Štev. 4 (618) L. XIII.
NOVO MESTO, četrtek,
25. januarja 1962

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Kaže, da sta s polletnimi ocenami zadovoljni in zimske počitnice bodo čas veselja, zabave in nabiranja novih moči za drugo polletje... Takih srečanj je bilo v soboto dopoldne veliko po vsem okraju

ŠOLSTVO V ZAGATI

Lani smo v okraju porabili za šolstvo 49,7 odstotka več sredstev kot v letu 1960. Občinski proračuni pa so prispevali povprečno 44,6 odstotka svojih sredstev. — Za osnovno šolstvo bomo letos potrebovali 853 milijonov 531 tisoč din ali za 131 milijonov več kot lani, za gimnazije blizu 47 milijonov ali 8 milijonov 300 tisoč več, za srednje strokovne šole 86 milijonov 454 tisoč ali dobrih 16 milijonov več. Za šole poklicnega izobraževanja bomo letos potrebovali 43 milijonov 712 tisoč dinarjev. Zaradi vse večjih potreb pa bodo najbrž tudi tolikšna sredstva premalo.

Odborniki okrajnega ljudskega odbora so na seji 19. januarja med drugim poslušali tudi poročilo okrajnega sveta za šolstvo in odločali o pomembni zadevi: o financiranju šolstva, ki je z novim zakonom dobilo povsem nove oblike ter postalo skrb vse družbe. Seja je bila toliko pomembnejša prav zato, ker je od tega, kakšno pot bomo v šolstvu ubrali danes, odvisno izobraževanje mnogih mladih rodov.

Zaradi pomanjkanja prostora in pa zato, ker smo o problematiki šolstva že večkrat poročali, se omejujemo na novosti, ki jih vsebuje priporočilo sveta za šolstvo.

Poročilo je postreglo z vrsto statističnih podatkov ter opozorilo na znana nasprotja v razvoju našega šolstva. Naštevamo le najpomembnejše ugotovitve. Občinski proračuni odvajajo v družbene sklade za šolstvo vedno več sredstev, navzlic temu pa je sredstev še vedno premalo. Osebni dohodki prosvetnih delavcev so naraščali na osnovi zveznih predpisov, materialni izdatki v šolstvu pa so bili na ta račun iz leta v leto manjši. Za vzdrževanje srednjega in strokovnega šolstva nam bo letos primanjkovalo 140 milijonov dinarjev, financiranje šol te vrste pa še vedno ni popolnoma rešeno. Pomanjkanje učil, slaba šolska oprema in premajhni šolski prostori slabo vplivajo na kakovost pouka.

PRVI POGOJ: NOVI DRUŽBENI IN MATERIALNI ODNOSI

Škodljivo nesorazmerje med osebnimi dohodki in materialnimi stroški v šolstvu bomo odpravili le, če bomo zagotovili dovolj sredstev. — Upravni odbori družbenih skladov za šolstvo morajo v sodelovanju s šolskimi kolektivi in šolskimi odbori samostojno razporejati sredstva skladov. Delitev dohodkov naj bo podobna oni v gospodarstvu. Šolski kolektivi bodo izdelali pravilnike, vendar naj bo razmerje med osebnimi dohodki in skladi 80:20, še prej pa moramo zagotoviti prosvetnim delavcem za začetek vsaj 15-odstotno povečanje osebnih dohodkov in si takoj prizadevati, da bi njihove prejemke povečevali še naprej in jih vskladili z onimi v sosednjih okrajih. Novost v šolskih zavodih bo amortizacija, katero bodo odvajali v 4,2 odstotnem znesku povprečne vrednosti kvadratnega metra šolskih prostorov (60.000 din). V okraju se bo na leto steklo 63 milijonov amortizacijskih sredstev, letos pa bi pričeli v ta namen odvajati 2 odstotka.

Pomanjkanja sredstev ni mogoče odpraviti z izpremenjenim načinom delitve dohodka med komunami, ker je posredi zapleteno vprašanje financiranja srednjega in strokovnega šolstva. Rešitev je edinole v iskanju dodatnih virov financiranja šolstva. Svet za šolstvo je predlagal priporočilo, ki porazdeljuje bremena na komune, podjetja in državljane, torej na vso družbo.

Komune bi tudi vnaprej zagotovile večji priliv sredstev iz svojih proračunov v sklade za šolstvo. Državljani bi prispevali svoj del preko povečanja dopolnilnega proračunskega prispevka, davka na maloprodajo in dajatev iz svobodnih poklicev ter kmečke dohodnine. Podjetja pa bi primaknila še enodstotni prispevek iz čistih osebnih dohodkov (75 odstotkov tako zbranih sredstev bi prispevala v sklade za šolstvo, 25 odstotkov pa porabila za strokovno izobraževanje v kolektivih). 50 odstotkov sredstev za strokovno šolstvo bi prispevale zbornice, podjetja pa bi v šolske sklade namenila tudi 39 milijonov »skladov za kadre v gospodarstvu«, ki so blokirani na bančnih računih. Tako bi zagotovili vsaj najnujnejša sredstva za obvezno, pa tudi za srednje in strokovno šolstvo ter poklicno izobraževanje. S prelivanjem sredstev družbenih skladov za šolstvo in neposrednimi prispevki za potrebe posameznih šol bi izenačili sicer neenako stanje med občinami.

TUDI ŠOLSTVO JE STANDARD

Odborniki so v razpravi opozorili, da lahko povečamo dajatve državljanov, namenjene šolstvu (davek na maloprodajo), samo sorazmerno z ostalimi področji, ker bi lahko sicer zaradi odliva kupne moči celo utrpeli škodo v blagovnem prometu. Bojazen, da bi z dajatvami državljanov preveč posegli v standard, je odveč, saj je tudi šolstvo sestavni del standarda.

Razprava se je na koncu strnila v ugotovitvi: zagovornikov hitrejšega razvoja šolstva je dovolj, zato pa je treba odgovornost zanj prenašati na vso družbo. Ker bo precej bremen pri tem prevzelo gospodarstvo, bodo morali o prispevkih podjetij zelo resno razpravljati zbori proizvajalcev in delovni kolektivi, o prispevkih državljanov pa naj spregovore vsi zbori volivcev. V komunah se moramo zato odslej pogovarjati predvsem o tem: koliko bomo dali za šolstvo, na kakšen način bomo dali in pa kako bomo s sredstvi za šolstvo gospodarili?

Izseljeniški piknik bo letos na Otočcu

Osrednja izseljenska prireditev, tako imenovani »piknik«, ki ga že nekaj let zapovrstjo organizira za naše izseljence, ko pridejo na obisk, Slovenska izseljenska matica, bo letos na Otočcu. Tudi letošnja prireditev bo 4. julija, na dan, ki ga praznujejo prebivalci Združenih držav Amerike kot svoj narodni praznik.

Za prireditve te vrste je, razumljivo, med rojaki, ki pridejo v staro domovino, veliko zanimanje, kar so pokazali vsi dosedanji pikniki. To, da bo letošnja prireditev v najlepšem kotičku Dolenjske — na Otočcu, hkrati pa tudi v osrčju Dolenjske, od koder je šlo za kruhom sorazmerno veliko ljudi, daje letošnji prireditvi Izseljenske matice še večjo privlačnost. Prireditev bo zunaj v naravi, na desnem bregu Krke. Program bo skrbno pripravljen in izbran, za prigrizek in pijačo pa bo poskrbel kolektiv gostišča na Otočcu. Ob tej priliki bodo udeleženci, ki bodo prišli z lastnimi vozili, obiskali tudi bližnje Šmarješke Toplice, Dolenjske Toplice, Čateške Toplice, Kostanjevico na Krki, pleterski samostan, Gorjance in druge kraje v bližini.

Za začetek: dobri programi

Za organizacijo letošnjih Jugoslovanskih pionirskih iger je potrebno dobro vodstvo. Prav zato se bodo morali v okraju in vseh občinah sestajati odbori, ki bodo dejavnost vodili in jo usmerjali. Da bi se delo čimprej začelo, sta okrajna zveza DPM in okrajna zveza za telesno kulturo v preteklem tednu sklicali posvet s predstavniki občinskih zvez DPM in zvez za telesno kulturo. Na dobro obiskanem posvetu sta Jože Glonar in podpredsednik Jugoslovanskih pionirskih iger Milojko Vidmar obrazložila pomen iger. Potem je bilo slišati, da so nekateri občinski odbori že izdelali programe. Ker bodo letos pionirske igre predvsem športnega značaja, o čemer govori tudi naslov letošnje akcije »Leto telesne kulture mladih«, je rok za prijavo udeležencev iger podaljšan do 15. februarja, zato pa naj se za igre prijavi čimveč pionirskih odredov in mladinskih aktivov. Pohvaliti je treba občinska odbora v Vidmu-Krškem in Trebnjem, ki sta na lastno pobudo sestavila programe. Če bo ta dejavnost tudi naprej tako uspešna, lahko pričakujemo še lepe uspehe, zlasti kar zadeva vključevanje mladih ljudi v načrtno telesno vzgojo. Št.

VREME

ZA ČAS OD 25. JANUARJA DO 6. FEBRUARJA

Nastop mrzlega zimskega vremena pričakujemo bodisi okrog 25. januarja, bodisi okrog 31. januarja, a vsekakor okrog 6. februarja. Ob preobratu vremena bo snežilo. Sicer pričakujemo še nekaj padavin okrog 26. januarja, v ostalem pa bo suho.

Dr. V. Manohin

Delegati za kongres LMS

Na VII. kongres Ljudske mladine Slovenije, ki bo jutri in pojutrišnjem v Kranju, bodo odpotovali — iz **Črnomlja**: Slobodan Drakulič in Mara Brodarič; iz **Metlike**: Slavo Prevolšek in Malči Puš; iz **Novega mesta**: Milena Trelc, Valentin Humar, Franc Sladič in Milan Bratoš; iz **Brežic**: Ivan Petelinc, Pavle Koblar in Marija Podgoršek; iz **Vidma-Krškega**: Štefka Zorko, Ernest Burja in Maks Unetič; iz **Sevnice**: Dragica Voljčanjšek ter Rudi Jonozović; iz **Trebnjega**: Tone Gale in Franci Vovk. **Okrajni komite LMS** v Novem mestu bodo na kongresu zastopali naslednji delegati: Vlado Deržič, Milena Voljčak, Pavla Franko, Marija Mihelič in Slavko Pavlin. V Kranj bo z delegati odpotovalo tudi deset gostov.

Sinu, bratu ali fantu v vrstah JLA naročite Dolenjski list – prijetno ga boste presenetili!

IMV: Makarski sanitetni kombi!

Kolektiv Industrije motornih vozil v Novem mestu je enoglasno sklenil, da bo prizadetim v Makarski daroval najmoderneje opremljen sanitetni avto, vreden 3,250.000 dinarjev. Delno bodo krili stroške s tem, da bo vsak član kolektiva delal štiri ure dlje kot po navadi.

Lep vzgled, vreden, da ne pozabimo nanj!

Uspešna akcija za pomoč prizadetim v Dalmaciji

Ko sem vstopila v pisarno okrajnega odbora Rdečega križa v Novem mestu, je tovarišica Milica pravkar držala v roki telefonsko slušalko.

»Tako, 500.000 boste dali?«

Z zadovoljstvom si je zapisala številko, povprašala še, kdaj bo denar nakazan, in se zahvalila.

Ni mi bilo treba premagovati radovednosti, kajti takoj sem vedela, za kaj gre.

Makarska je zdaj pač glavna skrb vseh, ki skušamo pomagati, tistim, ki so ostali brez strehe, brez doma...

Pred menoj je list. Majhen list, pa vendarle velik, če pomislimo, da je na njem zapisano tisto, kar smo dali od srca in z gorečo željo, da bi prav tvoj ali moj dinar lahko nekomu nekaj pomenil.

Poglejmo, kako so kolektivi doslej pomagali prebivalcem Makarske in njene okolice:

Tovarna celuloze Djuro Salaj v Vidmu-Krškem je darovala 3,000.000 dinarjev. Tovarna čokolade v Brestanici je poslala čokoladne izdelke v vrednosti 100.000 dinarjev, Železnina Novo mesto 50.000 dinarjev. Zdravstveni dom v Novem mestu 39.200 dinarjev, Zdravilišče Dolenjske Toplice 102.000 dinarjev, družbene organizacije v Krškem 35.000 dinarjev, uprava podjetja Elektro — Novo mesto 40.000 din in uslužbenci podjetja 11.000 dinarjev, uprava hotela Metropol 50.000 dinarjev, Kmetijsko gozdarsko podjetje — Novo mesto 200.000 din, uslužbenci Mesarije v Novem mestu 45.400 din, Elektrotehnično podjetje v Novem mestu 40.000 din, kolektiv Narodne banke v Novem mestu 20.000 din, Krajevni odbor RK na Senovem 713.060 din, Kmetijska zadruga v Žužemberku 1 vagon drv v vrednosti 80.000 din, uslužbenci Obrtnika v Novem mestu 15.500 din, podmladkarji RK na učiteljišču v Novem mestu 7300 din, kolektiv gimnazije in učiteljišča 16.000 din, kolektiv Splošne bolnišnice v Novem mestu 67.670 din, sindikalna podružnica Okrajne Zadružne zveze 18.200 din, podmladkarji Rdečega križa na vajenski šoli v Novem mestu 8.960 dinarjev, krajevne organizacije v Gornji Straži 17.120 dinarjev, Knjigotisk — Novo mesto 11.000 din, Okrajni zavod za socialno zavarovanje 100.000 din, kolektiv Zavoda za zdravstveno varstvo v Novem mestu 15.100 din, uslužbenci opekarne v Prečni 12.350 din, Zavod za urejanje gozdov 8.000 din, Investicijski biro v Novem mestu 15.000, Železniško transportno podjetje — Novo mesto 150.000 din in sindikalna podružnica istega podjetja 100.000 din, »Pionir« je dal 500.000 din, IEV Semič pa enodnevni zaslužek svojih članov: 180.000 din.

Razen tega je Industrija obutve v Novem mestu poklonila prizadetim 66 parov čevljev v vrednosti 210.000 dinarjev, Industrija perila 300 srajc v vrednosti 380.000 din, novomeška Mesarija 300 kg mesnih izdelkov v vrednosti 150.000 din, Tapetništvo — Novo mesto je odposlalo 4 otomane v vrednosti 65.000 din. V opekarni Prečna je na razpolago 12.000 komadov zidakov v vrednosti 210.000 din. Doslej je nabranih preko 8 milijonov dinarjev.

Mestni odbor RK v Novem mestu je zbral pri svojih članih 184.497 din, razen tega pa so prebivalci Novega mesta, prinesli na zbirno mesto že precej plaščev, jopic, čevljev in drugih reči za prizadete.

»Ljudje so pošteni in nam prinašajo le take stvari, ki bodo ljudem lahko koristile. Marsikaj je boljše kot tisto, kar dobimo sem iz Amerike,« nam je povedala tovarišica na občinskem odboru RK v Novem mestu.

Akcija se nadaljuje. Tudi tu pa velja: »Dvakrat da, kdor hitro da!«

D. B.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Kolektiv Komunalne uprave bo prispeval 1 odst. za zgraditev bolnišnic

Člani sindikalne podružnice Komunalne uprave so na rednem letnem občnem zboru 17. januarja obravnavali tudi samoprispevek za gradnjo bolnišnice v Novem m. in Brežicah. Predlog OLO, ki je bil dostavljen vsem podjetjem in ustanovam, so z razumevanjem sprejeli in sklenili v ta namen prispevati 1 odstotek osebnih dohodkov. Ta prispevek naj bi šel iz skupnih sredstev oziroma iz tako zvanega dobička, ki se ga kolektiv odpove družbi v korist.

Analiza opravljenega dela je pokazala, da je sindikalna podružnica v enem letu opravičila svoj obstoj in žela pomembne uspehe. Kolektiv je na področju občine opravil nešteto nalog, ki niso bile lahke. Na podlagi lanskoletnih izkušenj si je zadal nalogo, da bo svojo dejavnost čimbolj približal potrošnikom, v prvi vrsti tistim, katerim opravlja razne usluge.

Naj omenimo še to, da se je kolektiv med prvimi spomnil prizadetih v Dalmaciji in jim namenil 50.000 din.

Lojze Stariha

Najprej v sadovnjake!

Na podlagi temeljnega zakona o varstvu rastlin pred rastlinskimi boleznimi in škodljivci je občinski ljudski odbor Črnomelj sprejel odredbo o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev. Na osnovi teh zakonskih predpisov **poziva občinski ljudski odbor Črnomelj vse lastnike sadnega drevja, da takoj, najpozneje pa do 15. februarja 1962, pričnejo s čiščenjem in škropljenjem sadnega drevja. V ta namen morajo vsi lastniki sadnega drevja storiti naslednje:**

— s sadnega drevja odstraniti vse suhe, polsuhe in rakave veje ter jih sežgati;

— s sadnega drevja odstraniti staro skorjo, mah in lišaje ter jih sežgati;

— posekati vsa suha, polsuha, rakava drevesa in tista drevesa, ki so tako napadena od rastlinskih bolezni in škodljivcev, da škodljivcev in bolezni ni mogoče več zatreti s škropljenjem; taka drevesa je treba sežgati;

— s kemičnimi sredstvi za varstvo rastlin poškropiti vsa sadna drevesa: jablane, hruške ter češplje in slive.

Za kmetovalce, ki teh ukrepov ne bodo opravili do navedenega roka, je po navedenih predpisih predvidena kazen, ki znaša najmanj 20.000 dinarjev, omenjeni ukrepi pa bodo izvršeni na račun lastnika sadnega drevja.

Oddelek za gospodarstvo in finance je imenoval strokovno komisijo, ki bo pregledovala sadovnjake in odrejala prisilne ukrepe zoper tiste kmetovalce, ki ne bodo opravili tega, kar predvideva omenjeni zakonski predpis. Komisija bo imela tudi nalogo, da bo označevala drevesa, ki pridejo v poštev za posek, če tega ne bo lastnik storil prej sam.

Kmetijska zadruga ima že pripravljene ekipe, ki bodo škropile sadno drevje v ravninskih predelih, za hribovske predele pa ima na razpolago prevozne ročne škropilnice.

Sadjarji! Pričnimo takoj s čiščenjem in škropljenjem! Zato lahko izkoristimo ugodne zimske dneve. Nikar ne odlašajmo na spomlad, ko bo dela v vinogradih in na njivah več kot dovolj! Ne gre samo za to, da zadostimo predpisom, marveč za to, da oskrbujemo svoje sadovnjake, od katerih bomo imeli sami koristi, in da jih obvarujemo popolnega propada, ki jim preti od ameriškega in češpljevega kaparja. Dajmo sadnim drevesom tudi malo hlevskega gnoja, umetnih gnojil ali gnojnice! Obnovimo kolobarje pri mlajših sadnih drevesih! Ne bodimo samo obiralci plodov, temveč tudi negovalci sadnega drevja! **Vsak dober sadjar ve, da je sadovnjak ogledalo sadjarja. Prisilni ukrepi so namenjeni samo zoper tiste kmetovalce, ki z nepravilnim odnosom do svojega sadnega drevja pripomorejo k širjenju rastlinskih bolezni in škodljivcev ter propadanju našega sadjarstva.**

Naši sadovnjaki postajajo vse bolj prazni. Pričeti moramo tudi s pravilnim in smotrnim sajenjem sadnega drevja, saj so za to prav pri nas v Beli krajini zelo ugodni naravni pogoji. Lanski obilni pridelek sadja je precej izčrpal sadna drevesa. Veliko vej je polomljenih. Vse to nam narekuje, da prav letos posvetimo sadnemu drevju vso skrb.

Jože Skof

Strah pred čebeljo gnilobo

V nedeljo, 14. januarja, je bil v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora Črnomelj redni letni občni zbor Čebelarskga društva. Čebelarji so se ga udeležili v velikem številu. Zastopana je bila skoraj vsa Bela krajina, udeležila pa še ga je tudi tovarišica inž. Golobova, referentka za kmetijstvo pri občinskem ljudskem odboru Črnomelj. Čebelarji so sprejeli na občnem zboru delovni načrt in proračun za letošnje leto, dopolnili pa so tudi pomanjkljivi upravni odbor.

Predsednik tovariš Lovro Rems je prikazal delo in gospodarstvo društva v preteklem letu. Bilo je uspešno in so ga vsi navzoči člani odobrili.

Razgovor, ki se je razvil potem, je bil usmerjen v razpravo o čebeljih boleznih, ker se je v dragatuški družini pojavil primer hude ali ameriške gnilobe. Napredovanje te bolezni bi pomenil propad celotnega belokranjskega čebelarstva. Zato so sklenili, da bodo v rani pomladi strokovnjaki za čebelje bolezni pregledali vse panje v Beli krajini. Društvo bo prosilo za pomoč tudi Čebelarsko zvezo Slovenije v Ljubljani, da se bolezen zatre že v kali.

Konference se je udeležil kot gost tudi član Čebelarske zveze Slovenije tovariš Vlado Martelanc. Čebelarji ga dobro poznajo kot vzornega čebelarja, saj je še pred II. svetovno vojno služboval kot učitelj v Črnomlju. Kot temo predavanja si je izbral zdravljenje čebelje gnilobe, ker je to vprašanje trenutno pri Belokranjcih najbolj pereče. Predavatelj je opozoril, da je tej zelo nevarni bolezni treba posvetiti že ob začetku vso pažnjo. Obolele čebele je treba takoj uničiti, z njimi pa tudi vse panje in priprave, ki so kakorkoli okuženi s to boleznijo. Čebelarji so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. Ob koncu so izrazili željo, da bi se zbrali pogosteje. V svoji sredi bodo vedno z veseljem pozdravili čebelarske strokovnjake.

Matija Weiss

1500 milijonov za odpravo neplodnih površin

Inštitut za gozdarstvo in lesno industrijo iz Ljubljane opravlja v Beli krajini že dve leti obsežno delo. Vse doslej nekoristne steljniške in z grmičevjem porasle površine so razdelili na 48 objektov. Najprej so s pomočjo letal izdelali foto posnetke posameznih predelov, nato pa te predele še na terenu temeljito pregledali in ločili površine, ki so sposobne za kmetijstvo od onih, ki bodo uporabne za gozdarstvo. Slednje so razdelili v tri skupine: v zemljišča za plantažne gozdne nasade (teh je okoli 500 ha), v ona za intenzivne gozdne nasade (okoli 1700 ha) in v zemljišča za klasično pogozdovanje (okoli 2000 ha). Analiza tal je na vsem območju že opravljena. Izdelane so tudi karte. Letos spomladi bo pripravljen tudi elaborat, ki bo temelj za kultiviranje 5.000 ha doslej neplodnih in nekoristnih površin v Beli krajini. Za uresničenje velikega načrta bo potrebnih 1.500 milijonov, zato je naloga dolgoročna.

Od 112 na 153 milijonov za šolstvo

11. decembra je bila v Črnomlju seja upravnega odbora občinskega družbenega sklada za šolstvo. Razpravljali so o izdatkih za šolstvo v črnomaljski komuni v lanskem letu in izdelali osnutek proračuna za leto 1962. Ugotovili so, da je bilo lani predvideno za potrebe šolstva 93 milijonov dinarjev, dejansko pa je bilo porabljenih 112 milijonov. Kljub temu je bilo s tem zneskom zagotovljeno le funkcionalno delovanje šol. Upravni odbor je ugotovil, da se mora letos steči v sklad 153 milijonov dinarjev, čeprav so potrebe veliko večje. Gospodarska moč komune je tako majhna, da večjih sredstev šolstvu ne more dati. Končni zaključek je, da mora ObLO skladu za šolstvo zagotoviti 153 milijonov din sredstev; za morebitni primanjkljaj, ki bi nastal zaradi večjih potreb, pa bo treba zaprositi za pomoč pri gospodarskih organizacijah.

Prva akontacija je pred nami

Dobili smo položnico za prvo akontacijo. Marsikdo bo na položnici napisano vsoto pomnožil s štiri in se razburjal, češ koliko je letošnji davek večji od lanskega. Pa vendar ni tako. Tako množenje nas bi zavedlo do čisto nepotrebnega razburjanja. Občinski ljudski odbor Črnomelj je namreč sprejel sklep, **da bo prva akontacija v letu 1962 nekoliko večja, vse ostale pa bodo manjše.** Davčni zavezanci, ki imajo predpis do 5 tisoč din, bodo plačali celotni znesek v eni akontaciji, tisti pa, ki imajo predpis do 10 tisoč din, pa v dveh akontacijah. Za ostale, ki imajo predpis nad 10 tisoč din, ostanejo kot doslej štiri akontacije.

Pa poglejmo, zakaj! Prva akontacija je večja od ostalih zato, ker morajo davčni zavezanci v kmetijstvu do 31. marca 1962 plačati še razliko med stroški, ki jih je imelo socialno zavarovanje v zvezi z zdravljenjem kmečkih zavarovancev, in med prispevki, ki so jih plačali kmečki zavarovanci v letu 1961. To razliko ali izgubo v letu 1961 morajo namreč kmečki zavarovanci poravnati socialnemu zavarovanju v prvi akontaciji v letu 1962. V tem letu se bo prispevek za socialno zavarovanje kmečkih zavarovancev nekoliko zvišal, in sicer bo znašal namesto 4 odstotke v letu 1961 letos 6 odstotkov od katastrske osnove.

Z navedenim načinom plačevanja davka bo vsekakor zagotovljen rednejši dotok sredstev v občinski proračun, s tem pa bo zagotovljeno tudi boljše poslo[illegible] proračunskih ustanov.

Jože Skof

Hočemo športne prireditve in ne veselic!

Občnega zbora TVD Partizan v Črnomlju se je udeležilo 70 članov. Predsednik društva Ilija Šiljepčević je pozdravil na zboru predsednika ObLO Črnomelj Janeza Zunača in predstavnike okrajne ter občinske zveze za telesno kulturo.

V uvodnem poročilu je tajnik društva Vinko Smrekar poudaril, da štejejo za največji uspeh preteklega leta dejavnost sekcij za rokomet, namizni tenis, atletiko in judo. Se vedno so zanemarjeni športni objekti. Za telovadnico v osnovni šoli, ki je za redne vaje premajhna, pa mora društvo plačevati na leto 200.000 dinarjev najemnine.

Razprava je spregovorila o zanemarjanju športnih objektov, saj se s tem dela velika škoda in uničujejo prepotrebni športni objekti. Strokovnega kadra manjka, za ženski rokomet ni trenerja ne naraščaja; starejše igralke društvo zapuščajo iz raznih razlogov. Vprašanje je tudi, ali bodo rokometaši še lahko igrali v republiški ligi, saj je glavni pogoj za to gladko, asfaltirano ali parketno igrišče. Šport je kljub temu treba gojiti, zato je skrb društva, da priredi čimveč tekmovanj za pionirje in mladino. Športna srečanja naj bi pripravili zlasti za državne in druge praznike.

Občni zbor je potem zaključil delo in izvolil nov upravni odbor. Predloženi program za letošnjo dejavnost daje precej upanja, da bo društvo tudi letos središče telesne kulture v Beli krajini.

šf.

Črnomaljski kegljači med seboj

Na pobudo črnomaljskega občinskega sindikalnega sveta je bilo organizirano občinsko medmoštveno tekmovanje v kegljanju. Tekmuje se na dvosteznem kegljišču v Kanižarici, in sicer tako, da tekmuje vsako moštvo z vsakim. To tekmovanje je do sedaj najbolj množično, saj se je prijavilo kar 17 moštev in je med tekmovanjem odstopilo samo moštvo železniške postaje v Črnomlju. V poldrugem mesecu bo odigranih 120 dvobojev, zmagovalec pa bo razglašen 4. februarja. Zdaj je krepko v vodstvu prvo moštvo »Rudarja«, sledita pa mu moštvi ObLO Črnomelj in JLA — garnizon Črnomelj.

■ **Osnovnih organizacij RK** je v komuni 16, med 2.535 člani pa je 575 krvodajalcev. V šolskem letu 1961-62 deluje 21 šolskih kuhinj, kjer dobiva dnevni obrok hrane 3.027 otrok.

Nadaljnja izgradnja vodovodov v občini

Z dosedanjo izgradnjo črnomaljskega vodovoda je bilo doseženo zelo veliko v pogledu preskrbe prebivalstva z zdravo pitno vodo, vendar postaja zmogljivost vodovoda že premajhna. Glavni rezervoar v Dobličah z osnovnim vodom do Črnomlja je bil zgrajen v letih 1954—1957. Ker takrat ni bilo na razpolago dovolj sredstev za nabavo čistilnih naprav, je bil sicer zadostno dimenzionirani rezervoar v enem oddelku preurejen v čistilno napravo. Sedaj pa bi bilo že potrebno ves rezervoar urediti za njegov pravi namen ter ločeno urediti čistilno napravo. Omenjeno delo in ureditev bosta zahtevala 60 milijonov dinarjev.

Poleg tega se bodo morali lotiti tudi izgradnje cevovoda, ki bo priključen na že omenjeni rezervoar, v smeri proti Dolnji Paki in Semiču, kjer je prebivalstvo še vedno brez primerne pitne vode.

Nadalje bo treba začeti rekonstrukcijo semiškega vodovoda. Zmogljivost rezervoarja je tu premajhna, cevovod je star in pritisk vode je zelo slab. Rekonstrukcijo narekuje zlasti razvoj industrije v Semiču.

Dvakrat dve panogi: na Krasincu in Lokvah

Tudi v črnomaljski komuni že nastajajo proizvodni obrati, v katerih si kmetijstvo in gozdarstvo podajata roko. Takšen primer sta kombinirana gozdno-kmetijska nasada na Krasincu in na Lokvah pri Črnomlju. Lani so bila na Krasincu opravljena pripravljalna dela na 135 ha površin in posajen gladki bor na 23 ha, letos pa bo pogozden še preostali del. Sadike so sajene v vrstah, med katerimi je od 3 do 5 m prostora, na katerem bodo pridelovali poljščine. Enak obrat, ki bo zaenkrat obsegal 65 ha površin, bodo začeli pripravljati letos na Lokvah, ko bodo zemljišče izkrčili. Gozdne sadike bodo pričeli saditi prihodnje leto. V neposredni bližini obeh kmetijsko-gozdarskih obratov sta urejena kmetijska proizvodna obrata z vsemi potrebnimi napravami, zato oba načrta predstavljata zelo gospodarno in nadvse pripravno rešitev.

KRATKE IZ SEMIČA

■ **Krajevna organizacija ZB Semič** je sklicala redni letni občni zbor za nedeljo, 28. januarja ob pol devetih. Zbor bo v kino dvorani v Semiču in bodo na njem podali obračun o delu v preteklem letu in sprejeli delovni načrt za 1962. Na zboru bo podano tudi poročilo Komisije za priznavanje posebne dobe.

■ **Mesnica v Črnomlju** je dosegla denarne realizacije v 1961. letu preko 140 milijonov dinarjev in s tem presegla plan za 90 odstotkov.

Število zaposlenih se pa od 1960 ni povečalo, zato je uspeh še toliko pomembnejši.

■ **Kakor se govori, bo vprašanje zobne ambulante** v Semiču končno vendarle rešeno. Prebivalci Semiča in okolice so novico sprejeli s pridržkom, saj čakajo zobnoambulanto že več ko dve leti. Po vseh znakih pa gre to pot zares in mogoče bomo imeli za letošnji 1. maj v Semiču že zobno ambulanto.

■ **Čevljarska delavnica** v Semiču plana bruto produkta in dohodka za 1961 ni dosegla, saj so bili od planiranih 5 zaposleni samo 4 delavci, vendarle pa bo po pravilniku o delitvi čistega dohodka šlo za sklade 101.000 din (planiranih 110.000), kolikor potrebuje, da bo lahko nemoteno plačevala anuitete v letu 1962. Osebni dohodki zaposlenih so bili razmeroma majhni in so znašali blizu 15.000 din mesečno.

■ **Semiška pekarija bi rada vzela** v uk vajenca, toda nobeden se noče učiti te obrti. Isti problem imajo tudi čevljarji. Za obrt ne kaže mladina nikakega zanimanja, pač pa vse beži v industrijo ter je resen problem, kdo bo čez leta pekel kruh in popravljal čevlje. Kaže, da so prejemki v obrti premajhni.

■ **Semiški klub ima** vedno več obiskovalcev. Škoda je edino to, da ne moremo sprejemati televizijskega programa direktno iz Ljubljane, pač pa edino preko Zagreba ter smo oškodovani za marsikatero lepo oddajo. Skrajni čas bi bil, da bi vendar že postavili na Mirni gori relejno postajo.

Franc Dergane

Osemletka v Dragatušu v prvem polletju

Šolski odbor osemletke v Dragatušu je na zadnji seji obravnaval učni uspeh v prvem polletju. Ugotovil je, da je od 265 učencev izdelalo 187 ali 70,6 odstotka. Srednja ocena je bila 3,2, šolski obisk pa 97,8 odst. Odbor je precej razpravljal o finančnem vprašanju, saj ima šola nekritih materialnih izdatkov 663.000 din, poleg tega pa ni bil v prvem polletju niti en dinar uporabljen za nabavo učil.

Črnomelj bo dobil samopostrežno trgovino

Organizacija preskrbe črnomaljskega prebivalstva se izvaja na osnovi večletnega programa. Pri tem je pomembna akcija izgradnja samopostrežne trgovine, za katero je že izdelan načrt in določena lokacija. Gradbena dela bo finansiral občinski ljudski odbor, za opremo trgovine pa bo poskrbelo trgovsko podjetje »PREHRANA« iz Ljubljane.

Poleg omenjene gradnje bodo tudi pri gradnji novih stanovanjskih objektov poskrbeli za ustrezne prostore za trgovine.

V Črešnjevcu so delavni

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Črešnjevcu je konec lanskega leta pridobila 49 novih članov SZDL. Od 170 volivcev jih je bilo prej le 85 članov SZDL, zdaj pa jih je že 134. Krajevna organizacija je v redu pobrala članarino in je vestno izpolnila vse organizacijske naloge. Prebivalci, ki žive daleč od sveta, si zelo želijo imeti v vasi televizor, ki bi jim nadomestil kino in druga razvedrila, za katera so zdaj prikrajšani. Občinski odbor SZDL v Črnomlju jim namerava odstopiti letos svoj delež članarine (20 odst.), da bi jim pomagal pri nakupu televizorja, nekaj pa bodo pridni Črešnjevčani gotovo zbrali tudi sami!

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

ČE PREBERETE, BOSTE ZVEDELI . . .

■ **V občini so našteli** ob lanskem popisu prebivalstva 26.323 ljudi, pri popisu 31. marca 1953 pa 27.388 prebivalcev.

■ **Zaposlenih** je bilo lansko jesen 4.896, v jeseni leta 1960 pa 4.568.

■ **Šol je občini** 20. V šolskem letu 1961-62 jih obiskuje 4.781 učencev in dijakov; v 17 osnovnih šolah je 4.199 otrok, na tehnični šoli 249 dijakov, glasbe pa se uči na glasbeni šoli 125 dijakov.

■ **Po površini** je občina tretja največja v okraju. Od 34.465 ha skupne zemlje pride na rodovitne površine 32.892 ha, medtem ko je nerodovitnih zemljišč 1.573 ha. Rodovitna zemlja zavzema 15.357 ha gozdov ter 17.535 ha kmetijskih površin, od katerih je 2.802 ha pašnikov in 14.685 ha obdelovalne zemlje. Med obdelovalno zemljo so na prvem mestu njive s 7.345 ha, travnikov je 5.093 ha, vinogradov 1.116 ha in sadovnjakov 531 ha. Razen tega imamo tudi 48 ha močvirij.

Otroško igrišče na Senovem

Na Senovem je zadnja leta opaziti viden napredek. Zgradili so nove stanovanjske bloke, lokale in cesto, na otroška igrišča pa so pozabili, čeprav je v tem kraju veliko otrok.

Predstavniki sveta stanovanjske skupnosti, krajevnega odbora SZDL in družbenih ter gospodarskih organizacij so nedavno sklenili predlagati zgraditev treh otroških igrišč. Rudnik, gradbeno podjetje »Remont«, trgovsko podjetje »Preskrba« in gostinska podjetja naj bi materialno pripomogla k uresničitvi predloga. Igrišča naj bi bila v stari in novi koloniji in v spodnji koloniji. Upravičeno pričakujemo, da bodo omenjena podjetja pokazala razumevanje za gradnjo otroških igrišč, ki naj bi jih pričeli graditi že v zgodnji spomladi.

Smetiščne jame, kokošnjaki in svinjaki poleg ceste ne ustvarjajo Senovemu najboljšega videza. Zato je bilo predlagano, naj občinski ljudski odbor uveljavi odlok o zunanjem videzu mesta tudi za Senovo.

Če pišemo o zunanji podobi kraja, ne smemo mimo tega, da je prostor za gradnjo garaž določen med rudniškim hlevom in enonadstropno stanovanjsko hišo. Ljudje zaradi tega predloga upravičeno negodujejo, saj bi se prostor lahko našel na primernejšem kraju. Morda bi bil boljši prostor med zgradbo »Preskrbe« in krajevnim uradom ali ob hribu »Grac«. Vsekakor je treba pri graditvi objektov nujno upoštevati urbanistični načrt kraja.

Vzrok, da na Senovem tako rekoč ni trga, je ta, da ni tržnice. Oskrba prebivalstva s kmetijskimi pridelki je zaradi tega nezadostna. O ureditvi tržnice se na Senovem govori že več let, pa vendar ni bilo do sedaj storjenega nič. Nekaj pa bo spričo vse večjih potreb le treba ukreniti.

NOVO IME IN PESTREJŠE DELO

Pred kratkim so imeli letni občni zbor člani TVD Partizan v Vidmu-Krškem. Uvodno poročilo je prebral predsednik društva **Alfred Istenič.** Kakor je navedel je bila uprava zelo delavna in dosledna, zato tudi uspehi niso izostali. Razgiban je bil namizni tenis, nogomet, rokomet, hokej na travi, odbojka, deloma pa tudi atletika in redna telovadba. V članstvu je malo mladine, na splošno pa je premalo zanimanja za osnovne vaje in orodno telovadbo. Vsekakor je to, kar imajo, za večjo aktivnost premalo. – Primanjkuje športnih naprav in rekvizitov kakor tudi opreme. Vse to pa najbolj potrebujejo aktivne sekcije oziroma nogometaši, rokometaši in igralci hokeja na travi.

Potem je Janez Breskvar občni zbor pozdravil v imenu občinske zveze za telesno kulturo. Predlagal je, naj bi se vsi klubi združili, priključili pa bi se jim tudi plavalni klub »Celuloza«. TVD Partizan bi imel se vedno osrednjo vlogo, društvo pa bi se imenovalo TVD Partizan – Celulozar Videm-Krško. Predlog so navzoči sprejeli z odobravanjem.

Predsednik okrajne zveze za telesno kulturo tov. Ludvik Kebe je pozval občni zbor, naj se vsi začno resno pripravljati na ustanavljanje skladov za telesno kulturo, društvo pa naj preneha z zbiranjem prostovoljnih prispevkov, prirejanjem veselic in podobnim, ker je to neprimerno za telesnovzgojne organizacije. Problem telesne kulture je problem celotne družbe.

Pred novim odborom so zahtevne naloge, za uspešno rast telesne kulture pa bi si moral prizadevati vsak član društva. Glavna naloga je vključiti v društvo čimveč mladine. **šf.**

Mlečna restavracija tudi v Krškem

Kot smo že poročali, je stanovanjska skupnost ustanovila v okviru svojega obrata družbene prehrane v začetku tega meseca na Vidmu mlečno restavracijo in slaščičarno. Ljudje mlečno restavracijo radi obiskujejo kar dokazuje, kako je bila potrebna. Omeniti moramo, da je v mlečni restavraciji in slaščičarni lahko dobiti vsak dan sveže slaščice, mrzle in tople brezalkoholne pijače in ceneno toplo malico. Vodi jo kvalificiran slaščičar.

Na stanovanjski skupnosti so nam povedali, da namerava v kratkem odpreti mlečno restavracijo in slaščičarno tudi v Krškem. Po vsej verjetnosti se bo našel primeren lokal tudi zanjo. Ljudje tega dela mesta že sedaj pozdravljajo sklep stanovanjske skupnosti.

Kaj ostane, če osebni avtomobil prehitro vozi in se znajde pod zadnjim delom težkega tovornjaka, nam pove gornja slika. Koliko šoferjevih kosti je pri takih udarcih lahko še celih, je samo vprašanje večje ali manjše sreče oz. naključja. Poročil o nesrečah bi bilo manj, ko bi se vozniki pravočasno zavedali svojih pravic in dolžnosti na cestah!

Elektrifikacija Mrčnih sel

Elektrifikacijski odbor vestno izpolnjuje svoje naloge. Doslej je od vaščanov uspel zbrati 250.000 din prispevkov. Prav tako je že odobren načrt in predračun za elektrifikacijo polovice vasi. Ostali kmetovalci pa bodo prišli na vrsto nekoliko kasneje. Za napeljavo elektrike je predvidenih 23 stavb, od katerih je bilo kar 18 med vojno požganih. Ljudje iz Mrčnih sel bodo opravili prostovoljno vsa težaška dela in darovali drogove, občinski ljudski odbor pa bodo zaprosili za posojilo 2 milijonov dinarjev, ki naj bi ga sprejeli preko kmetijske zadruge v Brestanici. Električna napeljava bo priključena na trafo postajo v Velikem Kamnu. Vaščani so pripravljeni takoj pričeti z delom. **D. K.**

NAŠ OBISK

Pri Mariji Šketa v Podbočju

Marija Šketa je učiteljica in poučuje že drugo leto v Podbočju, prej pa je bila v Črneči vasi pri Kostanjevici. Ker je doma iz Podbočja, je hodila v nižjo gimnazijo v Kostanjevico, potem pa je šla na mariborsko učiteljišče. Že v osnovni šoli je igrala in od tedaj je ostala v njej velika ljubezen do gledališča in gledališke umetnosti.

»Zakaj igrate v Kostanjevici, saj imate vendar daleč, če hodite tjakaj na vaje?«

»Nikoli nisem razmišljala o tem. V Kostanjevico sem hodila v šolo, tamkaj sem se seznanjala tudi z osnovami govorne tehnike, ki ji je bilo pri pouku slovenskega jezika odmerjeno lepo mesto. V Kostanjevici v tem pogledu tudi redno in sistematično delajo. Na vaje pa mi ni nič hoditi. Ko sem bila v Črneči vasi, je včasih deževalo in snežilo, toda meni se je zdelo, da takega vremena sploh ni, da bi ostala doma. Igranje je najsrečnejši del mojega življenja, to je najlepše dopolnilo mojega poklica.«

»Poučujete komaj dobri dve leti in vendar ste v tem času opravili veliko delo. Kako ste to zmogli? Ali nam lahko poveste nekaj o tem?«

»V slabih dveh letih sem igrala v Kostanjevici naslovno vlogo v Korenovi igri »Vohunka«, s katero sem nastopila petindvajsetkrat. Druga velika vloga je bila Fiora v Benellijevi igri »Ljubezen treh kraljev« in slednjič še Julija v igri Ilke Vaštetove »Visoka pesem«. V Podbočju sem v tem času režirala in nastopila v Marinčevi komediji »Ad acta«, z otroki pa sem pripravila »Pogumnega Tončka«. Sodelovala sem tudi na raznih drugih prireditvah doma in v Kostanjevici.«

»In kaj pripravljate zdaj?«

»V Kostanjevici bom nastopila v renesančni tragediji, kjer imam spet lepo lirično vlogo, doma pa pripravljamo igro »Peg, srček moj«. Sevda imam v Podbočju veliko boljše delovne pogoje kot v Črneči vasi, zato bom lahko v prihodnje še več naredila kot sem.«

Poslovili smo se in marljivi tovarišici učiteljici zaželeli čimveč uspeha.

Predavanja v Kostanjevici

Delavska univerza namerava s sodelovanjem občinskega komiteja ZK organizirati v Kostanjevici politični študij. Predavanja bodo vsako sredo in četrtek popoldne v osnovni šoli v Kostanjevici, pričela pa se bodo 24. januarja in bodo trajala do prve polovice marca. Politični študij je namenjen organom družbenega in delavskega samoupravljanja in vodilnim ljudem v podjetjih. Okrog 40 ljudi bo poslušalo sledeče teme: »Proizvodnja in proizvodni odnosi«, »Blagovno gospodarstvo in zakoni blagovne proizvodnje«, »Naše gospodarstvo in mednarodno tržišče«. Nadalje bo obravnavana delitev dohodka, akumulacija in reprodukcija, samoupravljanje in vplivi subjektivnih sil na proizvodnjo, izvajanje socialne politike in prevzem oblasti po delavskem razredu, družbeno-politična ureditev FLRJ, temeljni principi nove ustave FLRJ ter vloga proizvajalca v komuni.

»Večni popotnik« bo predaval na Vidmu

Staneta Tavčarja smo zadnjikrat poslušali v Krškem 17. decembra, ko je v okviru Delavske univerze imel predavanje: »Holandska, dežela cvetja«. Odlični predavatelj pa je lani prevozil s Tomosovim Colibrijem okrog 12 tisoč kilometrov dolgo pot po Balkanu, arabskem svetu, skozi pustinje in puščave Afrike. Na potovanju ga je spremljala tudi kamera. Iz bogate zbirke barvnih diapozitivov je pripravil tri zanimiva poučna predavanja. Prvo predavanje »Pot v Turčijo« bo 30. januarja. Z 250 barvnimi diapozitivi bo prikazano, kako nastane tako potovanje in kakšne naj bodo priprave za tako pot. Gledalci bodo seznanjeni tudi s potovanji po Jugoslaviji, Bolgariji in Turčiji. 13. februarja bo predavanje »Po arabskih deželah«. Tov. Tavčar nam bo povedal, kaj je doživel v Siriji in Libanonu, v čudovitem Beyrouthu, Baalbeku, Damasku, v državi Jordan z delom Palestine, v Jeruzalemu in skozi pustinje vse do Rdečega morja. 27. februarja pa bo tov. Tavčar z 250 barvnimi diapozitivi prikazal, kako je z mopedom prevozil Egipt, govoril bo o piramidah, egipčanskih kulturnih bogastvih in življenju ljudi. Gledalca bo zanimala Libijska puščava, lepote Tripolisa in Tunisa pa tudi, kako se je spet vrnil domov.

Vsa predavanja bodo v domu »Svobode«. Zaradi izrednega zanimanja za predavanja bo Delavska univerza organizirala prodajo vstopnic za vse predstave. Ljudje že sprašujejo, če bo »Večni popotnik« prispel z mopedom tudi v Krško.

Regrat v januarju

Že več let je zima muhasta. Namesto da bi snežilo, dežuje ali pa sije toplo sonce. Človek bi skoraj ne verjel, da te dni nabirajo gospodinje na Trški gori nad Krškim regrat, kar je prava redkost. Na sončnih legah v okolici Vidma-Krškega je najti tudi prve spomladanske cvetlice. Se mar zima zares poslavlja, ali pa bo tudi letos presenetila in šele februarja pokazala svojo moč?

Pozdravite svojce v tujini z Dolenjskim listom! – Hvaležni vam bodo za pozornost!

Ali bo mesto Videm-Krško ostalo brez vode?

Še pred leti so se ljudje iz Vidma-Krškega oskrbovali z dokaj dobro vodo iz starih vodnjakov. Res je, da je vode v sušnih dneh primanjkovalo, toda nikoli je ni zmanjkalo. Vzdrževanje ročnih črpalk pa je precej stalo in tudi mestu niso bile v ponos, zato so v Vidmu-Krškem zgradili vodovod. In od kod dobiti zdravo pitno vodo? Ljudje se še dobro spominjajo razprav o tem na zborih volivcev. Končno so lani spomladi pričeli iskati vodo na Krškem polju. Nekje med Žadovinkom in Drnovim je bilo najdeno precejšnje nahajališče vode. Na tem mestu bi morala biti črpalnica, tui bi morali zgraditi poskusni vodnjak in ugotoviti dejansko količino in nkakovost vode. To pa baje zaradi pomanjkanja sredstev še do danes ni bilo storjeno.

Ljudje pa so se oskrbovali s klorirano vodo vse dotlej, dokler se ni 17. januarja ob 10. uri dopoldne izpraznila zadnja jeklenka s klorom. Zaradi službene odsotnosti sanitarnega inšpektorja je bil izdan odlok za prenehanje delovanja vodnih naprav šele naslednji dan. Ker so bile vse javne ročne črpalke pokvarjene, bi mesto moralo ostati brez vode. Zato je sanitarna inšpekcija dovolila uporabo neklorirane vode in delovanje vodovodnih naprav od 6. do 8. ure zjutraj. Komunalna uprava je sicer te dni že usposobila nekaj vodnjakov in prebivalstvo obvestila, da je uživanje neprekuhane vode škodljivo. Toda mar ni s tem sanitarna inšpekcija veliko tvegala? Kdo more jamčiti, da ljudje kljub temu ne bodo uživali nezdrave vode? In kdo bo odgovoren, če bo prišlo do posledic? Če pa se bodo pojavili znaki okužbe, bo še ta dvourna dobava vode iz vodovoda ustavljena. Ljudem preostaja le še tistih pet ali šest malih vodnjakov, ki pa spričo velike potrebe vode verjetno ne bodo zadostovali. Kaj pa potem? Smatramo, da je nezadovoljstvo ljudi zaradi neurejene preskrbe z vodo upravičeno. Ugotavljamo pa tudi, da je splošno mnenje, da se kaj takega v gospodarsko razviti občini ne bi smelo dogoditi!

Zanimivo je, kako odgovorni za vodovodne naprave rešujejo trenutno kritično stanje preskrbe z vodo. S temi napravami upravljata tovarna celuloze in papirja ter komunalna uprava. Ti dve sta klor v jeklenkah dobavljali iz tovarne »Jugovinil« v Splitu. Tovarna celuloze je imela dve jeklenki. Ko je bila ena izpraznjena, jo je poslala v polnjenje. Napolnjena jeklenka za kloriranje zadošča za okrog 50 dni. Še preden je bila druga jeklenka izpraznjena, sta odgovorna činitelja zahtevala od tovarne »Jugovinil«, naj prvo vrne, toda brezuspešno. Končno je na številne telefonske in brzojavne pozive »Jugovinil« sporočil, da je s polnjenjem jeklenk prenehal. Čeravno je odgovor nerazumljiv in nezadovoljiv, je bila poslana v polnjenje še druga jeklenka. Smatramo, da se tako nujen življenjski problem ne bi smel reševati brokratsko. Ali bi bil prevoz druge jeklenke z avtomobilom v Split zares predrag? In zakaj še do danes ni bila nabavljena tretja rezervna jeklenka? Tedaj ne bi bilo treba iskati jeklenk na posodo po vsej Sloveniji in v Zagrebu!

Opisani primer bo mogoče pripomogel, da bomo čimprej uredili oskrbo ljudi z zdravo vodo. Kolektivi gospodarskih organizacij pa naj bi pričeli razmišljati o združevanju sredstev za napeljavo pitne vode v videmsko-krški vodovod.

Drago Kastelic

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

METLIŠKI TEDNIK

Program dela SZDL

Program dela občinskega odbora Socialistične zveze je zelo obsežen. Proti koncu lanskega leta je občinski odbor posvetil veliko pozornost organizacijski utrditvi krajevnih organizacij; temu vprašanju bo potrebno tudi v letošnjem letu posvetiti več skrbi. Ker je še vedno razmeroma malo (okoli 50 odstotkov) volivcev članov SZDL, bodo morale krajevne organizacije pritegniti več državljanov k sodelovanju in v svoje članstvo.

Program ideološke komisije je zelo obsežen in zajema splošno izobraženje članstva kakor tudi strokovno izobraževanje delavcev (seminarji in tečaji). Naloga krajevnih organizacij in občinskega odbora bo tudi v tem, da bodo kaj kmalu začele seznanjati člane s pripravami za novo ustavo in statut občine.

Doslej je bilo v krajevnih organizacijah zelo malo sekcij, v zadnjem času pa sta kar dve v suhorski krajevni organizaciji, a v Metliki tri.

NA HRASTU SO AKTIVNI

V znani partizanski vasici Hrast pod Gorjanci je podružnica suhorske krajevne organizacije. Člani te podružnice so si zadali nalogo, da v letošnjem letu napeljejo industrijski tok iz Suhorja. To jim je potrebno, da bodo lahko uredili vodovod. Čeprav že imajo vodovod, zaradi velike višinske razlike ni dovolj vodnega pritiska. Potrebna jim je črpalka, ki bo lahko napolnila rezervoar. Prebivalci so že zbrali precej denarnih sredstev, pripravljeni pa so tudi večino del opraviti s prostovoljnim delom.

Seminar za mlade komuniste

Zadnja leta je bilo v vrste Zveze komunistov sprejetih veliko mlajših ljudi. Da bi se njihovo ideološko znanje povečalo, bo občinski komite ZKS organiziral dvodnevni seminar, ki bo 1. in 2. februarja v klubu družbenih organizacij v Metliki. Program seminarja predvideva obdelavo programa ZKJ, statuta ZKJ. Seminaristi se bodo seznanili z oblikovanjem in delitvijo dohodkov v gospodarskih organizacijah, z nalogami članov Zveze komunistov in z vprašanji religije ter odnosom ZK do religije.

Seja izvršnega odbora

V soboto je bila seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL, na kateri so se pogovorili o programu dela občinskega odbora in krajevnih organizacij, o organizacijskih vprašanjih in družbenem planu.

DVA NOVA ODLOKA ObLO

Občinski ljudski odbor Metlika je na zadnji seji poleg drugih sklepov sprejel tudi:

1. ODLOK O UVEDBI POSEBNEGA KRAJEVNEGA PRISPEVKA ZA OBMOČJE ZBORA VOLIVCEV METLIKA.

Posebni krajevni prispevek po tem odloku plačujejo po sklepu zbora volivcev za območje mesta Metlika:

a) uslužbenci in delavci, zaposleni v Metliki, 1 odstotek od svojih neto mesečnih prejemkov;

b) kmetovalci in obrtniki z območja zbora volivcev Metlika pa 2 odstotka od davčne osnove.

Denarna sredstva, dobljena s posebnim krajevnim prispevkom, bodo uporabljena le za gradnjo uličnih hodnikov (pločnikov) v mestu Metlika.

2. ODLOK O UVEDBI DOPOLNILNEGA PRORAČUNSKEGA PRISPEVKA IZ OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV IN USLUŽBENCEV ZA LETO 1962

Po tem odloku se plačuje dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij ter delavcev in uslužbencev državnih uradov, zavodov, družbenih, zadružnih in drugih organizacij ter zasebnikov po enotni stopnji 6 odstotkov od proračunskega prispevka, ki se plačuje po zakonu o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev.

Vojaški uslužbenci, podoficirji in oficirji JLA ne plačujejo dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka.

Iz pisarne občinskega ljudskega odbora Metlika

Obvestilo matičnega urada v Metliki

Matični urad opozarja prebivalce metliške občine, naj si vsi tisti, ki jim je veljavnost osebnih izkaznic potekla, le-to čimprej podaljšajo.

To velja tudi za prebivalce na področju matičnega urada v Gradcu.

Letošnji uradni dnevi ZSZ

Podružnica Zavoda za socialno zavarovanje v Črnomlju obvešča vse prebivalce občine Metlika, da bodo uradni dnevi v prostorih občine Metlika od 8. do 13. ure naslednje dni v letu 1962:

10. in 26 januarja, 7. in 23. februarja, 7. in 28. marca, 4. in 25. aprila, 9. in 25. maja, 6. in 27. junija, 6. in 27. julija, 3. in 24. avgusta, 7. in 26. septembra, 5. in 24. oktobra, 7. in 23. novembra, 5. in 21. decembra.

Seminar za sindikalna vodstva

Da bi bila dejavnost sindikalnih organizacij uspešnejša, bo občinski sindikalni svet s pomočjo Ljudske univerze organiziral dvodnevni seminar za sindikalna vodstva, ki bo 25. in 26. januarja. Udeležili se ga bodo še predsedniki upravnih odborov in delavskih svetov ter ostali predstavniki delavskega upravljanja.

Obravnavali bodo več tem, tako probleme komune in vlogo političnih organizacij in podjetij pri reševanju teh vprašanj. Ob tem se bodo seznanili tudi z osnovnimi smernicami družbenega plana občine za 1962. Na seminarju bodo preanalizirali pravilnike, pravila in poslovnike podjetij ter obravnavali skrb za družbeni standard delavcev. Ob zaključku seminarja se bodo pogovorili o temeljitih pripravah za občne zbore sindikalnih podružnic.

Na seminarju bodo predavali domači predavatelji.

■ **V občini deluje 8 šolskih kuhinj za 1.150 učencev.** Letos je v občini 10 osnovnih organizacij RK s 725 člani, med temi pa jih je dalo kri že 295.

Telesna kultura: na pravi poti

Že dobra dva meseca sta potekla, odkar je bila dvorana TVD »Partizan« – Metlika prenovljena. Upravna odbora TVD »Partizan« in Prosvetnega društva v Metliki sta pod pokroviteljstvom občinskega odbora SZDL začela akcijo za preureditev doma, ki služi »Partizanu«. Prosvetnemu društvu za prireditve in šoli za telesno vzgojo. Da je bilo delo končano, gre zahvala našim delovnim kolektivom in organizacijam tovarne Novoteks – obr. II, BETTI, ObLO Metlika, Vinski kleti, Mesariji, Kmetijski zadrugi, Splošnemu trgovskemu podjetju, Lesno predelovalnemu podjetju Suhor, ki so priskočili na pomoč in prevzeli del bremena. Tako so naši delovni kolektivi prispevali velik delež k razvoju telesne kulture v Metliki.

TVD »Partizan« je začel z delom dva vadba, in sicer naslednjiše sekcijo za judo. Društvo je oddelki: cicibani, cicibanke, na dobri poti, saj skrbi za pionirji, pionirke, mladinci in mladinke ter atletska, rokometna sekcija. Predvidoma bodo ustanovili pravilen razvoj telesne kulture v občini. Vodstvo vlaga veliko truda in žrtvuje prenekatero uro v korist telesnega razvoja naše mladine.

Skupno vadi okoli 115 članov in članic v »Partizana«.

Vsakih štirinajst dni

obišče potujoči kino Ljudske univerze Jugorje, Suhor in Radovico. Sprva so predvajali filme tudi v Podzemlju, a so zaradi premajhne udeležbe s predstavami morali prenehati.

V decembru so predvajali najprej sovjetski film **Tuji otroci**, nato pa poljski film **Škilasta sreča**. Sredi januarja je bil predvajan češki film **Romeo, Julija in tema**. 28. januarja bodo predvajali ameriški film **Podaj roko hudiču!**: ob 17. uri na Jugorju, ob 19.30 na Suhorju, naslednji dan pa na Radovici.

Program kina Ljudske univerze ima v načrtu za naslednje mesece še več kvalitetnih filmov, kakor: **Vlak** (poljski film), **Veselica** (slovenski film), **Deveti krog, Oliver Twist** in druge.

Pričakujemo osnutek nove ustave

Čeprav osnutek nove ustave še ni dokončno izdelan in ni prišel v javnost, je med člani Socialistične zveze naše komune za novo ustavo veliko zanimanje že sedaj. V kratkem bo zaradi izrednega zanimanja upravni odbor kluba družbenih organizacij v Metliki organiziral razgovor o novostih, ki jih prinaša ustava. Pričakujemo lahko, da bodo tudi krajevne organizacije Socialistične zveze pripravile razpravo, ko bo izšel osnutek nove ustave.

Tečaj civilne zaščite

Občinski odbor Civilne zaščite in Rdečega križa bosta organizirala tečaj civilne zaščite, ki se bo pričel v nedeljo, 28. januarja, in bo trajal do 13. marca. Tečaj bo vsako nedeljo v osnovni šoli. Na njem bodo obravnavali naloge in organizacijo sanitetne službe, prvo pomoč, transport ranjencev, atomsko zaščito in drugo. Da bo snov razumljivejša, bodo predvajali strokovne filme. Predaval bo domači zdravstveni kader. Za obveznike Civilne zaščite in člane Rdečega križa je tečaj obvezen.

»Dve pošti in ena pošta«

Pravzaprav je posredi metliška telefonska centrala. V metliških podjetjih se pritožujejo, da ima slednja kaj neroden delovni čas. Prične ob 8. uri in dela do 13. ure, popoldne pa nadaljuje od 16. do 18. ure. Podjetja so zaradi tega med rednim delovnim časom vsak dan dve uri brez telefonske zveze. Izjema je le 8 večjih naročnikov, ki so med tem, ko telefonska centrala ne dela, spojeni s centralo LM v Metliki.

Upravnica PTT enote v Metliki nam je zadevo pojasnila tako: na območju enote je samo 22 telefonskih naročnikov. Za dva telefonista je premalo dela, zato dela en sam. Ta pa mora imeti ločen delovni čas zato, da lahko popoldne sprejema pa telefonu brzojavke (2 do 3 vsak dan). Na pošti delajo 4 pisarniške moči in štirje pismonoše, zato dela ne morejo organizirati drugače.

Ko smo se o stvari pogovorili malo podrobneje, pa smo le našli rešitev: telefonist bi delal vsak dan od 7. do 14. ure, popoldansko delo s centralo pa bi mimogrede lahko opravil eden izmed uslužbencev, ki sprejemajo pisemske in denarne pošiljke. Morda bi bilo najbolje napeljati telefonski aparat k njegovi mizi, ker je centrala v posebnem prostoru. Pogovorili smo se tudi o dostavi pošte na Suhor. Ta potuje tja skozi Črnomelj in Novo mesto (Suhorčani trdijo, da tudi po 5 dni). Ali ne bi bilo preprosteje odpremljati te pošiljke iz Črnomlja z avtobusom na Suhor?

Pošta je postala podjetje, lani so se tarife povečale, zato je potrošnik pač upravičen za večji denar zahtevati več pozornosti. Najbolj čudno pri vsej zadevi pa je to, da izvršna PTT enota opravlja telefonsko službo proti plačilu — na za naročnike neprimeren način — 8 ur dnevno, postaja LM pa brezplačno 16 ur na dan (sicer res samo za 8 naročnikov, pa vendarle) . . .

OBCANOM METLIŠKE OBCINE!

Dve številki komunskih glasil sta za nami. Pred vami je tretja. Da bi bila vsebina »Metliškega tednika« prav vsem občanom zanimiva, da bi komunsko glasilo postalo res tisto, kar je bilo že v prvi številki letošnjega DL povedano, je potrebno sodelovanje prav vseh občanov tudi pri dopisovanju v DL. Zato naproša dopisniška komisija za »Metliški tednik«, da o svojih težavah, problemih, uspehih in nepravilnostih spregovore KO Socialistične zveze in druge družbeno-politične organizacije ter kolektivi podjetij. Le s sodelovanjem ostalih bodo lahko prav vsi občani naše občine z »Metliškim tednikom« zadovoljni.

Dopisniška komisija pri ObO SZDL Metlika

Nekaj novih iz Gradca

■ **Po nekajletni prekinitvi** je Gradac spet dobil redne kino predstave. Filme predvajajo vsak četrtek, in sicer skrbi za to podjetje Foto-kino iz Metlike. Prebivalci Gradca in okolice so nadvse zadovoljni s predstavami, saj so tako dobili po dolgem času prijetno razvedrilo.

■ **Prosvetno društvo** si je na rednem letnem občnem zboru zadalo več nalog za delo v tem letu. Sklepe občnega zbora že izvajajo; začeli so z rednimi vajami za komedijo Marijana Marinca »Poročil se bom s svojo ženo«. Po uprizoritvi v Gradcu bodo z igro gostovali po okoliških vaseh.

■ **Prosvetna dvorana v Gradcu** je prešla v last prosvetnega društva. Ker je v zelo slabem stanju, je društvo sklenilo, da se popravi streha, prebeli dvorana in uredi garderoba. Sredstva za popravilo bodo dobili od Kmetijske zadruge Metlika, ki je imela prej dvorano v upravljanju, od občinskega ljudskega odbora, nekaj pa imajo lastnih sredstev.

Metliška klet in vinogradništvo Bele krajine

Piše JOŽE LIKAR

Osnovna problematika metliške vinske kleti je od začetka tesno povezana z obnovo vinogradov.

Res je, da se je klet v Metliki pričela graditi že pred začetkom obnove. To je pripisovati pač dejstvu, da je bilo v Beli krajini med NOB požganih nad 80 odstotkov zidanic. Pri tem je bil uničen večidel tudi kletni inventar, kar pa ga je ostalo, je bil defekten in zastarel. Zaradi pomanjkanja posode in kletnih prostorov ter slabega kletarjenja na vasi je šlo v izgubo letno več kot 10 odstotkov doseženega pridelka, ki ga cenimo na približno 150 vagonov. Če bi to vino pravilno zajeli in negovali, bi si pri ceni 120 dinarjev za liter prihranili izgubo v skupni vrednosti 18 milijonov dinarjev.

Poleg tega pa v Beli krajini ni bilo mogoče doseči karakteristične lastnosti belokranjskega vina, zlasti ne metliške črnine. S to karakterizacijo bi se znatno izboljšala kvaliteta belokranjskega vina in lahko bi proizvodnjo vnovčili bolje in z ugodnejšimi pogoji. To pomeni, da se nova vinska klet v Metliki vključuje v gospodarstvo Bele krajine kot izredno važen objekt, preko katerega naj bi šel pretežni del belokranjskega belega in črnega vina, da bi dosegli enotno vinsko tipizacijo ter s tem boljši plasma na vinskem trgu. Klet bi s tem povečala svoj dohodek in hkrati pomagala pri obnovi vinogradov, kar je prvi pogoj za njen obstoj in uspeh.

Praksa gospodarsko razvitih držav je pokazala, da so velike proizvodne kleti nenadomestljiv posrednik med proizvajalci in potrošniki. To velja zlasti za naše maloposestniške vinogradniške razmere. Predelava in kletarjenje na vasi je zelo primitivno. Brez sodobne predelave in umne vinske nege pa ne moremo računati na večjo proizvodnjo kvalitetnih vin za domač trg in izvoz. Zgraditev osrednjih in sodobno urejenih proizvajalnih kletnih objektov v središču vinorodnih okolišev je osnova za zboljšanje vinske kakovosti, kakor tudi za obnovo starih in izčrpanih vinogradov, čeravno velja pravilo: »Najprej obnova vinogradov in potem gradnja kleti«. S tega stališča torej je treba ocenjevati potrebo po novi vinski kleti v Metliki, ki velja za ključni objekt Dolenjske.

V področje kleti spadajo vse vinske gorice Bele krajine s priključkom vinskih goric Žumberka, Vivodine, in Gorice Svetojanske ter Pribiča. Klet pa seže tudi na področje Dolenjske. Znana je po svoji metliški črnini in po kvaliteti belokranjskega belega vina.

Klet v Metliki, ki spada v sestav znanega domačega izvoznega podjetja Vino Brežice kot samostojen obrat, so pričeli graditi 25. avgusta 1954. Načrt je vseboval tri gradbene faze. Za prvo fazo je predvidena dograditev kleti in oprema, da bo klet sposobna odkupovati vinski mošt in vino. Za drugo fazo predvideva načrt dograditev manipulacijskega prostora in oskrbo mehanizacije za predelavo grozdja. V tretjo fazo pride tip prave proizvajalne kleti s celotnim procesom vinifikacije. Vse to po zmogljivosti njenega investitorja — OZZ Novo mesto.

Klet je zgrajena na docela svojstven način. Veličino ji daje vitki visoki obok s fluorescentno razsvetljavo, ki enakomerno razsvetljuje celotno klet in meče poseben žar na tlak. Značilnost pa je tudi desni del kleti s svojimi železobetonskimi podstavki za kadi, ki so urejeni tako, da služijo istočasno za vskladiščenje buteljk. Levi del kleti je predviden za betonske cisterne, ki jih bodo pričeli graditi še letos.

Uspehi kleti so dokaj zadovoljivi. Promet je na primerni višini, in to predvsem zaradi priznane vinske kvalitete in smotrnega dela kolektiva. Poleg uspeha pa ima klet tudi težave. Predvsem zato, ker ni opremljena z mehanizacijo. Zadovoljiti se mora z delom založne kleti. S takim delom pa je težko zmagovati vse zahteve. Po končani drugi in tretji fazi bo možno klet dvigniti na dostojno višino. Poleg tega nastaja nujnost, da se v Beli krajini, zlasti na področju občinskega ljudskega odbora Metlika takoj prične obnova vinogradov, da klet ne bo odvisna od vinskih okolišev preko Kolpe, ki utegnejo danes ali jutri biti za vinsko klet v Metliki zaprto področje.

(Dalje prihodnjič)

Natrpani domovi v glavni sezoni

Vsa večja podjetja iz občine imajo v Slovenskem Primorju, na zahodni obali Istre in v nekaterih krajih srednje Dalmacije svoje počitniške domove z okrog 130 ležišči. Vsako leto odhajajo tja člani delovnih kolektivov od poznih pomladanskih do jesenskih mesecev, zlasti pa so domovi zasedeni v glavni sezoni, to je nekako v juliju, avgustu in septembru. Tudi lani so v počitniških domovih zapisali največ nočitev v poletnih mesecih. — Pravzaprav je bila zasedba tolikšna, da je okrog 50 ljudi letovalo pod šotori, ki so jih nabavila podjetja ali pa jih je preskrbel občinski sindikalni svet. Medtem ko je bila glavna sezona prenatrpana, so v mesecih pred sezono in po njej obmorska letovišča bila le 50- do 70-odstotno zasedena. Tako je prišlo v lanskem letu na enega počitničarja povprečno deset dni letovanja.

Po podatkih delovnih kolektivov bodo delavci in uslužbenci podjetij tudi letos letovali ob morju. Če pa upoštevamo samo lanske podatke o nesorazmerni razporeditvi letoviščarjev po mesecih, lahko precej ugotovimo, da načrt letovanja ni bil najbolj pameten, zaradi tega pa tudi počitnice niso bile najbolje izkoriščene. Drži, da si pretežna večina ljudi želi morja poleti, v glavni sezoni, res pa je tudi, da marsikomu ne bi bilo treba nočiti pod šotorom, če bi se za letni oddih odločil malce prej ali malce pozneje. To je navsezadnje skladno s politiko podjetja, ki urejuje dopuste tako, da delovna mesta ne ostanejo prazna. Mimo tega je važno poudariti tudi to, da kljub izrednim ugodnostim za letovanje mnogi delavci letnega dopusta ne izrabljajo za oddih v počitniških domovih, ker jih kot polproletarce zaposluje obdelava zemlje ali podobno domače opravilo.

Na tem mestu bi spregovorili še o skrbi proizvodnih organizacij in ustanov za oddih svojih zaposlenih. Lahko rečemo, da so to vprašanje ugodno rešila že vsa večja podjetja v komuni, zadnje čase tudi IMV, ki bo uredil počitniški prostor na Gorjancih. Vendar je potrebno omeniti nekaj: vsekakor je gradnja modernega počitniškega doma za mnoga podjetja predraga, zato ne bilo napak podpreti zamisel, da bi namesto predragega doma gradili vrsto vikend hišic, toda ne samo ob morju, ampak tudi v notranjih predelih države; dovolj privlačni so tudi kraji v novomeškem okraju. Gradnja vikend hišic je za zdaj samo stvar zamisli in pravilnega sporazuma med podjetji, kajti predvideno je, da bi se podjetja z ustanovami povezala v počitniško skupnost, kjer bi se nabral poseben sklad za take gradnje.

Na sejmišču živahno

Ponedeljkov živinski sejem v Novem mestu je bil precej dobro obiskan. Prodanih je bilo 647 prašičev, 134 pujskov pa so kmetovalci odpeljali domov, ker jih niso prodali. Cene so se gibale od 4800 do 17.500 din. Tokrat je bilo precej kupcev iz oddaljenih krajev, zato se je cena spet nekoliko dvignila.

VRNJENO ZAUPANJE

Jutri popoldne bo v Novem mestu občni zbor Avto-moto društva. Ko daje društvo po dveh letih svoj obračun, so uspehi, vzdušje in napredek novomeškega AMD vse kaj drugega, kot je bilo stanje, ki ga je moral prevzeti sedanji odbor. Revizija je razkrila nepravilnosti v poslovanju prejšnjega sekretarja društva, ki je vedril in oblačil v AMD ter s svojo samovoljo in nepravilnostmi v poslovanju mnogo škodoval ugledu društva. Novi odbor se je krepko lotil dela. Uredil je blagajniško in knjigovodsko poslovanje, inventar in osnovna sredstva, novi uslužbenci društva pa so začeli marljivo delati.

Zdaj, po dveh letih, lahko društvo pokaže plodove svojega prizadevanja. V tem času je 5 učiteljev v številnih tečajih izučilo 416 novih šoferjev-amaterjev. Društvo je načrtno skrbelo za teoretično in praktično šofersko vzgojo starešin v JLA, priredilo je 9 tečajev za obveznike predvojaške vzgoje in 5 tečajev za šoferje-amaterje. Ob vedno večji motorizaciji, razumljivo, hitro narašča tudi število šoferjev; preseneča pa dejstvo, da zmogljivosti ADM za vzgojo novih šoferjev niso še bolj izkoriščene. V društvu namreč trdijo, da bi lahko vzgojili še več šoferjev, ko bi bilo več načrtnosti v pripravljanju tečajev za obveznike predvojaške vzgoje, kar pa je v rokah činiteljev izven društva! Glede na sposobne predavatelje in prevozna sredstva v ADM je res škoda, da ostaja pripravljenost društva neizkoriščena!

Ugled si je AMD vrnilo s poštenim, pridnim delom. Uredilo je svoje gospodarstvo, žal pa zaradi pomanjkanja sredstev ni moglo uresničiti načrtov za gradnjo prepotrebnih društvenih prostorov, garaž, delavnic in avtodroma. Praktične vožnje so zaradi tega še vedno na cesti Novo mesto—Mirna peč, kjer pa ovirajo javni promet oziroma ne nudijo tečajnikom dovolj možnosti, da bi lahko obvladali vse, kar terja osnovni pouk za pridobitev praktičnega šofiranja. — Veliko koristnega dela je za cestni promet opravila z vzgojo mladine komisija za šolstvo. Precej dela je bilo vloženega v skrb za pouk pionirjev-prometnikov v Novem mestu in Dolenjskih Toplicah. Delež društva v dejavnosti okrajne in občinske komisije za varnost prometa ni majhen. Veliko je bilo predavanj, stikov z učenci osnovnih šol. Žal je bilo med člani zelo malo zanimanja za delo športne komisije v društvu, katere napori so ostali nekako osamljeni. Pogrešamo pa praktična, vsem amaterjem zelo koristna predavanja in izmenjavo izkušenj. Morda bi le kazalo gojiti hkrati s takimi srečanji šoferjev-amaterjev tudi družabnost v vrstah AMD. Mnogi bi radi slišali bogate praktične izkušnje tovarišev, ki lahko o negi, vzdrževanju in uporabi avtomobilov in motorjev mlademu šoferju vedno veliko povedo.

Vrnjeno zaupanje v novomeško AMD je plačilo za trud, vložen v sedanje dvoletno delo. Tg.

Berite in razširjajte DOLENJSKI LIST!

Novomeška kronika

■ **Pretekli teden** je v nekem podjetju zmanjkalo trakov za pisalne stroje. Brž so poslali uslužbenko, naj jih nekaj več nakupi, toda... V središču okraja ni bilo nikjer dobiti niti enega samega črnega pisalnega traku.

■ **Muhasto vreme** se je v minulih toplih in že skoro spomladanskih dneh v noči od ponedeljka na torek nenadoma sprevrglo. Zjutraj, ko so šli ljudje v službo, je bilo okoli 10 cm snega. — Šolarji so ga močno veseli, saj bodo zdaj res lahko uživali zimske počitnice, če bo sneg ostal...

■ **Prodaja železniških vozovnic** na novomeški postaji je prepočasna, tako morajo ljudje dolgo čakati v vrsti, da dobe vozno karto. To je posebno opaziti ob nedeljah, ko se zaradi povratnih vozovnic pelje več ljudi z vlakom. Morda bi kazalo namestiti urnejšega uslužbenca ali pa odpreti obe blagajni.

■ **Delavska univerza** v Novem mestu bo v ponedeljek, 29. januarja, priredila predavanje Svetozarja Gučka »Po smučiščih Komne in Matterhorna«. Predavanje bo v Domu JLA ob 18. uri in bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Za ljubitelje zimskega športa in planin bo predavanje nedvomno svojevrsten užitek.

■ **V ponedeljek, 22. januarja,** so na novomeškem živilskem trgu prodajali jajca po 30 din, radič in motovilec na merice po 40 din, fižol po 110 din, kislo repo in kislo zelje po 60 din. Za koreninO hrena so zahtevali 20 din, za kg rdeče pese 60 din, za krompir 30 din, za jabolka 30—50 din, koren 60 din, mleko 45 din, smetano v škodelicah 70 din ter za kure od 700 do 900 din. Tokrat so prodajali že teloh in vresje, kar je dalo trgu nadih prve pomladi. Ženske z dežele prav rade segajo po pleteninah in otroški konfekciji, ki jih prodajajo na trgu.

■ **Gibanje prebivalstva:** rodili sta: Sonja Cujnik iz Kotarjeve 12 — deklico in Zofija Rugelj iz Cankarjeve ceste 1 — dečka. Poročila sta se: Franc Kos, pismonoša, Mej vrti 3, in Terezija Zagar, delavka s Podturna.

Občni zbor in nov šoferski tečaj AMD

Avto-moto društvo v Novem mestu sporoča vsem svojim članom in prijateljem društva, da bo redni letni občni zbor AMD jutri, v petek, ob 17. uri v sejni dvorani OLO v Novem mestu.

Društvena pisarna AMD na Ragovski cesti zbira prijave za nov TEČAJ ZA ŠOFERJE-AMATERJE. Kdor se ga namerava udeležiti, naj se čimprej prijavi!

■ **Na področju združenih občin** je 33 osnovnih organizacij RK. Med 8.666 člani te človekoljubne organizacije je tudi 827 krvodajalcev. Šolske kuhinje so bile na pobudo RK ustanovljene v 44 šolah, obiskuje pa jih 6.000 učencev.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Prisrčna zahvala beguncev iz potresnega območja

Prejšnji teden so se na poziv ljudskih odborov začeli vračati v izseljene kraje v Primorju begunci, ki so na poziv ljudske oblasti tik pred najhujšimi potresnimi sunki morali zapustiti svoje domove. Iz Novega mesta so odpotovali v soboto tudi rojaki tovariša Mija Medaka, o katerih smo poročali pretekli teden, pred odhodom pa so nas prosili za objavo spodnje zahvale:

»Bili smo vaši gostje kot begunci iz Dalmacije, pa bi se zdaj radi toplo zahvalili vsem, ki ste nam v Novem mestu pomagali v težkih dneh. Olajšali ste nam trpljenje in zmanjšali bolečine, ki so prizadele naše kraje ob zadnjih potresih.

Toplo se zahvaljujemo Rdečemu križu in tovarišici Milici Šaljevi, zdravniku dr. Julčku Sajetu, tovarišem lovcem novomeške lovske družine, ki so nam pomagali s posteljnino, tovarišu direktorju Ivanu Pirnatu, direktorju IMV tovarišu Juriju Levičniku, tovarišem v komandi Vojnega odseka v Novem mestu, kakor tudi vsem sosedom in prijateljem našega rojaka kapetana I. kl. tov. Mija Medaka, ki so v teh težkih dneh skrbeli za nas in naše družine.

Upamo, da se bo tudi nam ponudila priložnost, da se še kdaj srečamo z vami, morda poleti, ko boste obiskali Dalmacijo. Naše mesto Komin leži tik ob cesti v dolini Neretve.

Še enkrat se vsem tovarišem v Novem mestu najlepše zahvaljujemo za topel sprejem in slovo.

Vaši prijatelji:

Kata Medak, Miro Medak, Drina Medak, Senka Duginzić, Boro Orsulić in otroci.

Gostje iz Šibenika so obiskali »KRKO«

20. januarja so tovarno zdravil »Krko« obiskali člani počitniške zveze iz Šibenika ter tako vrnili obisk skupini članov Počitniške zveze te tovarne, ki so se v Šibeniku mudili lansko poletje. Gostje iz Šibenika so si ogledali mnoga podjetja v Novem mestu, spoznali partizanski Rog z znamenito Bazo 20. Gorjance in gostišča na Otočcu, v Dolenjskih ter Šmarjeških Toplicah in druge znamenitosti. V Novem mestu bodo ostali do ponedeljka, 29. januarja, in v tem času videli še marsikatero posebnost, s katero se lahko ponaša Novo mesto ali njegova okolica.

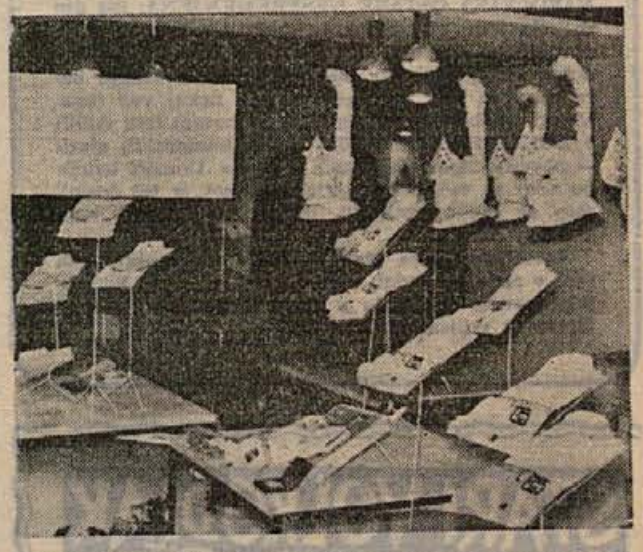

Razen tovarn NOVOTEKS, metliške BETI, Tovarne šivalnih strojev z Mirne in LISCE iz Sevnice je na zadnjem sejmu MODA 1962 razstavljala svoje izdelke tudi novomeška INDUSTRIJA PERILA. Razen lepih, sodobnih srajc so ugajale posebno praktične pižame

Za, proti in potrošnik

(Nadaljevanje in konec)

KAKO SMO UVELJAVLJALI PREDLOG REORGANIZACIJE

Iz dosedanjega opisa je bilo razvidno, da smo podjetjema A in B, kolikor je le bilo mogoče, zagotovili enake začetne osnove. Ker je slišati očitke, da postopek pri uveljavljanju predloga reorganizacije ni bil dovolj demokratičen, ga bom na kratko opisal.

O problematiki in o nujnosti reorganizacije trgovine v komuni sta v drugi polovici leta razpravljala občinski komite ZKS in plenum občinskega odbora SZDL. O izdelanem osnutku reorganizacije je razpravljal upravni odbor Trgovinske zbornice in ga soglasno sprejel. — Oktobra lani je zbornica sklicala posvet predsednikov delavskih svetov in direktorjev trgovskih podjetij, zaključke tega posveta pa je dostavila svetu za blagovni promet. Ta je predlagal ustanovitev strokovne komisije, ki naj bi izdelala konkreten predlog za reorganizacijo. V komisijo so bili imenovani predsedniki DS in direktorji vseh prizadetih trgovskih podjetij. Komisija je 14. decembra na seji soglasno sprejela predlog za reorganizacijo. Občinski sindikalni svet je sklical posvet predstavnikov sindikalnih podružnic vseh trgovskih podjetij, na katerem so predlog soglasno osvojili. O njem so razpravljali tudi komunisti vseh trgovskih podjetij in z njim soglašali. 73 zborov volivcev je razpravljalo v decembru lanskega leta o reorganizaciji, ljudski odbor pa je do seje 28. decembra prejel 50 odgovorov zborov volivcev, med njimi le en odklonilen. Vsi DS prizadetih trgovskih podjetij so razpravljali o reorganizaciji in se z njo strinjali, odklonil jo je le DS Trgovskega podjetja »Straža«; vendar je tudi ta stališče tik pred sejo ljudskega odbora, ki je bila 28. decembra, izpremenil in z reorganizacijo soglašal. Šele nato je o predlogu za reorganizacijo razpravljal ljudski odbor in ga po daljši razpravi na seji 28. decembra 1961 sprejel.

V STRAŽI SE JE ZATAKNILO

Navajam kratek kronološki pregled razvoja dogodkov v Trgovskem podjetju »Straža«. Prvega sestanka kolektiva sta se udeležila predsednik ObLO in načelnik oddelka za gospodarstvo. Zaradi slabe udeležbe sestanek ni bil sklepčen. Predsednik delovnega kolektiva se je na tem zasedanju kolektiva zavzemal za reorganizacijo, direktor pa je imel nekaj pripomb. Trdil je, da podjetji A in B nimata enakega začetnega položaja, zanimalo ga je, kdo bo direktor novega podjetja B, zahteval pa je tudi, naj se celotno Trgovsko podjetje »Straža« priključi podjetju B. Naši predstavniki so dali potrebna pojasnila. Kolektiv je nato sklenil, da bodo o predlogu odločali na ponovnem zasedanju kolektiva. Kot smo izvedeli pozneje, je podjetje obiskal tiste dni predstavnik podjetja Mercator iz Ljubljane.

Na direktorjevo zagotovilo, da bo zadeva na ponovnem sestanku zadovoljivo urejena brez predstavnikov občine, se naslednjega zasedanja kolektiva nismo udeležili. 23. decembra se je kolektiv ponovno sestal in odločil za priključitev k Trgovskemu podjetju »Mercator« v Ljubljani. Sklep o tem smo prejeli 26. decembra, dva dni pred sejo, na kateri bi moral ljudski odbor odločati o reorganizaciji. Zaprosili smo Socialistično zvezo, naj posreduje. Predsednik občinskega odbora SZDL je še istega dne, to je 26. decembra, preko krajevne organizacije SZDL v Straži sklical sestanek članov Socialistične zveze iz Trgovskega podjetja Straža. Udeležilo se ga je 11 članov — predsednika delovnega kolektiva in direktorja na tem sestanku ni bilo. Prisotni so po daljši razpravi uvideli, da mora kolektiv o reorganizaciji ponovno razpravljati. **Med drugim so povedali, da so povprečni osebni dohodki pri Mercatorju 26.000 din na mesec in da bodo imeli oni enake dohodke, če se priključijo Mercatorju.**

27. decembra je bil ponovno sestanek kolektiva. Udeležila sta se ga načelnik oddelka za gospodarstvo občine in tajnik Trgovinske zbornice. Ta sestanek je v vsej zadevi glavni kamen spotike. Kolektiv se je odločil za javno glasovanje. Ko je tajnik zbornice še enkrat obširno obrazložil pomen in potrebo reorganizacije, se je pričelo glasovanje. Glasovali so samo štirje člani kolektiva, ostali pa so izjavljali, da so za odločitev, ki jo bo sprejela večina. Nlao je tajnik zbornice predlagal, naj glasujejo posamezno, načelnik oddelka za gospodarstvo pa je sproti beležil rezultat glasovanja. Na ta način je 10 volivcev glasovalo za predlog, 4 proti, 3 pa so se vzdržali. Po krajši interpelaciji je nato direktor predlagal ponovno glasovanje ter pozval ves kolektiv, naj glasuje za predlog reorganizacije. Ves kolektiv se je nato soglasno odločil za predlog.

ALI RES »POSILJEVANJE«?

28. decembra, to je naslednji dan, je ljudski odbor na seji osvojil predlog za reorganizacijo trgovine. 29. decembra pa smo prejeli obvestilo Trgovskega podjetja Straža, da se je njegov kolektiv ponovno odločil za priključitev k Mercatorju. Hkrati smo prejeli tudi izjavo predsednika delovnega kolektiva, v kateri ta opisuje potek sestanka, ki je bil 27. decembra, in ugotavlja, »da je uverjen, da je bil način, s katerim je bil sprejet sklep o pripojitvi Trgovskega podjetja Straža k Trgovskemu podjetju B — Novo mesto, nepravilen in nezakonit.«

Zadeve ne nameravam podrobneje komentirati, rad bi pa opozoril na nekatere značilnosti »primera Straža«. Očitajo nam nedemokratičnost in »posiljevanje«. O reorganizaciji trgovine v naši komuni (brez dvoma potrebo po njej najbolj občuti vsak potrošnik na svoji koži) razpravljamo že dve leti in pol. Bilo je torej dovolj časa za razpravo. Morda smo bili celi dve leti in pol celo premalo odločni, še posebno v Novem mestu, in smo pri odločanju pustili preveč pravic posameznim »osebam«. — Gotovo ima najmanj pravice ugotavljati, da se z reorganizacijo ne strinja, ker je o njej premalo obveščen, prav kolektiv TP Straža, ki je na največ sestankih razpravljal o njej.

Kako neki se je mogel samo zato, ker ni imel dovolj časa, da bi proučil naš predlog, odločiti za priključitev k Mercatorju, ko pa do 31. decembra 1961 ni bil seznanjen niti z najosnovnejšimi pogoji priključitve k Mercatorju (vedel je samo to, da bo tam 26.000 din plače)? Mar je občinski ljudski odbor kriv, če direktor podjetja in predsednik delovnega kolektiva kot člana komisije, ki je osnutek reorganizacije izdelala, nista kolektiva z njo seznanila?

Kje so globlji vzroki takšne čudne prizadetosti tega kolektiva? Ali je sploh po sredi vprašanje demokratičnosti? In še to: ali je mogoče, da 18-članski kolektiv v Straži zavestno deluje mimo komunalnega sistema? Vprašujemo se, ali niso v tem primeru ljudski odbor in njegovi organi dolžni v skladu s potrebami zastopati interese velike večine državljanov — potrošnikov — v želji po hitrejšem razvoju proizvajalnih sil in družbenih odnosov?

Sergej Thorževski,
podpreds. ObLO Novo mesto

1208 rešenih križank in 993 slikovnih ugank

V nedeljo dopoldan smo povabili v upravo našega lista tovarišico Zofijo Selškar in tovariša Vinka Kebija, oba naša stara novomeška naročnika. Vodila sta žrebanje novoletne nagradne križanke in slikovne uganke; številke je žrebala petletna **Alenka Kebelj**, ki pridno obiskuje novomeški vrtec, pomagali pa so jim naši uslužbenci.

Komisija je ugotovila: naročniki in bralci DOLENJSKEGA LISTA so do roka poslali 1208 rešenih križank in 993 slikovnih ugank. Križanke in slikovne uganke so poslali bralci iz vseh predelov okraja; nekaj so jih poslali tudi naročniki iz Beograda in drugih krajev v državi, pet ali šest pa jih je prišlo iz inozemstva.

13 nagrad za reševalce križank

1. nagrado: 10.000 din dobi **Jože Setina**, Pod turnom 3-1, Ljubljana; 2. nagrado: 7000 din dobi **Ivan Novšak**, Skocjan 31 na Dolenjskem; 3. nagrado: 4000 din dobi **Vilma Erbežnik**, Adamičeva 5, pošta Novo mesto; 4. nagrado: 2000 din dobi **Ivanka Rankel**, Brestanica 147.

Devet knjižnih nagrad dobijo: **Franc Klemenčič**, Detelova 4/I, Novo mesto; **Kristina Cvelbar**, Dol. Kamence 25, p. Novo mesto; **Martina Župan**, IEV Šentjernej; **dr. Anton Hudopisk**, Šentlenart 72, p. Brežice; **Viktorija Mahorčič**, Pugljeva 1, p. Novo mesto; **Jože Petric**, Ravnace 5, p. Suhor pri Metliki; **Marjana Lašič**, Brestanica št. 102; **Genica Lipar**, Volčje 34, p. Sromlje; **Zora Adam**, Trdinova 51, p. Novo mesto.

29 ali 127.000 ljudi?

Precej zabave je imela komisija pri pregledovanju rešenih slikovnih ugank. Mnogi bralci so rešitvam dodali precej duhovitih odgovorov, ali pa so rešitve zabelili z različnimi ocvirki... Tako piše Janez Repovž iz Rume: »Dolenjski list bere 127.000 ljudi.« Tovarišica S. R. iz Dol. Pirošice pri Cerkljah je napisala takole: »Na sliki ne bere nihče Dol. lista, ker ni nihče živ — v naši družini pa ga beremo štirje člani in smo z listom prav zadovoljni...« Milan Zupančič iz Grintovca 18 pri Zagradcu piše: »Dol. list beremo vsi: stari in mladi!« Franc Cerne iz Repč 16 pri Trebnjem se je pošalil:

»Dolenjski list bere na sliki 7 ljudi, en pes pa ga gleda...« Kuža na sliki je zmotil še več drugih bralcev. Vik Marija iz Lokvice št. 4 trdi, da »ga nihče ne bere, vsi pa ga gledajo na sliki!« S. M. iz Sevnice piše: »Če je zvijača in štejete k bralcem tudi tiste, ki samo segajo po listu, prištejte tudi meni tistega moškega in žensko, ki segata k pismonoši!«

Veliko naročnikov ugiba, koliko ljudi bere zdaj Dol. list. Bralka Marija Poglavc iz Sanvesterlana 50 v Limburgu (Belgija) piše:

»Ne mislim, da bom med srečnimi izžrebanci, če pa bi dobila knjižno nagrado, bi jo z veseljem sprejela, ker rada berem. Tukaj pa ne dobim drugega kot Dol. list, ki ga od prve do zadnje vrstice vsega preberem. Srečno in veselo novo leto vsem bralcem Dolenjskega lista želim z družino!«

Stvar pa je taka, da bere na slikovni uganki naš list 29 ljudi. Precej je bilo pravilnih rešitev, vendar pa je komisija odločila, da smo žrebali vse odgovore na slikovno uganko! Hvaležni smo namreč za vse dobre nasvete in želje, ki so jih reševalci priložili svojim rešitvam. S tem, da smo žrebali vse poslane odgovore, smo denarne in knjižne nagrade novoletne slikovne uganke razdelili med vse, ki so pokazali dobro voljo pri reševanju te uganke. Žreb je odločil takole:

1. nagrado: 10.000 din dobi **Jože Spun**, Dragatuš pri Črnomlju; 5000 din dobi **Marija Jarm**, Žubina 21, p. Vel. Gaber; 4000 din dobi **Maks Zemljak**, Poljska pot 4a v Sevnici; 3000 din dobi **Jože Pungerčar**, Medvedjo selo 6 pri Trebnjem; 2000 din dobi **Jožica Judež** iz Podgrada 11, p. Stopiče; 1000 din dobi **Vinko Gorenc**, Mali Trn 11, p. Videm-Krško.

19 knjižnih nagrad dobijo:

Jože Živonder, Gor. Pirošica 10/33, p. Cerklje ob Krki; **Tončka Grahek**, Vojna vas 8 pri Črnomlju; **Hedvika Ban**, Hinje 14, p. Šentjanž; **Danica Zerjav**, Sp. Pohanca 23, p. Artiče; **Nada Žerjal**, Šolska 6, Novo mesto; **Ivan Jazbinšek**, Cesta na grad 20, Sevnica; **Marica Pogačnik**, Sokolska 16, p. Maribor; **Janez Grum**, Studenec 13, Ljubljana; **Dani Cencelj**, Čatež, p. Brežice; **Franc Pinterič**, Dolenja vas 8, Videm-Krško; **Franc Pešec**, TSS, Videm-Krško; **Alojz Smuk**, V. p. 5887/31, Kumanovo; **Tončka Marčan**, Fabianijeva 21, Ljubljana; **Cvetko Colob**, Praproče 21, p. Straža; **Andrej Bonča**, Florjanska 16, Sevnica; **Ivan Bliček**, Zepovičí 8, p. Apače; **Franc Kocjan**, Brezovica 24, p. Mirna na Dol.; **Katica Majetič**, Dalnje njive 10, Vinica pri Črnomlju; **Jože Pavc**, Linhartova 25, Ljubljana.

Denarne in knjižne nagrade smo poslali danes vsem izžrebancem po pošti.

Ne morete prodati vaših izdelkov?
Morda trg še ne pozna vaših uslug, ki jih lahko nudite potrošnikom?
Vam morda naraščajo zaloge v skladišču?
Potem se predstavite kupcem z
OGLASOM
v DOLENJSKEM LISTU!
Več kot 80.000 bralcev bo spoznalo vaš kolektiv in vaše izdelke oz. usluge!

VINICA : JESENICE 203 : 201

Se sedem dni, pa bomo zaključili deseletedensko tekmovanje uslužbencev PTT v našem okraju: do torka opoldne smo zbrali v naši akciji »Se 2500 NOVIH NAROČNIKOV ZA DOLENJSKI LIST!« že 1913 novih naročnikov, od česar odpade na 10 najboljših pošt kar 1107 novih naročnikov. Do 23. jan. se je deset najboljših pošt zvrstilo takole:

Vinica pri Črnomlju	203 nove naročnike
Jesenice na Dol.:	201 novega naročnika
Mirna:	141 novih naročnikov
Mirna peč:	120 novih naročnikov
Brežice:	95 novih naročnikov
Videm-Krško:	93 novih naročnikov
Leskovec pri Krškem:	83 novih naročnikov
Koprivnica:	62 novih naročnikov
Novo mesto:	56 novih naročnikov
Adlešiči:	53 novih naročnikov

Se sedem dni! Številke povedo, kaj lahko doseže pismonoša oz. pošta, ki zares pozna svoj okoliš in njegove prebivalce! Naklada lista se je zadnje tedne lepo povečala, žal pa je precej starih naročnikov okrog novega leta naš list tudi odpovedalo. Nekateri so mislili, da se bo naročnina povečala, a se ne bo.

NAROČNINA OSTANE NESPREMENJENA: 900 din za celo leto, plačali pa jo bodo naročniki v dveh obrokih po 450 din. Potrudili se bomo, da bi pridobili nazaj tudi vse odpovedane in nekdanje naročnike, za kar bo treba seveda nekaj več časa. Mnogi sploh ne vedo, da smo po novem letu dobili v DOLENJSKEM LISTU 7 novih komunskih glasil — obveščevalcev vseh naših občanov. Domači tednik bo zdaj še veliko bolj privlačen, kot je bil doslej, zato se bomo potrudili, da ga bo spoznal vsak občan v okraju!

Uslužbence vseh pošt v okraju pa prosimo, da tudi v zadnjem tednu naše akcije kot člani Socialistične zveze seznanijo z domačim listom vse prebivalce v svojem okolišu!

NAM BO ZMANJKALO SAPE?

Dosedanjim 1770 novim naročnikom se je v zadnjem tednu pridružilo še 143 novih: 33 iz občine Brežice, 20 iz občine Crnomelj, 4 iz metliške komune, 35 iz novomeške, 9 iz sevniške, 6 iz občine Trebnje in 35 iz občine Videm-Krško, še en naročnik pa se je javil sam izven LRS. Med poštami so bile v zadnjem tednu najboljše:

Videm-Krško: 18 novih naročnikov, **Vinica** 15, **Koprivnica** 13, **Mirna peč** 10; sledijo pa jim **Brežice, Jesenice, Artiče, Šentjernej, Zabukovje, Sromlje** in še nekatere.

Tako smo od 25. novembra lani do 23. januarja 1962 pridobili že 1913 novih naročnikov, od tega v posameznih občinah:

občina BREŽICE:	407 novih naročnikov
občina ČRNOMELJ:	313 novih naročnikov
občina METLIKA:	50 novih naročnikov
občina NOVO MESTO:	370 novih naročnikov
občina TREBNJE:	245 novih naročnikov
občina SEVNICA:	133 novih naročnikov
občina VIDEM-KRŠKO:	302 nova naročnika
Razne pošte v FLRJ:	75 novih naročnikov
Inozemstvo:.	18 novih naročnikov

Potemtakem nam do izpolnitve načrta manjka še 587 novih naročnikov. PISMONOŠE: pohitite z zbiranjem novih naročnikov, 31. januarja bo zaključeno nagradno tekmovanje, ki smo ga razpisali pred lanskim 25. novembrom! MOPED, TRANZISTORSKA SPREJEMNIKA in SEDEM DENARNIH NAGRAD že čaka zmagovalce posebnega tekmovanja! Če smo od 25. novembra 1961 do 23. januarja 1962 lahko zbrali že

1913 NOVIH NAROČNIKOV,

zberimo do konca januarja še 587 novih bralcev najbolj razširjenega tednika v našem okraju! Naj nam tik pred koncem uspele akcije ne zmanjka sape!

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Tokrat: v Artiče in Dednjo vas!

Naročilnico s številko 1800 je podpisal v preteklem tednu tovariš

JERNEJ PURKAT, Trebež 9, p. Artiče.

Kot novega naročnika ga je pridobil pismonoša Jože Metličar iz Artič. Pismonoša Franc Hotko iz Globokega nam je v torek poslal naročilnico, ki je dobila številko 1900, podpisal pa jo je novi naročnik:

MIHA KOPRIVC iz Dednje vasi 27, p. Pišece

Oba nova naročnika sta danes dobila lepi knjižni nagradi.

NE POZABITE: Dva tisoči naročnik v naši akciji »ŠE 2500 NOVIH NAROČNIKOV ZA DOLENJSKI LIST!« bo dobil razen knjižnega darila tudi 5000 dinarjev! Za 2500. naročnika pa smo pripravili še posebno presenečenje, ki ga bo deležen tudi njegov pismonoša!

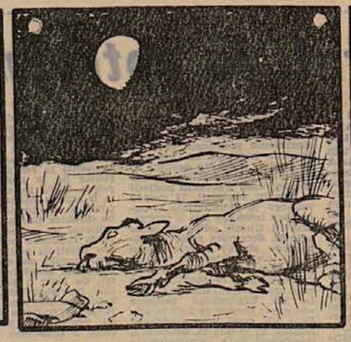

29. Na lovu z materjo se je naučil, da je nesmiselno loviti kojote, ki mu pri lovu sledé, ker so hitrejši od njega. Razen tega je kmalu videl, da niso nevarni, ker se zadovoljujejo samo z odpadki. Kmalu je tudi uvidel, da nima smisla loviti ptic, ker jim ne more do živega, in da se mora varovati male črno-bele živalce s košatim repom, skunka ali smrduha, ker njeno meso ni dobro in smrdi. Razen tega brizga pri obrambi izpod repa smrdljiv izcedek, ki je smrt za preobčutljivi volčji nos. Dober voh pa je volku glavna pomoč v življenju.

30. Mati ga je naučila, kako je treba napasti govejo čredo: splašiti je treba tele, ki bo potem opravilo svoje delo v čredi. Videl je, da je treba napasti bivola od zadaj — tam, kjer nima ostrih rogov, ovco spredaj, ker ne more pobegniti, konja pa od strani, tam, kamor ne sežejo trda kopita. Tega, da se je treba bati človeka, pa se je naučil najprej — nikoli ni mogel pozabiti tistega predirljivega vonja po človeku, ki ga je spoznal takrat, ko je ovohaval mrtve polbratce in polsestrice, potem ko jih je lovec ubil in iznakazil.

31. Nekega dne je volkulji in volčiču prišel v nos vonj po mrtvem teletu, ki je ležalo že več dni, tako da je bilo za volčji goltanec najbolj okusno. Seveda sta volkulja in njen mladič krenila proti teletu. Ležalo je na širokem polju, in v jasni mesečini sta ga lahko dobro videla pred seboj. Neizkušen volk bi takoj planil po njem. Toda volkulja je bila preveč nezaupljiva, da bi lahko napravila takšno neumnost. Prevečkrat je bila blizu smrti, da bi ne postala oprezna. Preveč lepa priložnost je vedno nevarna — to jo je že izkušnja naučila.

32. Previdno sta se bližala nos je bil ves čas v zraku ki jih je bilo več kot dovolj je v zraku zelo mnogo vonj vonj po travi, hroščih, lesu, in podobnem. Toda razen te še nekaj — čeprav zelo ma po prepotenem usnju in — Stara volčica je vse te vonje je, kateri med njimi pomen

u. Volkuljin široki
di raznim vonjem,
s ji je povedal, da
kusni teletini, nato
ah, drevju, pesku
enih vonjev je bilo
vonja po človeku,
an vonj po dimu.
ro poznala. Vedela
evarnost in kateri
niso nevarni.

Poslej: domač „rajski plin“

V ličnem oddelku obrata LEK so začeli izdelovati iz domačih surovin težko pričakovano narkozno sredstvo: dušikov oksidul — Kaj pripravljata KRKA in LEK, združena v farmacevtsko-kemičnem kombinatu »FARMIS« — KRKA bo izdelovala tudi kirurško nit, antibiotike za živinozdravstvo in nove farmacevtske surovine

Teden dopoldne je bila v Ljubljani tiskovna konferenca kateri so odgovorni predstavniki farmacevtsko-kemičnega kombinata »FARMIS« — združenih podjetij LEK in KRKA — seznanili zastopnike tiska z novimi uspehi, načrti in težavami slovenske farmacevtske industrije. Konferenci je bil ogled kemičnega oddelka obrata LEK v Mengšu in ogled njegovih novih naprav za proizvodnjo najsodobnejšega narkoznega sredstva dušikovega oksidula.

Kdo mnogih pacientov v naših bolnišnicah, zobozdravnih ambulantah in klinikah:

»Bi bilo dobro, le vpreže se bojim...«

bo poslej odpadle! Z dodušikovim oksidulom smo bili sodobno narkozno sredstvo, kakršnega izdelujejo zdaj še šest tovarn: v Italiji, Švedski, Zahodni Nemčiji, Anglji, Belgiji in Švici. Dušikov oksidul ima prednosti pred etrom, ki ga marsikdo v slabem spominu. Poslej ne bo več nagnja po nevarnega bruhanja po operacijah. Dušikov oksidul je praktično neškodljiv. V Mengšu smo radovedni sanikarji tiščali nosove v odprte pipe jekleniček v kakršnih dostavljajo plin bolnišnicam, pa smo komaj zaznali! Novi ventil ne drazi sluznice, in pacienta ostane prav globoko, vaskularni sistem pa zaradi vdihavanja ni prav tako pa ostane spremenjen tudi krvni sistem. Vse to pa so odlična zdravniki-anestezisti in drugi, saj je veliki meri olajšalo, da poteka operacija mnogo hitreje in za bolnika ugodnejše. Zato si dušikovega oksidula ni zaman pridobil imena »rajski plin«, kot mu pravijo ponekod tudi tujini. Z najboljšimi napravami za tudi že na ljubljanskih — stomatološki, ginekološki in drugje — uporablja se brez vsake nevarnosti za pacienta za uvod v narkozo in predvsem pri operacijah.

Mengšu smo dušikov oksidul za drage denarje tujine. Plačati smo morali zanj, kolikor je inozemska tovarna zahtevala! Prav gotovo pa smo ga plačali trikrat ali štirikrat dražje kot bi bilo treba! Zdaj bo izdelal »FARMIS« s svojim obratom v Mengšu na leto približno 150 ton tega plina, s čimer bomo krili vse potrebe na domačem trgu, nekaj pa ga bomo lahko tudi izvažali.

Bombe? Ne, jeklenke za N_2O — »rajski plin«, sodobno narkotizacijsko sredstvo, ki smo ga doslej za drage denarje uvažali iz tujine, zdaj pa ga je začel izdelovati obrat LEKA v Mengšu

Uspeha kolektiva LEK smo lahko upravičeno veseli »FARMIS« je z novo proizvodnjo bistveno izpopolnil svoj proizvodni program narkoznih sredstev, hkrati pa spet obogatil listo domačih kemičnih izdelkov. Čedalje več je farmacevtsko-kemičnih izdelkov, pred katerimi smo še pred dvema desetletjema spoštljivo sklanjali glavo in se čudili zvenečim imenom zdravil in preparatov tujih tovarn, zdaj pa jih izdelujejo naši ljudje iz domačih — pa seveda tudi bze iz tujih, uvoženih — surovin. Kolektiv LEKA je osvojil novo sintezo z lastnim finansiranjem; vložil je v najmodernejše švicarske avtomatične naprave za izdelovanje. Načrtno skladiščenje in polnjenje 150 milijonov dinarjev iz lastnih sredstev. V soboto so si nove naprave v Mengšu ogledali tudi vsi vodilni farmako-anestezisti iz vseh jugoslovanskih zdravilišč, pokrajinskih zdravstvenih zavodov in prizadevnost LEKOVEGA KOLEKTIVA, saj prav oni najbolje vedo, kaj pomeni domača proizvodnja dušikovega oksidula.

Letos: zdravilo proti gripi

Pri novem uspehu pa se FARMIS ne ustavlja. Obrat LEK izdeluje zdaj že tudi 95 različnih zdravil-specialitet (sem sodijo alkaloidi, glikozidi, antibiotiki, vitamini in drugi preparati za razna terapevtska področja). Vsako leto se ta številka poveča za nekaj novih vrst zdravil. Letos pripravlja LEK med drugim tudi zelo učinkovito zdravilo proti gripi in drugim virusnim obolenjem. Na trg bo prišlo z imenom »Fluimidin«. Med LEKOVE nove proizvode sodi tudi proizvodnja grenke soli (magnezijev sulfat), prav kmalu pa pride na trg tudi novo kontrastno sredstvo za rentgenologijo: barijev sulfat. Barvna industrija bo dobila iz LEKA bakrov oksidul (za podvodne barve). Nove uspehe je lani dosegel tudi ekstraktivno-alkaloidni oddelek, ki bo letos prešel na proizvodnjo glikozidov digitalisa in alkaloidov rženih rožičkov. To bo zagotovilo proizvodnjo novih zdravil z lastne surovinske baze v vrednosti skoraj milijarde dinarjev. Nič manjši niso uspehi oddelka organskih sintez, medtem ko se oddelek narkoznih sredstev ponaša z novo proizvodnjo dušikovega oksidula.

KRKA: antibiotiki za živinozdravstvo

O razvoju in načrtih obrata KRKE je na konferenci poročal inž. Davorin Gros. Kar za 38-krat se je povečala proizvodnja v KRKI od skromnih začetkov v farmacevtskem laboratoriju leta 1955, danes pa daje na trg celo vrsto sodobnih zdravil. Tudi KRKA pa je vključila v svoje načrte sintezo farmacevtskih surovin. Zgradila je v Ločni manjši obrat, kjer proizvajajo kontrastna sredstva na podlagi organsko vezanega joda. Še letos pa bodo tu začeli graditi tudi objekt za proizvodnjo antibiotikov, ki bo stekla l. 1963. Najprej bodo začeli izdelovati klortetraciklin za zobotehniko in za humano uporabo. 900 milijonov investicij bo dobila KRKA iz zveznih sredstev. Proizvodnja farmacevtskih surovin pa se bo v KRKI razširila še na cargut (kirurško nit iz ovčjih črev) ter na razne farmacevtske surovine.

Farmacevtska industrija v Sloveniji danes ni več nebogljenček, kakršnega je podedoval LEK leta 1946. Iz dneva v dan je to pomembnejša industrijska panoga, katere delež narašča tudi v izvozu. Tg.

Najdragocenejša tekočina

Kri je najdragocenejše, nenadomestljivo in včasih za bolne otroke sploh edino zdravilo. Ko ne pomaga nobena druga stvar, dostikrat lahko samo s krvjo otroku vrnemo zdravje ali tudi življenje.

Poškodbe pri nezgodah otrok so tudi pri nas med vzroki njihove smrti na prvem mestu. Poškodbe pri padcih, udarcih, opeklinah, vrezninah, pri prometnih nesrečah in pri raznih zastrupitvah zahtevajo dandanes zdravljenje, ki si ga kar ne moremo misliti brez sveže krvi in krvne plazme.

Novorojenčka, ki zboli za hudo zlatenico, moremo ozdraviti le, če mu zamenjamo vso kri. Zato potrebujejo otroške bolnišnice mnogo sveže krvi.

Marsikateri dojenček je ves slaboten, bled in se slabo razvija. Ta ima razne motnje in tegobe pri prebavi, se bori s kako nalezljivo gnojno boleznijo organov in kože ali pa je prebolel to ali ono hudo bolezen. Takim dojenčkom lahko uspešno pomagamo le s krvjo in krvno plazmo.

Slabotnim in malokrvnim majhnim otrokom lahko pomagamo le, če imamo na razpolago dovolj sveže krvi.

Sveža kri pa je potrebna tudi pri zdravljenju šolskih otrok, ki imajo revmatično vnetje sklepov ali so bolni na ledvicah, srcu, jetrih ali vranici. Mimo te krvi in krvne plazme ga ni zdravila, s katerim bi uspešneje zdravili vse te bolezni in ozdravljali šolsko mladino.

V današnji medicini je kri zdravilo, ki ga mora vedno imeti na zalogi vsaka otroška bolnišnica.

Starši! Ali ste že kdaj pomislili, da utegne morda že jutri biti kri potrebna tudi vašemu otroku?

Dobili jo boste iz zaloge, ki jo ustvarjajo prostovoljni krvodajalci, vaš otrok pa se bo vrnil iz bolnišnice zdrav in vesel.

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. srečno in veselo novo leto, 19. prt, 22. kanu, 23. Kvarner, 24. sopara, 25. voda, 26. Rjavina, 29. Bavarec, 31. zima, 32. palec, 33. Katanga, 35. okolica, 37. Rateče, 39. vzori, 39. Avstrija, 40. Ela, 41. kosti, 43. Igo, 43. sr, 44. CK, 46. let, 48. 23, 49. tek, 50. AA, 51. IS, 52. vkorakati, 60. ok., 61. Kopaonik, 66. štirideset, 68. retorika, 70. sezona, 72. čokrta, 73. propeler, 75. naravna, 76. in, 77. enota, 78. ve, 79. menažerija, 80. enkrat, 82. ena, 83. iskrica, 85. in, 86. netiti, 88. aga, 89. ocariniti, 90. stil, 92. cola, 93. stan, 94. cinik, 96. RI, 97. štiri, 98. itak, 100. ropotaj, 102. natiram, 105. silo, 106. opij, 107. tod, 109. kava, 111. ga, 112. aparat, 115. Kepa, 117. rtl, 119. Platon, 121. cel, 122. Aida, 124. ovinek, 126. La, 127. FN, 128. pegav, 129. moč.

NAVPIČNO: 1. skrivališče, 2. raj, 3. enakost, 4. čuvar, 5. okna, 6. Ivana, 7. Na, 8. Vrbas, 9. ena, 10. sever, 11. era, 12. opeka, 13. os, 14. vozilo, 15. optanga, 16. lama, 17. era, 18. ta, 19. polet, 20. rdečica, 21. tace, 25. vati, 27. itl, 29. roj, 30. CO, 32. pas, 34. GV, 36. leja, 37. RO, 41. Krka, 42. izkoreniniti, 43. separator, 45. Karantanija, 47. Estonec, 49. tokajec, 52. vratar, 53. kita, 54. oda, 55. re, 56. aspekt, 57. ker, 58. atomi, 59. Irena, 60. otežiti, 61. kinin, 62. osveta, 63. Nenni, 64. Izak, 65. ko, 67. ikona, 69. Ela, 71. Niagara, 74. Peca, 78. vsi, 81. Ratitovec, 83. in, 84. RI, 87. Ilir, 90. scenograf, 91. Lilija, 93. stotak, 95. kar, 97. Split, 99. katalog, 101. os, 103. Apatin, 104. Morava, 106. dativ, 110. Apel, 113. PP, 114. ton, 116. Alah, 118. ID, 120. nem, 123. AP, 125. ko.

Pomoč človeku

V ponedeljek in torek je bil v vajenski šoli v Novem mestu dvodnevni seminar za voditelje zdravstvenoprosvetnih tečajev po vaseh. Bodoči voditelji teh tečajev so se seznanili s programom, ki ga bodo posredovali predvsem dekletom in ženam na podeželju. Te se bodo na tečajih spoznale z nego bolnika, da bodo s pravilnimi nasveti laže premagovale vsakdanje težave v družini, z nego dojenčka in mnogimi drugimi stvarmi. Akcijo vodi okrajni odbor Rdečega križa v Novem mestu.

Dolenjski list v vsako našo družino!

Zategli žvižg lokomotive mi zadoni na uho od rampe sem. Naglo stopim k oknu in vidim, da je dospel nov vlak z deportiranci. Vrata se odpro. Iz vagonov se usuje izvoljeno ljudstvo Izraela. Postavljanje v vrsto in izbiranje traja pičle pol ure. Počasi se zgane leva skupina...

Ta dan mi je določila usoda, da se seznanim z grozovito proceduro pokončavanja ljudi.

V mojo sobo prodirajo glasna povelja in nagli koraki. Hrup prihaja iz kurilnice krematorija: priprave za sprejem novega transporta. Elektromotorji brne. Kasneje izvem: vključili so ogromne ventilatorje, ki stopnjujejo ogenj v pečeh do želene stopinje vročine. Petnajst takih ventilatorjev deluje naenkrat. Pri vsaki peči je nameščen eden. Se vedno nekako ne morem verjeti vsega, kar so mi pripovedovali, zato grem v prostore krematorija samega.

Sežigalna dvorana je dolga kakih 150 metrov. Svetel prostor je to, z belo prevlečenimi stenami in betonskimi tlemi. Pred velikimi okni so močne železne mreže. Petnajst zažigalnih peči je obloženih z rdečo opeko.

Medtem je bil tudi novi transport dospel do portala krematorija. Na široko se odpro krila. V običajnih peterostopih korakajo ljudje na dvorišče. Nihče od njih v tem trenutku še ne ve, kakšna usoda čaka vse do zadnjega.

Tu je torej cilj ljudi, ki jih je dr. Mengele z rahlo kretnjo roke poslal na levo. Počasi in utrujeni se pomikajo dalje. Otroci zaspano vise ob krilih mater, dojenčke nosijo navadno očetje ali pa jih vozijo v otroških vozičkih.

Z bliskovito naglico žejni odkrijejo pipe na trati. Takoj izvlečejo svoje posode in hite iz vrste k vodi. Razumljivo je pač, da pozabijo na ves strah. Pet dni niso dobili drugega kot postano vodo, ki ni utešila žeje.

Straža, ki sprejema transporte v krematoriju, je vajena takih scen. Mirno čaka, da si vsi uteše žejo. Dokler se ne napijejo, ni niti misliti na kak red in na vrste.

Počasi se vrača red v množico, ki valovi sem in tja. Ujetniki gredo kakih sto metrov med gredicami po poti. Potem dospejo do sivo barvanih železnih vrat in nato po dvanajstih betonskih stopnicah v veliko podzemeljsko dvorano, v katero gre tri tisoč ljudi.

Pri vhodu visi tabla z napisom v nemškem, francoskem, grškem in ogrskem jeziku: kopalnice in dezinfekcijski prostori. Celo dvomljivci postanejo zdaj zaupljivi in gredo skoro mirno po stopnicah navzdol.

V približno 200 metrov dolgem, močno razsvetljenem prostoru je postavljeno nekako dvanajst vrst klopi. Nad klopmi so kljuke s številkami. Napisne table v vseh mogočih jezikih oznanjajo na vseh straneh, da je obleko in čevlje treba povezane obesiti na kljuko in si dobro zapomniti številko kljuke, da bi ob vrnitvi iz kopalnice vsak lahko takoj našel svojo obleko. »Tipično nemška redoljubnost,« pripomni marsikdo. Skoro tri tisoč moškim, ženskam in otrokom ukažejo esesovci zdaj, naj se s'čečejo do golega. Osupli stoje tu vsi: babice in dedi, zakonske žene in možje, otroci in mladoletniki. Sramežljive ženske in dekleta se spogledujejo, ne da bi si znale pomagati. Morda pa nemškega povelja niso dobro razumele.

Toda povelje zazveni ponovno. Glasovi esesovcev so nestrpni, grozeči.

Ljudje začno slutiti, da jim grozi nekaj strašnega. Občutek sramu v njih se upre. Toda končno si izpovedo z židovsko resignacijo, da vendar lahko store z njimi, kar se jim ljubi.

S težkimi gibi se začno slačiti. Starcem, pohabljencem in duševno bolnim pomagajo za to določeni člani »Posebne komande«. V desetih minutah so vsi goli. Njihove obleke in čevlji vise na kljukah. In vsakdo si zabičuje številko kljuke...

Zdaj odpre SS straža dvokrilna hrastova vrata na koncu dvorane. Množica hiti v sosedno dvorano, ki je tudi močno razsvetljena. Prav tako velika je kot prejšnja, le klopi ni v njej in kljuk.

Sredi dvorane stoje po 30 metrov vsaksebi stebri. Od tal do stropa. To niso oporniki dvorane, temveč cevi iz železne pločevine, katerih stene so povsod preluknjane.

Ljudje iz transporta so sedaj vsi v dvorani. Ostro, odsekano povelje: »SS in Posebna komanda ven!« V trenutku zapuste vsi pozvani dvorano. Zunaj ugotove najprej, da nikogar ne manjka, nato zapro vrata, luč v dvorani ugasne.

V tem trenutku se oglasi drdranje avtomobila. Voz Rdečega križa glasno zavira. SS oficir in sanitetni desetar izstopita. Desetar nosi v rokah štiri zelene pločevinaste doze.

Oba stopita na trato nad dvorano, na kateri stoje 30 metrov vsaksebi betonski podstavki. Pri prvem podstavku si nadenete plinski maski. Potem odpreta pokrov, odtrgata s pločevinastih dez patentne zaklopke in streseta vsebino, violetno peščeno maso, v odprtino podstavkov: cyclon, eno izmed oblik klora.

Cyclon razvija pline, kakor nitro pride v dotik z zrakom. Po pločevinastih stebrih pada v podzemeljski prostor. Plin takoj prodre skozi odprtine stebrov in napolni v nekaj sekundah ves prostor.

Cyclon umori zanesljivo v petih minutah, tako so mi pripovedovali.

Tako točno kot danes se pojavi voz vselej pri vsakem transportu. Plin hranijo namreč v najbolj oddaljeni baraki taborišča. Popolnoma nepojmljivo mi je, da nosi ta morilski voz mednarodni znak društva za pomoč bližnjemu — rdeč križ.

Plinska krvnika čakata še nadaljnjih pet minut, da bi si bila svoje stvari popolnoma gotova, prižgeta si cigareto in stopita spet v svoj avto. Skoro tri tisoč nedolžnih ljudi sta umorila v nekaj minutah...

SEVNIŠKI VESTNIK

ZBORI VOLIVCEV V SEVNICI, ŠMARJU IN OREHOVEM

Občinski ljudski odbor Sevnica sklicuje zbore volivcev, ki bodo:

V gostilni POD GRADOM, — Vrtovšek v četrtek, 25. januarja ob 19. uri — za volivce Gor. Brezovo, Pečje in del mesta Sevnica, to je Florjanska ulica in vzhodni del Glavnega trga do sodišča.

V gostilni PRI LOVCU — Plavštajner, v četrtek, 25. januarja ob 19. uri — za volivce Glavnega trga od okrajnega sodišča do Klavniškega grabna, nadalje za volivce v Klavniški in Kolodvorski ulici na desni in levi strani železniške proge do hiše čevljarja Stoparja.

V KOLODVORSKI RESTAVRACIJI, v četrtek, 25. januarja, ob 19. uri — za volivce Kolodvorske ulice od hiše čevljarja Stoparja do Valjčnega mlina, nadalje del Poljske poti do Kopitarne in za volivce Ceste na Dobravo ter Savske šole do Mizarske zadruge.

V gostilni NA KRIŽIŠČU v Šmarju, v četrtek, 25. januarja, ob 19. uri — za volivce, stanujoče v Šmarju, to je severni del železniške proge od Valjčnega mlina, okrog Kopitarne in v novem naselju za Kopitarno.

V JUGOTANINSKI DVORANI, v četrtek 25. jan., ob 19. uri — za volivce od hiše kovača Juga — Savska cesta in za celotno Šmarje, južno od železniške proge.

NA OREHOVEM v hiši Franca Radiška, v četrt., 25. jan., ob 19. uri — za volivce iz vasi Orehovo, Dobrava in Legonje.

Razen ostalih važnih stvari bo na vseh zborih na dnevnem redu tudi razprava in sklepanje o asfaltiranju ceste Sevnica—Šmarje ter o samoprispevku prebivalcev tega kraja.

Volivci Sevnice in Šmarja! Sedaj je čas, da se pogovorimo o ureditvi naše ceste, zato pridite vsi na sklicane zbore volivcev.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
SEVNICA

Gradivo s plenuma: metoda za delo

12. januarja je bila šesta redna seja občinskega odbora SZDL, na kateri so obravnavali: kadrovske spremembe, gradivo II. plenuma GO SZDL in zaključne okrajne konference SZDL. Plenum je najprej sklenil, da za novega predsednika občinskega odbora SZDL imenuje tovariša *Dušana Breliha*, ki je bil doslej sekretar (pravnik) pri KZ Sevnica. Rojen je bil 1933 v Bugojini, od leta 1945 pa živi v Sevnici. Ves čas je bil družbeno aktiven. Dosedanji predsednik Franci Avsec je še vedno na okrevanju, ko bo pa ozdravel, bo odšel v politično šolo. Ker bosta tovariša Svetozar Srebot in Albin Košak odšla iz Sevnice, je bil imenovan tov. Vlado Majcen za predsednika komisije za družbeno upravljanje, za predsednika organizacijske komisije pa tov. Jože Starič, ki je hkrati tudi nov blagajnik občinskega odbora SZDL.

O vsebini in razpravi na II. plenumu GO SZDL Slovenije je poročal tovariš Brelih, medtem ko so člani plenuma poudarili, da je treba gradivo s plenuma okrajne konference prilagoditi pogojem krajevnih organizacij SZDL. Gradivo s plenuma nam kaže predvsem metode, kakršnih se je treba poslej posluževati v našem političnem delu. — Sprejet je bil sklep o seminarju za člane občinskega odbora SZDL in za predsednike krajevnih organizacij SZDL.

Dušan Brelih, novi predsednik občinskega odbora SZDL

Precej je bilo tudi razprav glede sredstev, ki jih daje ObLO družbeno-političnim organizacijam. Lani plan dotacij v občini ni bil uresničen, kar je edini primer v okraju. Zaradi tega tudi organizacije niso mogle v celoti uresničiti svojih programov. Sredstva bi morala pritekati redno, v četrtletnih obrokih, ne pa ob koncu leta, ko v občinskem obračunu že tako manjka sredstev. Upamo, da bo letos pomoč ObLO enakomernejša. — *an*

Takšen odnos do učiteljstva Šentjanžu ni v ponos!

V Šentjanžu gradijo novo šolo. Tri učilnice že uporabljajo za pouk, pa tudi kadra bi bilo dovolj. Učiteljstvo pa ima v Šentjanžu precej nepotrebnih težav: stanuje v slabih stanovanjih, za prehrano je težko, vsi pa tudi vemo, da žive daleč od prometnih sredstev. Vse to pa učitelji potrpežljivo prenašajo. Težko pa bodo prenesli napad posameznikov. Zadnji primer nam najbolj zgovorno kaže, da tako ne bo šlo naprej. Bilo je takole:

Oče, ki je že upokojen, je pripeljal sina v gostilno. Naročil mu je dva deci vina, nato pa je začel grditi učiteljice in jih zmerjati z najbolj neprimernimi besedami. Dejal je, da »bodo že poskrbeli, da bodo odšle iz Šentjanža!«

Tu bi morali spregovoriti starši, saj bodo oni najbolj občutili težave prihodnje leto. Učiteljice bodo seveda zapustile tak kraj, če se stanje ne popravi. Z ljudmi, ki imajo tak odnos do prosvetnih delavcev, pa je treba javno obračunati na zboru volivcev!

Kje so vzroki za nedelavnost SVOBODE?

DPD »Svoboda« iz Sevnice je s pestro kulturno-prosvetno dejavnostjo zadnjih let zadovoljila svoje občinstvo. To so si ljudje želeli tudi letos. Toda nekje se je zataknilo. Novoizvoljeni odbor se še do danes ni konstituiral. Nihče namreč noče prevzeti odgovorne naloge predsednika. Namesto da bi Svoboda začela uresničevati svoj program in izpolnila tudi v letošnji sezoni svoje poslanstvo, se nalogam izmika. Sevničanom preti, da bodo letos prikrajšani za marsikateri užitek.

Kaj pa menijo o tem »Svobodarji«? Pravijo, da samo prizadevanje članov ne more roditi veliko uspehov. Društvo je nujno potrebno denarne pomoči in primernih prostorov! Svoboda ima pododbor za klubsko življenje. Ta pododbor naj bi usmerjal dejavnost sekcij, med drugim tudi dramsko sekcijo. Delo tega pododbora pa je brez resne vsebine in oblike. Njegova dejavnost je le preveč usmerjena samo na televizijske oddaje. Sicer je tudi ta stvar važna, vendar to ni glavna naloga Svobode. V klubski prostor, kjer je televizijski sprejemnik, rada zahaja mladina, pa tudi odrasli. Morda je prav televiz. sprejemnik vzrok za nedelavnost Svobode. Zakaj? Zaradi televizorja grozi ožba! Svoboda ga je pred leti kupila, pa ga še ni v celoti plačala. Prepričana je bila, da bo dolg poravnala s pomočjo prispevkov podjetij, ustanov in organizacij. Nihče pa ni pokazal pravega razumevanja. Namesto da bi dobila denarno pomoč in primernejši prostor, so ji pokazali hrbet. V društvu je zaradi tega nastalo nerazpoloženje. Vendar je še čas, da se s skupnimi sredstvi omogoči Svobodi redno in nemoteno delovanje.

Dosedanja praksa pa kaže, da razvoj kulturno-prosvetne dejavnosti ni vedno odvisen samo od materialnih pogojev društva, uspeh je mogoče doseči le s širokim sodelovanjem ljudi. Iz obiska okrog 20 ljudi na zadnjem obč. zboru Svobode v Sevnici pa lahko sklepamo, da je to sodelovanje zelo skromno...

Tudi letos bodo sodelovali

Lani so sevniški pionirji in mladinci uspešno sodelovali v Jugoslovanskih pionirskih igrah. Zgradili so precej igrišč, imeli veliko nastopov, pohodov in letovanj. Za letošnje igre je pri občinskem odboru SZDL postavljen poseben odbor. Pionirski odredi in aktivi LMS so že poslali prve prijave.

Z združenimi sredstvi do hitrejšega napredka

Sevniška komuna se iz leta v leto srečuje z večjimi gospodarskimi problemi. Vse dotlej so podjetja živela zaprta v svoj krog; ljubosumno so čuvala sredstva za investicije in jih uporabljala le za manjša dela v svojih tovarnah. Gospodarstvo se je zategadelj le počasi razvijalo. Idej o združevanju sredstev je bilo zadnja leta sicer precej, nič pa se ni naredilo. Letos se je vprašanje o združevanju sredstev znova postavilo pred kolektive z vso ostrino. Zato so se pred kratkim zbrali predstavniki gospodarskih organizacij in o problemu razpravljali. Sredstva potrebujejo Mizarska produktivna zadruga, rudnik Krmelj in Kopitarna. Za vse bi bilo seveda sredstev letos premalo, zato so sklenili, da bodo denar vlagali najprej tja, kjer se bo najhitreje vračal. Vsekakor ima Mizarska zadruga za to najboljše pogoje. Njena skupna investicija za razširitev proizvodnje bo znašala 278 milijonov dinarjev. Sredstva bodo zbrali tako, da bo podjetje samo vložilo 50 milijonov, 50 milijonov bo dobilo iz združenih sredstev, 20 milijonov iz okrajnega investicijskega sklada, ostanek pa iz republiških in zveznih sredstev. Investicija bo zelo rentabilna, saj bo podjetje dvignilo svoj bruto proizvod od 300 na 800 milijonov, združena oziroma posojena sredstva pa bo vrnilo v enem letu po izgradnji.

Prav tako potrebuje združena sredstva rudnik v Krmelju, ki je zašel v resne težave zaradi slabe prodaje. Pomagali mu bodo tako, da bodo vložili potrebna sredstva v tiste panoge, ki imajo bodočnost.

Tako bi letos z združenimi sredstvi rešili ta dva problema, kasneje pa še druge. Razveseljivo je, da kolektivi zdaj zaupajo svojim sosedom; združevanje sredstev ni več zgolj prazna beseda. Vse kaže, da bo akcija uspela, težave pa bodo zavoljo obrtnih sredstev, ki jih manjka.

— an

Kaj je novega v Krmelju

Minuli petek je Delavska univerza v Sevnici organizirala predavanje Miloša Poljanška »Vtisi s potovanja po Sovjetski zvezi«. Poslušalci so z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja in skioptičnim slikam.

*

Pretekli teden je bilo predavanje »O perspektivnem razvoju sevniške komune«, ki ga je poslušalo precej ljudi. Po predavanju se je razvila ostra razprava o pomanjkljivostih v Krmelju. Ljudje so zahtevali, da se čimprej uredi vprašanje šolstva, poslovanje stanovanjske skupnosti ter vprašanje krmeljskega rudnika. Izražena je bila zahteva, naj bi krmeljski premog našel odjemalce predvsem v domačem okraju.

*

Večerna politična šola v Krmelju uspešno posluje. Poseča jo 24 slušateljev, predvsem rudarjev. Obisk je zadovoljiv. Slušatelji se usposabljajo za razne naloge v množičnih organizacijah.

Boris Debelak

■ V šolah na področju občine deluje 19 šolskih kuhinj, v katerih se hrani okrog 2.510 otrok. Tudi članstvo RK je precej številno, saj je v 12 organizacijah že 1.726 ljudi, med katerimi je tudi 417 krvodajalcev.

Smernice so jasne

Mnogokrat smo ugotavljali, da nas čas prehiteva, da ne sledimo hitremu razvoju, ki nas postavlja pred dovršena dejstva. Take pogovore smo zasledili tudi med člani ZK, ki največkrat niso bili pripravljeni, da bi sotovarišem — proizvajalcem pravilno tolmačili pomen in naloge delavskega samoupravljanja, način delitve dohodka itd. V takih in podobnih situacijah je marsikdo videl, da mu marsičesa manjka, kar bi moral vedeti, da bi lahko seznanjal ostale, ki so na teh problemih zainteresirani.

Občutili smo to in delali, vendar nam je jasno pokazal zlasti III. plenum CK ZKJ, kaj in kako moramo delati, da bomo razen svojega strokovnega dela tudi nosilci naprednih teženj v kolektivih in v zasebnem življenju. Da bomo tej odgovorni nalogi dorasli, bomo morali skrbeti za nenehen ideološki dvig in temeljito poznavanje razmer, s katerimi se srečujemo.

Dosedanje delo je bilo vse preveč stihijsko brez izdelanih konceptov, tako da smo se večkrat izgubljali v nepomembnih malenkostih, osebnih sporih in pri tem izgubljali izpred oči bistvo problemov in važne družbeno-politične naloge. Vse preveč smo govorili samo na sestankih osnovnih organizacij ZKS, ni pa se poznalo delo komunistov na delovnih mestih, zborih volivcev, v organih delavskega in družbenega samoupravljanja, v družbenih organizacija in med mladino. Komunisti so se vse premalo poglabljali v bistvo pri sestavljanju pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka.

Veliko razprav in živčnih prerekanj bi si marsikje prihranili, če bi bili komunisti trdno na svojem mestu, če bi se v celoti zavedali svojih družbeno-političnih odgovornosti in se držali načel demokratičnega centralizma. Žal srečujemo tudi primere, ko komunisti niso enotni, in namesto da bi zavzemali enotno stališče do problemov, vso stvar s prerekanji še otežujejo in komplicirajo.

Imamo primere, da nekateri odbori KO SZDL zelo dobro delajo, kljub temu da je v njih manjše število članov ZKJ. Nasprotno pa so primeri, da KO SZDL, kjer je večina komunistov, zelo slabo delajo. Pri tem se moramo vprašati, če ti tovariši izpolnjujejo svoje dolžnosti in se zavedajo nalog, ki so jih kot komunisti dolžni izpolnjevati. Izgovori, da je dovolj, če nekdo dobro opravlja svoje delo na delovnem mestu, so za člane ZKJ neopravičljivi, ker dober delavec more biti vsak naš državljan: od člana ZKJ se zahteva več — biti mora dober družbeno-politični delavec, svetovalec, tovariš, dober človek.

Odločno moramo prekiniti tudi z mišljenjem, da naj bo komunist zadolžen za ozko področje dela, vse ostalo pa naj bo stvar drugih. To se dogaja pri tovariših, ki so zaposleni v podjetjih, živijo pa na vasi. Zelo radi se izgovarjajo in izogibajo delu na terenu, češ jaz sem svoje že opravil v podjetju! Taki ozko specializirani komunisti ne bodo mogli več dolgo ostati v prvih vrstah graditeljev

BREŽIŠKE VESTI

BIZELJSKO: lahko bi bilo boljše

V soboto smo imeli zadnji dan pouka v prvem polletju. Od 270 učencev je izdelalo razred 74,84 odst., zato uspeh ni ravno zadovoljiv. Veliko učencev se vse premalo zanima za učenje. Težko je bilo na šoli tudi zaradi pomanjkanja učiteljev. Šoli manjka učil in prostorov, kjer bi lahko uspešneje delali razni krožki. Učiteljski kolektiv in šolski odbor skušata rešiti kritično stanje s krajevnim samoprispevkom. Do zdaj nam je uspelo rešiti, čeprav le delno, vprašanje šolskega vodovoda. — Učenci so s trgatvijo grozdja zaslužili 50.060 dinarjev; kupili si bodo fotografski aparat in nekaj rekvizitov za telesno vzgojo.

Aktiv LMS na Bizeljskem je uprizoril v nedeljo, 14. januarja, komedijo M. Marinca »Poročil se bom s svojo ženo«. Obisk je bil primeren, gledalci pa zadovoljni. Mladina je gostovala z igro tudi že v Pišecah, najbrž pa bodo igro ponovili tudi na domačem odru.

Prosvetno društvo pripravlja komedijo »Babilonski stolpa«; uprizorili jo bodo v začetku marca. Rk.

■ V občini je 12 osnovnih organizacij RK z 2.285 člani, med katerimi je 223 krvodajalcev. Šolske kuhinje so na vseh šolah, hrano pa prejema 4.080 učencev.

V novo leto z novim programom Jugoslovanskih pionirskih iger

V lanskem decembru so po vseh pionirskih odredih v trebanjski občini svečano zaključili pionirske igre »Moj kraj včeraj, danes in jutri«. Pionirji še vedno govorijo o velikih in malih delih, ki so jih opravili lansko leto, ko stoji pred njimi že nova naloga, še lepša in zanimivejša — telesna vzgoja. Povejte mi, kdo se se ne bi razveselil telovadbe, saj pionirji komaj čakajo dne, ko je na urniku ta predmet. In zdaj? Zdaj bo tega še veliko, veliko več. Vaje, nastopi, tekmovanja, izleti — koliko bo lepega in novega!

Vendar pa brez načrta ne gre. Zato je občinski odbor DPM sklical sestanek, na katerem so izdelali osnutek programa pionirskih iger in izvolili občinsko komisijo, ki bo skrbela za dobro in pravilno delo. Sestanka so se udeležili predstavniki SZDL, DPM, RK in drugi prijatelji pionirjev. Razprava je bila zanimiva in marsikdo si je zaželel, da bi bil pionirček, ko je pomislil na svojo mladost. Koliko lepote in resnice je v pesmi LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI MLAD!

Pionirske igre so letos razdeljene v štiri etape: zimsko, pomladno, poletno in zaključno. V zimskem času bodo pionirji tekmovali v sankanju in raznih smuških disciplinah. V zimskih počitnicah bodo pionirji v tečajih spoznavali osnovne učenosti belega športa. Na Debencu se bodo zbrali najboljši smučarji in pokazali svoje znanje. Po možnosti si bodo mladi športniki ogledali tudi kako večjo športno prireditev. Vse bo šlo, če nam bo zima naklonjena.

Tesno bosta povezani pomladanska in poletna etapa. V tem času se bodo pionirji — športniki pridno pripravljali na tekmovanja v malem rokometu, teku, skokih in podobnem. Svoje moči in sposobnosti bodo pionirji pokazali na tekmovanjih v okviru športnih dni. Tem bi morali posvečati več pažnje in jih redno prirejati, saj jih imajo pionirji tako radi. Naj se razveseljio in naužijejo svežega zraka! Zlasti bo lepo na dan pomladi in ob 25. maju — dnevu mladosti. Izleti v neznano, skrivanje, žoganje — pa kdo bi naštevel! Rdeča lica in veseli obrazi — to bo plačilo za tiste, ki delajo z veselim mladim rodom.

In kaj pride potem? Potem pridejo meseci brez črke »r«. Takrat bodo naši mali odložili čevlje in nogavice in komaj čakali dneva, ko bodo skočili v vodo in zaplavali. Pionirji bodo spoznavali vodni šport v raznih krajših tečajih. Trebanjski pionirji bodo pomagali pri ureditvi kopališča na Temenici. Mnogi pionirji bodo prirejali tudi izlete in pohode.

V pionirske igre so se vključili tudi taborniki in fotoamaterji. Trebanjski taborniki so sestavili lep program. Raziskovali bodo Temeniško dolino do izvira, Krško dolino in Zasavje. Tudi Kum bodo obiskali. Pa še nekaj izvirnega so se domislili. S splavom bodo potovali po zeleni Krki tja do izliva. Na sporedu imako krajše izlete in taborjenja. Mladi fotoamaterji ne bodo smeli mirovati, saj imajo na programu razstavo slik v mesecu maju. Tudi strelci bodo pridno vadili za odredna in občinska tekmovanja. Tu so še kolesarji, podmladkarji RK, ki bodo skrbeli predvsem za čistočo in red, pa mlade gospodinje, ki bodo skrbele za malico tekmovalcev, za zbiranje sadja in kuhanje sadnih sokov.

Če hoče biti človek dober telovadec, mora biti čist, dobro hranjen in zdrav. Potrebni bi bili tudi zdravniški pregledi pionirjev. Morda bi izrabili to priložnost in povabili k sodelovanju ljudi, ki skrbijo za naše zdravje.

Tako bo prišla na vrsto zaključna etapa in pionirji bodo pregledali opravljeno delo. Uspehi bodo gotovo lepi, saj je dobre volje pri pionirjih zelo veliko.

In želje nas vseh?

Dati mlademu rodu veliko lepih in veselih dni!

META BUKOVEC

Takole vedrijo stroji trebanjske KZ že od lanske jeseni. Natrpali so jih pod drevo, da jih pereta dež in sneg. Zarjaveli bodo dočakali pomladanska dela na polju. Ne bi šlo tudi kako drugače?

■ V 14 osnovnih organizacijah RK v občini je 2.423 ljudi s 370 krvodajalci. Na področju teh organizacij že uspešno deluje 13 šolskih kuhinj, v katerih prejema topli obrok in malico okrog 2.560 učencev.

TREBANJSKE NOVICE

Uvod v JPI 1962 na trebanjski šoli

9. januarja je bil določen za športni dan višjih rzredov trebanjske osnovne šole. Nič ni lepšega kot pozimi tekmovati v sankanju. Ob devetih smo se zbrali na dvorišču. Pošteno nas je zeblo, da smo cepetali z nogami in si hukali v prste. — Premraženi smo se s sankami napotili na Cviblje. Za sankališče smo imeli določeno strmo odročno cesto, ki je bila na nekaterih mestih poledenela. — Sankališče je oživelo. Čas je hitro tekel. Po eni uri sankanja smo le ugibali, kdo bo zasedel prvo mesto. Startni in tekmovalni listi so bili že vsi izpolnjeni.

Prišel je čas tekmovanja. Po dva in dva smo sedeli na saneh in čakali znamenje za odhod. Za vsakim vozačem se je na ovinku močno zakadilo. — Gneča na cilju je bila vedno večja. Šlo se je za rekord.

Izid pa je bil naslednji:

Moški: 1. Peter Bukovec — Janez Udovič, VII. b, 2. Dušan Mežnarič — Drago Komat, VII. b, 3. Miroslav Zore — Stane Šepic, VI. a.

Ženske: 1. Bena Glogovšek — Marija Kravcar, V. b, 2. Vasja Smole — Milica Bizjak, V. b, 3. Zdenka Rakar — Slavka Kvas, VI. b.

Tako smo izvedli prvo tekmovanje v okviru JPI 1962. Želimo si še več takih dni, več snega, a letošnja zima je preveč muhasta. Pa da bi bile vsaj počitnice bele!

Jožica Gospodarič, 8. a razr. Trebnje

»Življenje v zakonu«

Tak je naslov enega izmed predavanj nadaljevalnega tečaja Rdečega križa v Šentrupertu. Osemnajst deklet se ob popoldnevih zbira v enem izmed šolskih razredov in z veseljem posluša koristne nasvete za življenje.

Tovarišica Danica Novak jim pripoveduje o bolezni in negi bolnika. Dekleta bodo zvedela tudi o delu Rdečega križa na vasi. Tovarišica Brezovarjeva jim razlaga, kako naj se pripravijo na odgovornejše korake v življenju Tako so govorili tudi o zakonu in o odnosih med zakoncema. Nič čudnega, če dekleta zelo rada hodijo na tečaj. »Dekleta so čisto nekaj drugega kot moji mali učenčki, ki vedno čebljajo«, je dejala tovarišica Marija Brezovar, ki drugače uči prvi razred. — Da, naša vaška dekleta se rada zbirajo na tečajih, da bi prinesla napredek k domačemu ognjišču.

Tečaj bo trajal še ves januar. Prihodnji teden bo začela prihajati k nam gospodinjska učiteljica Rezka Groznik, da bo imel tečaj še svoj praktični del Pripravljale bodo zlasti hrano, s kakršno je treba postreči bolniku.

Tečaj je omogočil okrajni odbor Rdečega križa v Novem mestu .

Danica Zupan

Občani o načrtnem kmetijstvu

Od 14. do 21. januarja so bili v občini zbori volivcev, ki so jih pripravili krajevni odbori in krajevni odbori Socialistične zveze. Razpravljali so o petletnem gospodarskem načrtu kmetijstva v komuni, predvsem pa o jačanju družbenih posestev, boljši obdelavi zemlje, specializaciji kmetijske proizvodnje, gozdarstvu in o pogodbenem sodelovanju. Občani so s predlogi dopolnjevali perspektivni načrt kmetijstva, ki predvideva skoraj 1,5 milijarde dinarjev investicij. Zbori volivcev doslej še niso bili tako obiskani.

Komu je namenjen televizor na Mirni?

V osnovni šoli na Mirni je nameščen televizijski sprejemnik, eden redkih, ki jih imajo v Mirenski dolini. Nekaj časa so ljudje marljivo obiskovali predstave, nekega dne pa jim vstop v šolo ni bil več dovoljen. Upravitelj šole je zadevo pojasnil takole: »Ni obiskov, za dva ali tri se pa televizorja ne splača odpreti!« »Ali je res tako? Ljudje pojasnjujejo povsem drugače: »Kdo pravi, da ni obiskov, saj je že samo mladine dovolj, ki bi rada videla in slišala to in ono!« Toda ta glas ostane pred zaprtimi vrati šolske dvorane, kjer se v večernih urah zabavata ob sprejemniku upravitelj in njegov ožji prijatelj, neki upokojenec. — Marsikdo se bo vprašal: »Komu je pravzaprav namenjen televizor?« Ali samo za privatno zabavo dveh ali vsemu prebivalstvu? Ne gre toliko zato, čigav je sprejemnik, pač pa za to, da je moten dostop ljudi v prostor, kjer bi se lahko zabavali in tudi izobraževali. Ali pa ima tak prostor kakšen drug namen?

Pionirji smo pripravili razstavico

Ob koncu leta 1961 smo tudi pionirji v Šentrupertu zaključili JPI z geslom MOJ KRAJ VČERAJ, DANES IN JUTRI. Zato smo v izložbi vaške trgovine raztavili nekaj najboljših prispevkov o našem delu.

V izložbo smo dali spise iz NOB, fotografije, ki prikazujejo pionirje pri delu na šolskem vrtu, likovna dela učencev in objave različnih prispevkov novinarskega krožka v časopisih. Z velikimi barvastimi črkami smo zaželeli prebivalcem Šentruperta in okolice SREČNO NOVO LETO.

Razstavo smo priredili že dvakrat lansko leto in jo bomo tudi še v prihodnje, da bodo vaščani in vsakdo, ki pride v Šentrupert, spoznali, kaj pionirji na naši šoli delamo.

Nada Banič
učenka VII. razreda
Šentrupert.

Komisija za statut naše občine

Komisija, ki bo izdelala statut trebanjske komune, se je sestala 12. januarja. V komisiji je devet članov iz vrst družbenih in političnih organizacij ter predstavnikov oblasti. Na prvem sestanku so razpravljali o pripravi predlogov za statut.

ALI ŽE VESTE, DA . . .

■ so ob lanskem popisu prebivalstva v naši občini naštelj le 17.255 ljudi, medtem ko jih je bilo osem let prej že 18.178!

■ je zaposlenih v občini že 1.472 ljudi oziroma da so jih toliko našteli 30. septembra lani, medtem ko je bilo leto dni prej samo 1.292 zaposlenih;

■ da obiskuje 2.618 učencev pouk v 13 osnovnih šolah;

■ da se naša občina razprostira na površini 30.829 ha, od česar odpade na rodovitno zemljo 29.762 ha, na nerodovitno površino pa samo 1.067 ha; da obsega rodovitna zemlja 15.633 ha gozdov in 14.129 ha kmetijskih površin; da je med kmetijskimi površinami 2.371 ha pašnikov, 2 ha ribnikov in 11.756 ha obdelovalne zemlje, ki zavzema 7.518 ha njiv, 251 ha sadovnjakov, 656 ha vinogradov in 3.331 ha travnikov.

socializma, kajti komunist mora danes imeti širše obzorje in poznati potrebe in možnosti ne samo svojega podjetja, svoje vasi ali mesta, temveč tudi probleme in smernice svoje komune, svojega okraja, republike in naše celotne družbene skupnosti.

Ustavimo se pri gradivu in mislih III. plenuma, ki nam jasno nakazuje pot, po kateri morajo iti komunisti. Edino tako bomo upravičili svoje ime in postali vredni člani naše slavne Partije, ki trdno stopa po poti pravice bratstva in enotnosti.

J. V.

Kaj bomo delali v SZDL prihodnja dva meseca

V januarju je bila aktivnost SZDL naše občine usmerjena v glavnem le na ureditev organizacijskih vprašanj, to je evidence, blagajniškega poslovanja in poročil, ki so tudi sestavni del vse aktivnosti. Odprtih je ostalo še nekaj vprašanj, kot plačilo članarine iz KO Artiče, Brežice — mesto, Pišece in Krška vas. Nujno je, da organizacije to uredijo še v tem mesecu, da ne bo pozneje moteno drugo delo.

Na seji izvršnega odbora 10. januarja smo razpravljali o nadaljnji aktivnosti in prišli do zaključka, da smo sklicali plenum obč. odbora SZDL za 23. januar. Na njem smo s širšim krogom prediskutirali, kaj naj delajo osnovne organizacije SZDL in obč. odbor v prvih treh mesecih tega leta. Predlog izvršnega odbora je, da je v januarju potrebno sklicati sestanek vseh KO SZDL, na katerih bi razpravljali o povečanju števila članstva zlasti iz mladinskih vrst; o razširjanju tiska, posebno Dolenjskega lista, v katerem je tudi naše glasilo BREŽIŠKE VESTI; o dopisovanju in posredovanju gradiva II. plenuma glavnega odbora in okrajne konference SZDL.

Predlog za nadaljnje delo je naslednji:

V februarju naj bi se razvila široka javna razprava o osnutku družbenega plana občine in o statutu. Zraven tega naj bi v tem času bilo tudi več predavanj o aktualnih zunanjepolitičnih dogodkih, o XXII. kongresu KPSZ in drugih stvareh, za katera je zanimanje. Sekcije pa naj organizirajo razprave o perspektivnem razvoju gospodarstva občine po panogah: v obrti, turizmu, kmetijstvu in gozdarstvu. Za te teme je veliko zanimanja, saj je od razvoja teh panog odvisno življenje večjega dela občanov.

Javna razprava o osnutku nove ustave pa bo v naši občini predvidoma v marcu, ko bo osnutek dan v razpravo. Za to razpravo mislimo že vnaprej pripraviti širši aktiv, ki bo znal nejasnosti raztolmačiti občanom.

Tu so nakazane le največje in najodgovornejše naloge SZDL. Zraven tega je še veliko zanimivih problemov, ki se več ali manj tičejo samo nekaterih področij, to so predvsem komunalne potrebe, ureditev potov, vodnjakov, vodovodov, ureditev električnega omrežja, šole in drugo. V bodoče bo morala SZDL imeti skrb za vse to in dajati pobude organom delavskega in družbenega upravljanja za reševanje vseh važnejših problemov.

Vinko Jurkas

Kaj je z mestno mladino?

V Brežicah je okrog 50 mladincev in mladink, od katerih jih dela v mladinski organizaciji le 15. Kje je vzrok, da jih je tako malo? Morda se čuti že vpliv velemesta, saj je v Zagrebu in drugih mestih zaposlene kar 20 odstotkov brežiške mladine. Vsi poskusi, da bi te mlade ljudi pritegnili k organiziranemu delu, do zdaj niso pokazali uspehov. Zanimivo pa je, da organizirana mladina dela na vseh področjih.

Problem, ki je nastal, ni samo stvar občinskega komiteja LMS, ampak vseh družbenih in političnih organizacij. Mladina v organizaciji ne dela. Za vzrok nedelavnosti navaja prezaposlenost. Toda če je to res, se zdi čudno, da ima dovolj časa za pohajkovanje po kavarnah, kjer se izživlja ob taroku in podobnem. Drugo porazno dejstvo je, da se je za mladinsko politično šolo iz Brežic prijavil samo en slušatelj. Razveseljivo pa je, da so se za politično šolo prijavili slušatelji iz oddaljenih aktivov, med katerimi je samo iz Dobove prišlo devet prijav.

Vsekakor ostane odprto vprašanje, zakaj se mladina v Brežicah noče vključiti v organizirano dejavnost.

Ivan Petelinc

Srečali smo jih v novo opremljeni brežiški papirnici in knjigarni, zadnje dni pred polletjem: zvezek, radirka, svinčnik, črnilo, risalni listi — to so običajne želje mladih kupcev. Zdaj uživajo zasluženе počitnice in nabirajo nove moči za »drugi polčas« . . .

Ni vse „državno“, kar je slabo!

Ko sestavljamo obračun dela za preteklo gospodarsko leto, se radi in neradi spominjamo dogodkov iz tega časa. Spomine včasih »dopolnjujejo« tudi govorice, ki krožijo po okolici. Zaradi teh govoric želimo pojasniti nekatere reči, ki so se dogajale med letom, pa jih ljudje napačno tolmačijo in jih, če gre v našo škodo, prikazujejo še bolj črne, kot je potrebno. V tem sestavku bomo pojasnili postopek pri arondaciji, ki je bila lani končana na našem obratu. K temu bomo dodali še nekaj misli o košnji, spravljanju pridelkov, jesenski setvi in podobnem. Predvsem želimo priporočiti tistim, ki širijo zlonamerne govorice o nas, naj najprej pometejo doma, če se pomesti sploh še da.

Že med časom, ko je posebna komisija okrajnega ljudskega odbora začela z arondacijo, zlasti pa potem, ko je bila zaključena, so nekateri očitali, da smo jim vzeli boljšo zemljo, da smo dobili več zemlje, da je komisija ukrepala po svoje itd. Seveda je to neutemeljeno, saj so se zemljišča zamenjavala na podlagi enakovrednosti zemlje; kdor je dobil boljšo zemljo, kot jo je dal, je je dobil manj in obratno. Komisija je arondirala sporazumno s prizadetimi in za vsak primer napravila zapisnik. Razumljivo pa je, da je pri teh delih upoštevala določena navodila, ki jih predpisuje tudi zakon te vrste in da je bilo nemogoče upoštevati vse želje.

Med ljudmi so se nadalje raznesle govorice o košnji in spravljanju krme, kakor tudi drugih pridelkov. Resnici na ljubo naj povemo, da je bilo prav s temi deli lani veliko skrbi in težav. Nagajalo je vreme, z dela pa so ušli tudi nekateri delavci, ki smo jih za ta opravila najeli. Vemo, da so bili krivi tudi člani našega kolektiva, toda pomagati si nismo mogli. Za pomoč smo morali prositi naše gozdne obrate. Žal pa delavci, ki jih je dodelil gozdni obrat, niso želeli pomagati, češ zakaj morajo podpirati kmetijce, ko imajo dovolj svojega dela. Verjamemo, toda tistikrat je bilo važneje spraviti krmo, ker bi jo sicer morali kupovati drugje. Da pa delavci pri košnji niso zaslužili toliko kot v gozdu, ni naša krivda, ampak njihova, ker si niso dovolj prizadevali. Hkrati so se tudi prepričali, da pri nas tisočaki ne letijo z neba, kakor so nam prej očitali.

Tudi glede žetve so nam očitali nepravilnosti. Toda preidimo raje k jesenskim napakam! Dobra sadna letina nam je povzročila skrbi, vendar smo jih bili veseli nedvomno bolj kot vseh govoric in dogajanj okrog sadja. Prizadevali smo si, da bi sadje čimprej pospravili, ga čimbolje spravili ali prodali, ker vsega ne bi mogli spraviti. Pa so nam nekateri, ki so imeli najbrž prazno posodo, kar prostovoljno »pomagali«. Drugi so očitali, da prodajamo prepoceni, da pospravljamo prepočasi ter da smo pustili sadje segniti. Z mirno vestjo pa lahko trdimo, da smo pospravili vse in pravočasno. Vemo, da je ležalo sadje v nekaterih zasebnih sadovnjakih na tleh še tik, preden je padel sneg, ali pa je celo še viselo na drevju. Seveda so ljudje, ki so hodili mimo in niso poznali parcel, mislili, da je to »državno«; in vendar ni vse »državno«, kar je slabo.

Ob jesenski setvi, ko smo prvič orali na arondiranih parcelah, smo morali kljub pravočasnemu opozorilu pospravljati s polja koruznico z nekaterih do zdaj zasebnih njiv, vendar pa nismo mogli urediti kolobarjenja, kakor bi želeli. Ljudje so nam očitali, da ne skrbimo za njive, da slabo pripravljamo zemljo in drugo, vendar smo, kolikor je dopuščalo vreme, jesenska dela še kar dobro in pravočasno opravili.

Glede kritike, ki je prišla na dan na sestanku v Poljanah zaradi popravila ceste in preskrbe z vodo, lahko rečemo, da bomo pomagali pri teh delih z enakim deležem kot drugi in si prizadevali preskrbeti vodo v Občicah. Upamo, da bomo mogli v novem letu doseči boljše uspehe, zato si želimo čimveč sodelovanja z vso okolico, predvsem pa s sosedi.

Kolektiv kmetijskega obrata Poljane—Soteska

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Dve žarišči

Iz Konga spet prihajajo nenavadne novice. Po najnovejših poročilih stražijo padalci osrednje kongoške vlade v Leopoldvillu Antoina Gizenga, ki so mu pred kratkim odvzeli položaj podpredsednika osrednje vlade in ga pozvali, naj se pride »zagovarjat« v Leopoldville.

Gizenga je zaprosil za zaščito OZN in se odpravil v Leopoldville, kjer se je nastanil v hotelu. Toda v nekaj urah so mu mednarodne sile OZN odtegnile zaščito in »prevzela« ga je straža osrednje vlade. Tako je Gizenga, proti kateremu pripravljajo proces, dejansko ujetnik, čeprav ni storil ničesar, kar bi opravičevalo takšno ravnanje z njim.

Pač pa je katanški secesionist Combe še vedno na svobodi. Povrhu tega je še zelo dejaven. Pridno izpopolnjuje sestave svoje armade z novimi najemniki iz Evrope in sosednje Rodezije. V zadnjih dneh so med drugim opazili letalo z 32 belimi najemniki. Cilj: Katanga. Toda, kar je še važnejše, v ZDA se čedalje bolj razplamteva gibanje v korist Combeja kot »doslednega bojevnika proti komunizmu«. Poročajo celo, da bi Combe rad prišel v ZDA 7. marca letos po odlikovanje in nagrado za svoj »antikomunizem«. Počastila naj bi ga organizacija »Mladi Američani za svobodo«. Ni še znano, če mu bo ameriška vlada odobrila vizum, toda zaradi pritiska desnice ne bi bil nihče presenečen, če bi Combe vizum dobil.

Za nazadnjaške kroge na Zahodu, uradno pa tudi za britansko in francosko vlado je Combe žrtev zarote. Med operacijami mednarodnih sil v Katangi so te vlade uradno dajale duška svojemu ogorčenju zaradi »nezakonite« akcije OZN v Katangi, obžalovale hude žrtve in se na vse pretega trudile, da bi OZN ustavila akcijo. Zdaj, ko je Gizenga pod stražo v Leopoldvillu, ko pripravljajo proti njemu proces, čeprav ni nikoli odcepil Vzhodne pokrajine od Konga, se nihče ne oglasi, da bi branil nekdanjega podpredsednika osrednje kongoške vlade. Gizenga je pač »rdeč« in ne zasluži ne pravičnosti ne usmiljenja. Skratka, uresničujejo se napovedi tistih komentatorjev, ki so napovedali, da bo Zahod izkoristil akcijo OZN v Katangi za ofenzivo proti Gizengi. Dvoličnosti diplomacije in politike v Kongu torej še ni konca.

Ofenziva tajne desničarske francoske organizacije v Alžiriji in Franciji se nadaljuje z nezmanjšano srditostjo, medtem ko se Francija in alžirska vlada še zmeraj pogajata za prekinitev sovražnosti. Vsak dan padajo v Alžiriji in Franciji nedolžne žrtve, eksplodirajo bombe in se vrstijo napadi na vojaška skladišča in utrdbe. Napadalcem se vedno posreči pobegniti, če pa katerega le ujamejo, mu ustrahovani sodniki odmerijo zelo blago kazen.

Nevarno je biti pristaš de Gaulla v Alžiriji. Zakoniti zastopniki francoske armade in civilne uprave v Alžiriji — če niso pristaši OAS — niso več lovci, ampak zajci. Lovci so atentatorji OAS. Kaj se bo zgodilo, če bo prišlo do sporazuma med Francijo in začasno alžirsko vlado, nihče ne ve.

Teror OAS vzbuja določen odpor žrtev. Prav pred kratkim so teroristi ubili mladega francoskega zdravnika, ki je hotel nuditi zdravniško pomoč ranjenemu Alžircu, kakor je bila njegova dolžnost. Zdravniki v Alžiriji so začeli stavkati iz protesta proti temu umoru. Toda evropsko prebivalstvo je tako ustrahovano, da je lahek plen oasovske propagande in terorističnih metod. Te metode pa so imenovali »le putsch à froid« ali »hladni puč«, saj je njihov namen tako izpodkopati avtoriteto zakonite oblasti, da se bo sama zrušila. To vsekakor bolj prija OAS kot direkten državni udar, ki bi lahko v hipu združil proti njej vse nasprotnike in prisilil civilno oblast in armado, da se opredeli. Dokler pa traja to puščanje krvi, je ves položaj v negotovosti in armada, v kateri je mnogo pristašev OAS, se »ne čuti poklicane«, da bi odločno zatrla to zločinsko dejavnost.

Tudi francosko-tunizijska pogajanja o usodi oporišča v Bizerti so se spet izjalovila. Ta neuspeh je še bolj zapletel nejasni in negotovi položaj v Severni Afriki. Danes si ne upa nihče nič prerokovati, vsi pa napovedujejo odločilne dneve v kratkem. Vse kaže, da se OAS bolj mudi, kot bi hotela priznati, ker se dobro zaveda, da se bori za nekaj, kar je zgodovina že davno obsodila na propad.

KZ Črnomelj: za 200 milijonov lastne proizvodnje

Osnutek finančnega proizvodnega plana za letošnje leto bo v kmetijski zadrugi Črnomelj pripravljen temeljiteje kot lani. Mesto trojice ljudi ga letos pripravlja šestnajstorica. DS je imenoval komisije, ki pripravljajo plan po posameznih proizvodnih panogah. Obseg proizvodnje je bil zajet že v osnovnem konceptu, komisije pa zdaj dodelujejo podrobnosti. Proizvodnja na lastnih površinah zadruge naj bi letos po osnutku plana dosegla vrednost 200 milijonov dinarjev. V ta namen bo treba utrditi proizvodne obrate na 500 ha družbenih površin in dokončati vse začete investicije. Na obratu Krasinec mora biti letos opravljena elektrifikacija in zgrajen industrijski vodovod iz Kolpe, ki ga bodo pozneje uporabljali tudi za namakanje 100 ha površin na tem obratu. Živinorejska proizvodnja bo kot osnovna panoga dala 80 odstotkov končnih izdelkov in letos spitala 1500 glav goveje živine.

Prva kino predstava v Brezjah na Gorjancih

Občinski odbor SZDL je s sodelovanjem Delavske univerze organiziral konec prejšnjega meseca v Brezju družabno popoldne. Med drugim so številnim obiskovalcem predvajali več dokumentarnih filmov. Mnogi izmed njih so prvič videli kino. Zato je bilo to zanje pravo doživetje.

VIDEM—KRŠKO

■ RK ima v občini dvanajst osnovnih organizacij z 2.539 člani in 558 krvodajalci. Šolskih kuhinj je 17, hrano pa dobiva v njih 4.268 otrok.

Kratko z naših strani

■ Predsednik ZDA John Kennedy je od ameriškega Kongresa zahteval, naj za proračunsko leto, ki se bo začelo 1. julija, odobri proračun v znesku 92,5 milijarde dolarjev, kar pomeni zvišanje za 3,1 milijarde.

■ Na zahtevo kolumbijske vlade se je začela v Punti del Este v Urugvaju konferenca zunanjih ministrov 21 ameriških držav, ki naj bi po želji ZDA in njenih zaveznic sklenila začeti kolektivno akcijo proti Kubi. Tej akciji se predvsem upirata Brazilija in Mehika.

■ V glavnem mestu Nigerije Lagosu se je začela konferenca zunanjih ministrov nekaterih afriških držav. Konference se ne udeležujejo delegati držav, ki so podpisale ustanovno listino v Casablanci.

■ Vrhovno sodišče za zaščito države v Kairu je zavrnilo ureditve obrambe, da ni pristojno, da bi sodilo članom francoske misije v Kairu, ki so obtoženi, da so vohunili in skušali pripraviti atentat na predsednika Naserja.

■ Blizu Barija v Italiji je zasilno pristalo bolgarsko reakcijsko letalo. Po trditvah bolgarskih uradnih krogov je letalo izgubilo orientacijo zaradi slabega vremena. Pilot letala leži zaradi poškodb v bolnišnici. Italijanska vlada je ostro protestirala pri bolgarski vladi zaradi tega incidenta.

■ Med Washingtonom in Londonom je prišlo do spora, ker hoče Britanija prodati Kitajski šest potniških letal. Ameriški Kongres pritiska na vlado, naj vsekakor prepreči to kupčijo, medtem ko v Londonu izjavljajo, da bodo letala prodali Kitajski.

■ V Teheranu je prišlo do hudih študentovskih demonstracij, pri katerih je sodelovalo šest tisoč iranskih študentov. Demonstranti so zahtevali odstop vlade in razpis novih parlamentarnih volitev. Vzklikali so tudi nekdanjemu iranskemu predsedniku vlade Mosadiku.

■ V Bejrutu, glavnem mestu Libanona, so v zadnjih dneh aretirali več oseb, ki so osumljene, da so sodelovale v novoletnem poskusu državnega prevrata. Po izjavah notranjega ministra je bilo med zarotniki kakih osemdeset odstotkov tujih državljanov.

■ Notranje ministrstvo kongoške pokrajine Leopoldville je sporočilo, da so v glavnem mestu Konga v zadnjih dneh zaprli skoraj dva tisoč oseb.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na posvetovanju sindikatov in Zvezne zunanjetrgovinske zbornice o izvozu in uvozu so poudarili, da izvoz zaostaja za planiranim razvojem, vtem ko uvoz planirani razvoj presega. Če bi te težnje obveljale še v prihodnjih mesecih, bi to kasneje težko nadoknadili. Uvoz je treba bolj povezovati z uvozom. Spodbudno za večji izvoz bi bilo, če bi samo del surovin zagotovili vsem gospodarskim organizacijam enako, ostanek pa sorazmerno z njihovim sodelovanjem v izvozu. Proizvajalcem je treba omogočiti, da sami prodajajo svoje izdelke v tujini ali pa da jih prodajajo s čim manjšim številom posrednikov.

■ Posvetovanje o problemih zunanje trgovine je sklicala tudi Republiška trgovinska zbornica za LRS. V razpravi po referatu inž. Iva Klemenčiča je sodeloval tudi predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kraigher. Med drugim se je dotaknil teze o tako imenovanem izvozu za vsako ceno. Dejal je, da so za orientacijo na izvoz ravno tako potrebne investicije kot za vsako drugo nalogo v zvezi z razvojem in modernizacijo proizvodnje. Tudi tu morajo gospodarske organizacije v proizvodnji investirati. Ena od oblik vlaganj je tudi vlaganje v tako imenovane izgube v izvozu. To pa ne samo s stališča boja za tržišče, ampak tudi s stališča borbe za kvaliteto, za asortiman in predvsem za pocenitev naše proizvodnje.

■ Potresno področje v Dalmaciji je razen drugih vodilnih državnikov obiskal tudi tovariš Tito, ki so ga prebivalci vsepovsod toplo sprejeli. Po njem so se zahvaljevali vsem jugoslovanskim narodom za tako hitro, od srca dano pomoč. Tudi Zvezni izvršni svet je priskočil na pomoč z eno milijardo dinarjev, da bi si po potresu prizadeti kraji čimprej spet opomogli in se vključili v normalno življenje. Vsi napori so zdaj usmerjeni v obnovitev gospodarskega življenja, v začetek rednega obratovanja tovarn in uradov in v obnovo porušenih naselij. Zato se zdaj vračajo domov predvsem za delo zmožni ljudje, da bi pripravili vse potrebno za vrnitev družin. — Na sestanku posebne komisije Zveznega izvršnega sveta za ugotovitev škode so ugotovili, da se življenje v teh krajih uspešno obnavlja. Poudarili so potrebo, da bi zbrana sredstva čimprej izročili krajevnim organom, ki naj jih porabijo kar najbolj racionalno.

INVESTICIJE TUDI V IZVOZ

■ Sekretar Zveznega izvršnega sveta za delo Ljupčo Arsov je na tiskovni konferenci seznanil novinarje s pripravami za izdelavo novega zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja in zakona o zdravstvenem zavarovanju. Po novem naj bi zavarovanci — in gospodarske organizacije, v katerih zavarovanci delajo — sami zagotavljali sredstva za zadostitev svojih pravic iz socialnega zavarovanja in po svojih skupnostih sami odločali o njihovi uporabi. — O osnutku zakonov so dali svoje pripombe tudi na seji predsedstva Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Predsedstvo se strinja z namenom, da začnemo financiranje zdravstvenega zavarovanja uveljavljati po novih predpisih s 1. julijem, glede dolgoročnega zavarovanja (pokojnine, invalidnine) pa predlagajo, naj bi spremembe uvedli v začetku prihodnjega leta.

■ Jugoslovanska investicijska banka daje investicijska posojila iz sredstev splošnega investicijskega sklada gostinskim in gospodarskim organizacijam samo po vnaprej razpisanih natečajih. Naša gostinska podjetja so bila na te možnosti kaj slabo pripravljena. Razen iz območja koprskega okraja niso imela izdelanih niti poenostavljenih investicijskih programov. Od 23 doslej vloženih zahtevkov jih je bilo 18 iz Kopra, 3 iz Maribora in 2 iz Celja v predračunski vrednosti okrog 980 milijonov din in s posojili nekaj manj kot 494 milijonov din za osnovna sredstva in skoro 30 milijonov din za obratna sredstva.

■ V Kranju so včeraj odprli razstavo Mladina v ilegali, v borbi, v svobodnem ustvarjanju. Razstavo je pripravil CK LMS v počastitev VII. kongresa LMS, ki bo v petek in soboto prav tako v Kranju. Razstavo bodo kasneje prenesli v vse večje kraje v Sloveniji, predvidoma tudi v Novo mesto. Razstava popelje gledalca skozi vsa pomembna obdobja mladinskega gibanja pred vojno, v narodnoosvobodilnem boju in v povojni graditvi socializma.

■ Sekretar ZIS za ljudsko zdravstvo Moma Marković je izdal s takojšnjo veljavnostjo odločbo o ukrepih za zaščito pred zanašanjem in širjenjem črnih koz v Jugoslaviji. Uredbo je izdal zato, ker so v nekaterih izvenevropskih deželah stalna žarišča črnih koz, ker ta neznana bolezen občasno prerašča v epidemijo in ker se prenaša v posamezne evropske dežele, pa tudi spričo čedalje živahnejšega prometa med našo deželo in tujino. Odredba predvideva, da bodo cepljeni vsi, ki po službeni dolžnosti ali kako drugače prihajajo v stik s potniki v mednarodnem prometu.

Ko prevzema skrb za borce komuna

Po obširnem poročilu sveta za socialno skrbstvo se je na petkovi seji OLO razvila živahna razprava, v katero je poseglo 11 odbornikov. Poročilo je naštelo nemalo uspehov, pa tudi naporov in težav s področja zaščite borcev NOV in invalidov. Kot gost se je seje udeležil ljudski poslanec, narodni heroj tovariš Franc Krese- Coban, ki je tudi sodeloval v razpravi.

Že nekaj let se veča sistematična skrb za preživele borce NOV in invalide ter otroke padlih. Sodelovanje v revoluciji je zahtevalo od borcev nemalo fizičnih naporov in je njihovemu zdravju pustilo hude posledice, ki jih čutijo vsak dan bolj. Temelje današnje stavbe socializma so polagali prav ti ljudje, zato družba danes ne pozablja nanje.

Osnovno vodilo v tem humanem delu je skrb za strokovno usposabljanje borcev, ki jim preteklost ni nudila izobrazbe. Od 1098 borcev, kolikor jih je bilo v našem okraju leta 1960 nekvalificiranih in polkvalificiranih, se je doslej prijavilo za strokovne izpite 596 in jih uspešno opravilo 223 borcev. Sorazmerno malo, vsega le 38, smo oskrbeli lani borcem stanovanj. Na klimatsko in topliško zdravljenje je odšlo lani 85 borcev invalidov, Zavod za socialno zavarovanje pa je dal dva in pol milijona dinarjev za zdravljenje borcev, ki niso v delovnem razmerju. Zakonodaja je v zadnjih letih na posebne načine rešila: priznavanje posebne delovne dobe, dodatka k plači po 265. členu, določila v izjemnih primerih nezaposlenim borcem priznavalnine ter jim dala tudi posebne pravice do upokojitve. V letu 1961 je bilo izplačanih v obliki posebnega dodatka po členu 265 v našem okraju 24 milijonov 250 tisoč din. V vseh naših komunah še vedno poteka popis zgodovine NOB (od 1315 naselij je nepopisanih še 587), pa tudi z urejanjem grobišč še nismo končali. 4519 osebnim in družinskim invalidskim upravičencem je bilo lani izplačanih 204 milijonov dinarjev invalidnin ter 35 milijonov 240 tisoč din invalidskega dodatka. 213 otrok padlih borcev je prejemalo lani posebni invalidski dodatek. V ta namen je bilo izplačanih blizu 24 milijonov dinarjev; 79 otrok, ki so žrtve fašističnega terorja, pa je iz občinskih proračunov prejemalo vsak mesec po 6 tisoč dinarjev pomoči za šolanje.

V razpravi so odborniki opozorili, da smo pri uporabljanju predpisov, ki sicer nudijo borcem mnogo ugodnosti, marsikdaj preveč togi. **Odbornik Franc Košir iz Črnomlja** je poudaril, da smo, upoštevaje možnosti pri prešolanju borcev, opravili precej, vendar bi bilo nujno razen s pomočjo delavskih univerz skrbeti za prešolanje tudi v kolektivih. Za stanovanja borcev pa smo storili mnogo premalo. **Odbornik Milan Šepetavec iz Novega mesta** je prav tako razpravljal o gradnji stanovanj za borce in ugotovil, da je ta problem laže rešljiv v velikih podjetjih, ki imajo sredstva za soudeležbo. V manjših podjetjih bo treba razmišljati o združevanju teh sredstev, ki smo ga doslej zanemarjali. Opozoril je na težave, ki jih imajo borci iz hribovitih predelov, ko ponujajo zemljo zadrugam, da bi dosegli pogoj za upokojitev, pa jo zadruge ali posestva odklanjajo. **Odbornik Miha Počrvina** je razpravljal o dodatku za borce pred 9. 9. 1943, če so njihovi redni prejemki nižji od 18.500 din na mesec. Podjetja v mnogih primerih to izrabljajo, prav ti borci pa ne vedo, da bodo pozneje prikrajšani pri pokojnini, ker jim bo ta odmerjena po dejanskih prejemkih, razlika, ki jim jo plačuje zavod po 265. členu, pa ne bo upoštevana. Opozoril je, naj bi borce, preden jim oskrbimo zaposlitev, temeljito zdravili, ker sicer zaposlitev težko dobe ali pa hitro omagajo.

Tovariš Franc Krese-Coban je v svoji razpravi izrazil veselje, ker o problematiki borcev razpravlja tudi tak organ, kot je okrajni ljudski odbor. Poudaril je, da razpravljamo o šolanju borcev že vrsto let, vendar šele zadnja leta resneje. Omenil je, da so mnogi borci zaradi sorazmerno nizkih prejemkov, ki so jih imeli zato, ker so bili brez kvalifikacij, vlagali prošnje za upokojitev. Pokojnina, ki bi jo prejemali po 73. členu, bi bila namreč višja od njihovih rednih prejemkov. Ker je bilo med njimi precej mladih ljudi, je bilo prav, da smo takšne prošnje zavračali in usmerjali mlajše ljudi v prešolanje, ki jim je zagotovilo višje osebne dohodke in pomenilo zanje perspektivno rešitev.

Predsednik OLO Niko Belopavlovič je v zaključni besedi povzel glavne ugotovitve razprave. Zahvalil se je vojnim organizacijam za veliko skrb, ki so jo posvečale borcem. Ker nismo dovolj hitro spoznali raznih novosti v zakonodaji, smo marsikaj zamudili. Poudaril je, da so pristojne službe na OLO naredile marsikaj, čeprav so bile mnogokrat prepuščene formalni odgovornosti. V komunah, ki bodo prevzele tudi pristojnosti iz zaščite borcev in invalidov, bomo te naloge reševali laže, vsak posamezni primer pa bomo morali obravnavati kot vprašanje zavestne človeške in moralne odgovornosti. Na koncu je predlagal, naj bi svet za zdravstvo in okrajni zavod za socialno zavarovanje izdelala širši program za zdravstveno zaščito borcev, ki bi vseboval tudi množične zdravniške preglede borcev po vseh tistih komunah, kjer jih še niso opravili. Poudaril je še, da bo proces prekvalifikacije borcev zaradi pomanjkanja primernih delovnih mest pri nas morda dolgotrajnejši kot drugod, ter predlagal priporočilo, naj vsa podjetja pri razdeljevanju štipendij dajejo prednost otrokom borcev, vendar samo pod pogojem, če so s svojim učnim uspehom sposobni konkurirati ostalim prosilcem.

Na sejmu MODA 1962 je presenetil tudi kolektiv sevniške LISCE s kvalitetnimi izdelki in odlično aranžiranim razstavnim prostorom. Na sliki: podpredsednik zvezne ljudske skupščine tovariš Franc Leskošek-Luka in sekretar odbora za gospodarstvo zvezne LS tovariš Todor Vujasinović (levo od tovariša Leskoška) pred paviljonom LISCE

Razgovor o zdravstvu

Čeravno je zdravstveni dom v Sevnici lepo urejen in opremljen z vsemi sodobnimi aparati in instrumenti, ljudje vendar še niso zadovoljni z njim. Bolnike namreč močno utruja strma pot do ambulante. To nam je v nedavnem razgovoru potrdil tudi upravnik zdravstvenega doma **dr. Jurij Pesjak.** Se preden smo pričeli razgovor o zdravstvu nasploh, je izrazil željo po čimprejšnji zgraditvi novega zdravstvenega doma.

Upravnik sevniškega zdravstvenega doma dr. Jurij Pesjak

Ker je bilo izrečenih že veliko žolčnih besed na račun slabo organizirane zobozdravstvene službe v Sevnici, smo tovariša upravnika zaprosili za pojasnilo o tem. Odgovoril nam je:

»Kritika na račun zobozdravstvene službe je bila upravičena. Od 1959 do 1961 nismo imeli stalnega zobozdravnika, zato je bila čakalna doba predolga. Šele v jeseni 1961 je nastopil službo stalni zobozdravnik, prihodnji mesec pa bomo namestili še enega. Samo lani je bilo v zobno ambulanto sprejetih preko 8 tisoč pacientov, letos pa jih bo še veliko več. Ambulanto smo moderno opremili.«

Ali je zdravstvena služba v Sevnici dobro urejena?

Poleg splošnih ambulant delujejo še dispanzer za žene in otroke, protituberkulozni dispanzer ter okulistična ambulanta. V teh ambulantah je bilo samo lani pregledanih 33.333 pacientov. Prav tako smo po trikrat cepili proti otroški paralizi vse predšolske in šolske otroke, teh pa je bilo 3211. Proti kozam smo cepili 90 odstotkov vseh otrok. Cepljenje smo izvedli uspešno predvsem zaradi pomoči prosvetnih delavcev. Nadalje smo ustanovili občasne področne svetovalnice za otroke na Loki, Blanci, Zabukovju in Boštanju. Na Studencu pa ordiniramo v splošni ambulanti enkrat tedensko. Kolikor je v naših močeh, se trudimo za zdravje naših ljudi.«

Že smo se mislili posloviti, ko je slučajno prišla v pisarno žena upravnika zdravstvenega doma **dr. Marija Pesjak.** Ljubeznivo se je odzvala naši prošnji in nam odgovorila na nekaj vprašanj.

Zvedeli smo, da ste lani izvršili množičen pregled žena zaradi ugotavljanja rakavih obolenj. Ker vodite tudi dispanzer, prosimo, če bi nam nekaj več povedali o tej akciji.

»Ko sva leta 1959 z možem prišla v Sevnico, sem takoj prevzela dispanzer za žene. Pogosto sem srečavala zelo zanemarjene primere rakavih obolenj. Takoj sem se odločila za sistematičen pregled žena in hkrati uvedla dobro preventivno službo. Uspehi niso izostali. Lahko trdim, da zanemarjenih primerov rakavih obolenj skoraj ni več. Žene se same zavedajo važnosti pregledov in rade prihajajo v ambulanto.«

Ali ste imeli pri organizaciji načrtnih pregledov kake težkoče?

»Brez težkoč seveda ni šlo. Največ težav pa je bilo zaradi neprosvetljenosti ljudi in sramežljivosti pred pregledi. Zato smo imeli tri zdravstvena predavanja, ki so bila izredno dobro obiskana. Potem pa so ženske že pričele prihajati. Uspehi so bili doseženi tudi zaradi dobre patronažne službe.«

Zdravnico dr. Marijo Pesjak poznajo že skoraj vse žene v občini

Zanimajo nas ugotovitve teh pregledov.

»Ta pomembna in široko zasnovana akcija je morda rešila življenje marsikateri ženi. Lani smo opravili okrog tristo ginekoloških pregledov, letos pa jih predvidevamo še okoli tisoč. Pri dveh ženah smo ugotovili raka. Obe smo poslali v bolnišnico; ena je že ozdravela. Ugotovili pa smo tudi nešteto kroničnih vnetij, ki jih uspešno zdravimo. Nadalje smo ugotovili dva primera začetnih rakavih obolenj. Smatram, da je koristno in potrebno za vsako ženo, da se odloči za ginekološki pregled.«

Ko smo zapuščali zdravstveni dom, smo med potjo srečali dva že izrabljena rešilna avtomobila, ki sta pripeljala v ambulanto nove bolnike. In nešteto bolnikov sprejema tako pomoč podnevi in ponoči.

Drago Kastelic

V Celju Pionir boljši od Gradisa

Legiša (881) in Mrzlak (870) boljša od državnih reprezentantov Sterčaja (862) in Starca (870)

V 1. kolu rep. kegljaške lige je novomeški Pionir gostoval v soboto v Mariboru, v nedeljo pa v Celju. Svojo nalogo je ekipa opravila res odlično, saj so v Celju dosegli nov klubski rekord 6541 kegljev, kar je povprečno 817,5 keglja na enega kegljača.

V soboto je v Mariboru igral Pionir z odlično ekipo Partizana iz Ljutomera, ki zelo dobro pozna slabo kegljišče v Mariboru. Pionir je dosegel 6277 kegljev in le dva keglja zaostal za Mariborom, ki je kegljal prejšnji teden.

Že prejšnjo nedeljo pa je v Mariboru tekmovala ekipa Razlaga iz Brežic in dosegla najslabši rezultat do sedaj — 5699; najbolj med posamezniki je bil Gerjevič (767).

V nedeljo je Pionir skupno z Ljutomerom igral na odličnem kegljišču v Celju. Tudi tokrat so bili Ljutomerčani boljši, vendar samo za 41 kegljev. Pionir pa je kljub temu dosegel svoj najboljši rezultat 6541 in s tem dohitel ekipo ljubljanskega Gradisa, ki je tekmoval že v soboto skupaj z republiškim prvakom Jesenicami. Ta rezultat predstavlja za Pionirja njegov največji uspeh na 200 lučajev.

Brežiški Razlag je v Celju dosegel 6075 kegljev ter tudi v Celju zaseda zadnje mesto. Najboljša sta bila Kuzmin z 831 in Gerjevič z 806 kegljih. Opaža se, da brežiškim kegljačem manjka izkušenj za nastop v tako močnem tekmovanju, predvsem pa jim manjka nastopov na štiristeznih kegljiščih, ki jih na Dolenjskem ni. (en)

1962 – jubilej Počitniške zveze

V četrtek, 18. januarja, se je prvič sestal izvršni odbor okrajnega odbora Počitniške zveze v Novem mestu in ustanovil odbor za pripravljanje in izvedbo izletov in odbor, ki bo skrbel za organizacijska in propagandna vprašanja. Letos, ko proslavlja Počitniška zveza 10-letnico ustanovitve, bo moral novi odbor predvsem rešiti vprašanje, kako in kje naj se ustanovijo nove družine PZ, namestiti v Novem mestu in v drugih večjih središčih kažipote z znakom PZ in zbrati sredstva za tisk posebnega zbornika Počitniške zveze.

Razglas o obveznem cepljenju psov proti steklini v občini Novo mesto

Na področju občinskega ljudskega odbora Novo mesto bo obvezno zaščitno cepljenje psov proti steklini po sledečem razporedu:

30. I. 1962:
ob 9. uri v Straži,
ob 11. uri v Dol. Toplicah.
31. I. 1962:
ob 8.30 v Smihelu za vasi: Smihel, Gotna vas, Idinščina, Regerča vas, Brod, Irča vas in Srebrniče,
ob 10. uri na Ruperčvrhu,
ob 11.30 na Uršnih selih.
1. II. 1962:
ob 8. uri v Novem mestu na sejmišču: za Novo mesto,
ob 10. uri v Novem mestu za vasi: Brčin, Cegelnica, Žabja vas in Ragovo.
2. 2. 1962:
ob 8.30 na Malem Slatniku,
ob 10. uri v Brusnicah,
ob 12. uri v Stopičah,
ob 13.30 v Novi gori,
ob 8.30 v Mirni peči,
ob 11. uri v Otočcu,
ob 14. uri v Smarjeti.
3. 2. 1962:
ob 8. uri v Novem mestu na sejmišču za vasi: Češča vas, Grubije, Prečna, Suhor, Kal.
ob 9. uri v Novem mestu za vasi: Mala in Vel. Bučna vas, Dolenje in Gorenje Kamence in Daljni vrh,
ob 10. uri v Novem mestu za vasi: Dolenje in Gorenje Karteljevo, Dolenje in Gorenje Kamenje, Hudo, Muhaber, Potočna vas in Ločna.

Veterinarska inšpekcija pri ObLO Novo mesto.

Nova avtobusna proga: PODBOČJE – ŠENTJERNEJ – NOVO MESTO – BIČ – LJUBLJANA

Avtopromet in tuzemska špedicija »Gorjanci« v Novem mestu obvešča prebivalstvo, da bo s 1. februarjem 1962 odprla novo avtobusno progo na relaciji **PODBOČJE — ŠENTJERNEJ — NOVO MESTO — BIČ** (odcep Radohova vas) — **LJUBLJANA.** Avtobus bo vozil vsak dan po naslednjem voznem redu:

5.00	odh.	PODBOČJE	prih.	15.35
5.05	↓	MALO MRAŠEVO	↑	15.30
5.10	↓	KOSTANJEVICA	↑	15.25
5.15	↓	PREKOPA	↑	15.20
5.25	↓	ŠENTJERNEJ	↑	15.10
5.35	↓	GRADIŠČE	↑	15.00
5.40	↓	MOKRO POLJE	↑	14.55
5.45	↓	RATEŽ-BRUSNICE	↑	14.50
5.55	↓		↑	14.40
		NOVO MESTO		
6.00	↓		↑	14.30
6.40	↓	BIČ (odcep Radohova vas)	↑	13.50
7.15	prih.	LJUBLJANA	odh.	13.15

Opomba: avtobus ima v Ljubljani zvezo z avtobusi za vse smeri.
V Novem mestu ima ta avtobus zvezo z Metliko in Karlovcem.
POTNIKI IN TURISTI! Izkoristite ugodne avtobusne zveze, ki vam jih nudi podjetje Avtopromet »Gorjanci« v Novem mestu.

POSEBNO OBVESTILO

Vsem naročnikom in bralcem sporočamo, da smo v sredo dopoldne sklenili s tiskarno »DELO« v Ljubljani dogovor, da bo poslej »Dolenjski list« lahko stalno izhajal na 16 straneh. Zaradi tehničnih težav v tiskarni je današnja številka izšla samo na 12 straneh. UREDNIŠTVO IN UPRAVA

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

NESREČE

20. januarja dopoldne so se na avtomobilski cesti pri Podgračenem pripetile tri prometne nesreče. Veljko Korač iz Zagreba, ki je imel v osebnem avtomobilu dve sopotnici, je na spolzki cesti zmanjšal hitrost, vendar ga je zaneslo v desno. Takoj za njim se je s tremi osebami v osebnem avtomobilu pripeljal Viktor Šulentič iz Zagreba. Na Koračevo opozorilo je Šulentič sicer zavrl, vendar ga je zaneslo 16 metrov v globačo. Prav takrat je iz nasprotne smeri s hitrostjo pripeljal Ivan Vukina iz Kraljevice ob Sotli, poskusil osebni avtomobil ustaviti, pa ga je zaneslo vstran in se je ustavil šele ob nekem drevesu. Na srečo človeških žrtev ni bilo, na vseh vozilih je skupaj 260.000 dinarjev škode.

BOMBA V PIJANČEVIH ROKAH

20. januarja po deveti uri zvečer so v novomeško bolnišnico pripeljali 55-letnega Jožeta Blažiča iz Goriške vasi pri Škocjanu, ki mu je bomba popolnoma razmesarila desno roko. Blažič je bil v trenutku eksplozije popolnoma pijan in v družbi še z nekaterimi pijanimi osebami. Ko je postaja Ljudske milice v Šentjerneju stvar raziskala, je ugotovila, da je imel Blažič dve italijanski ročni bombi, ki ju je ta večer metal skozi okno, hoteč počastiti neko svatbo. Ko je vrgel drugič, je bomba zadela ob okenski okvir in eksplodirala šele tedaj, ko jo je hotel Blažič pobrati. Menijo, da bo o nesreči in o bombah vedel najbolje povedati Blažič sam, ko bo izven nevarnosti.

S CESTE ČEZ PLOČNIK

21. januarja dopoldne je s ceste II. reda v Brestanici zaneslo osebni avtomobil z voznikom Karlom Vehom s Senovega. Karel Veh je vozil po poledenelj cesti, pri stanovanjski hiši 71 pa ga je zaneslo in vrglo čez pločnik, kjer se je prevrnil. Na vozilu je za 150.000 dinarjev škode.

FICKO V FIČKOTA...

21. januarja popoldne se je po cesti III. reda med Krmeljem in Šentjanžem vozil osebni fiat z voznikom Jožetom Musarjem iz Ljubljane. Ko je voznik pripeljal do poledenelega cvinka, je pričel zavirati. Pri tem ga je zaneslo v fiat. last KZ Tržišče, ki je stal ob strani. Pri trčenju je nastalo okrog 150.000 dinarjev škode. Telesnih poškodb ni bilo.

PIJANI KOLESAR V OSEBNI AVTOMOBIL

21. januarja zvečer se je vinjeni kolesar Franc Mlakar iz Jurke vasi na Brodu zaletel v osebni avtomobil, ki ga je iz Straže proti Novemu mestu vozil Jože Eržen iz Novega mesta. Škode je le za 5.000 dinarjev, plačal pa jo bo seveda Mlakar.

Tedenski koledar

Četrtek, 25. I. — Trpimir
Petek, 26. I. — Pavla
Sobota, 27. I. — Janez
Nedelja, 28. I. — Drago
Ponedeljek, 29. I. — Frančišek
Torek, 30. I. — Martina
Sreda, 31. I. — Vanja

MALI OGLASI

Prodam enodružinsko hišo z lepim sadnim in zelenjadnim vrtom, primerno za obrtnika, v bližini železniške postaje Ljubljana-Polje. Vseljivo po dogovoru. Franc Boc, izdelovanje rolet, Ljubljana, Zupanova ul., Stožice.

Ugodno prodam tri fotelje z mizico in polkavč, novo. Mahagoni furnir. — Naslov Sp. Stari grad 41 — Videm-Krško.

Po ugodni ceni prodam motorno kolo DKW ali zamenjam za čebele. Anton Zupančič — Adamičeva 11 — Novo mesto.

Prodam hišo s sadnim vrtom na Dol. Ponikvah pri Trebnjem. Takoj vseljivo. Kresal — Rokavc, Ponikve 17, p. Trebnje.

Oddam večjo garažo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (13862).

Sprejmemo mizarskega pomočnika, vojaščine prostega. — Stanovanje preskrbljeno. Ostalo po dogovoru. Franc Boc, izdeovanje rolet, Ljubljana, Zupanova ulica, Stožice.

Dvosobno stanovanje v Novem mestu, v bloku, zamenjam za enakovredno trisobno. Dam nagrado. Naslov v upravi lista.

Usluženka išče honorarno popoldansko zaposlitev. Naslov v upravi lista (134-62).

Iščem gospodinjsko pomočnico k štiričlanski družini. Plača po dogovoru, Vladimir Silvester, Mirna.

Dvostanovanjsko hišo z vrtom v centru Novega mesta, prodam. Eno stanovanje vseljivo. Naslov v upravi lista (131-62).

PREKLICI

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 307284. **Marija Kumelj,** Praproče 18, p. Straža.

—

Preklicujem zdravstveno izkaznico št. 218083. **Alojz Tomažin,** Raka 20, p. Raka.

—

Preklicujem zdravstveno izkaznico št. 314030. **Boris Kovačič,** Gor. Vrhpolje 13, p. Šentjernej.

ZAHVALE

Ob nepričakovani in nenadni smrti našega dragega očeta, moža, tasta in starega očeta

ANTONA KUPLJENIKA
iz Češče vasi

se najtopleje zahvaljujemo vsem domačim, vaščanom in ostalim, ki so bili na pogrebu in mu darovali cvetje. Posebno zahvalo pa smo dolžni kolektivu železnice, organizaciji ZB ter gasilcem.

Zalujoči: žena Neža, hčerki Pepca in Tončka z družinama ter ostalo sorodstvo.

Vsem, ki so našo nepozabno ženo in mamo

ANO PIŽEM IZ LUŽE

v tolikem številu spremili na njeni zadnji poti, z nami sočustvovali in nam stali ob strani v najtežjih dneh, iskrena hvala. Posebno zahvalo izrekamo upraviteljici osnovne šole v Knežji vasi tov. Ivanki Lazarjevi, Mánici Slakovi, učencem te šole za spremstvo in darovano cvetje, sorodnikom, sosedom in znancem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož, sinova Rado in Jože, hčerka Angelca in Anica z možem.

—

Ob nepričakovani smrti našega dragega očeta

JOŽETA ZAFRANA
iz Vavte vasi

se iskreno zahvaljujemo za izraženo sožalje in pomoč sosedov in vaščanov v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi za darovane vence sorodnikom, znancem in kolektivu podjetja »Gorjanci«. Hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena in hčerke.

KINO

Crnomelj: 26. in 28. I. japonski film »Smrt na Pacifiku«. 30. in 31. I. ameriški barvni film »Bele divjine«.

Dol. Toplice: 27. in 28. I. »Bolje je umreti«.

Kostanjevica: 28. I. ameriški barvni film »Aleksander Veliki«.

Metlika: 27. in 28. I. jugosl. film »Veselica«. 31. I. italijanski film »Fortunela«.

Novo mesto »Krka«: od 26. do 29. I. jugoslovanski film »Signali nad mestom«. 30. I. in 1. II. švedski film »Pouk o ljubezni«.

Trebnje: 27. in 28. I. italijanski barvni film »Beatrice Cenci«. Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14., 16. in 18.30. 31. I. nemški film »Zato, ker te ljubim«. Predstava v sredo ob 19. uri.

Sevnica: 27. in 28. I. italijanski film »Rimljanka«. — 31. I. ameriški film »Ljubezen popoldne«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

METLIŠKI MATIČNI URAD

V času od 1. do 17. I. je bila rojena 1 deklica.

Porok ni bilo.

Umrla sta: Barbara Nemanič, gospodinja iz Slamne vasi, stara 74 let, in Marija Opara, oskrbovanka iz Metlike, stara 75 let.

NOVOMEŠKI MATIČNI URAD

V času od 15. do 22. januarja je bilo rojenih 17 dečkov in 19 deklic.

Poročili so se: Jože Beve, filmski režiser iz Podrečja, in Cvetka Blažič, uslužbenka iz Ljubljane; Stanislav Ilar, delavec iz Brusnic, in Frančiška Klemenčič, delavka iz Hrušice; Janez Plantan, delavec iz Vel. Cerovca, in Martina Fink, hči kmeta z Gor. Težke vode; Franc Zadnikar, delavec z Jezerskega, in Frančiška Sašek, delavka z Dolža; Jože Kobe, delavec z Dolža, in Ana Klobučar, delavka iz Vel. Orehka.

Umrl je Anton Kupljenik, upokojenec iz Češče vasi, star 66 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Brunskole iz Dobič — dečka, Štefka Štangelj iz Gotne vasi — deklico, Jožefa Kikelj iz Srebrnič — deklico, Rozalija Veselič iz Mozlja — dečka, Antonija Zagorc iz Žvabovega — deklico, Pavla Bahor z Obrha — dečka, Martina Pušič iz Bušinje vasi — dečka, Ivanka Žagar z Vrha — dečka, Aleksandra Zajc iz Trebnjega — dečka, Zinka Povše iz Semiča — dečka, Olga Može z Dol. Kamenc — deklico, Mira Držaj iz Črnomlja — deklico, Marija Bizjak z Rožnega vrha — dečka, Angela Jakše s Sel — dečka, Rozalija Golob iz Gabrja — dečka, Ivana Lipovec iz Rudnika — deklico, Marija Pečavar iz Rodin — deklico, Marija Strahan iz Gabrja — dečka, Vera Gregorič iz Šentruperta — dečka, Ana Malešič iz Hrasta — deklico, Bernarda Galič iz Kočevja — dečka, Frančiška Klemenčič iz Praproti — deklico, Ana Vidmar iz Visejca — dečka in Jožefa Grivec iz Dol. Globodola — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Pinek iz Ključa — dečka, Marija Miler iz Dol. Brezovice — deklico, Frančiška Lužar iz Lončarjevega dola — dečka, Marija Požgaj iz Laz — deklico, Terezija Cančer iz Velikega Obrežja — dva dečka, Štefka Medved iz Podgorja — dečka, Štefka Lukač iz Laduča — dečka, Marija Jurman iz Sel — dečka, Jožefa Kržan iz Cundrovca — deklico, Slavica Prah iz Hrastja — deklico, Marija Metelko iz Hudega Brezja — dečka, Justi Nuč iz Arta — deklico, Anica Ljubič iz Hrastine — deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: **Mirko Sitar,** vodovodni inštalater iz Ponikev, se je s sekiro usekal v desno nogo. **Jožetu Potočniku,** kmetu iz Strarske vasi je padel hlod na nogo. **Štefka Martinčič,** vnukinja kmeta iz Brezij, je padla s klopi in si poškodovala desno roko. **Slavko Fišter,** sin delavca iz Spod. Lakenca, je pri smučanju padel in si poškodoval koleno. **Alojz Tomažin,** ključavničar iz Zaloke, je pri smučanju padel in si poškodoval nogo. **Ciril Vrščaj,** delavec iz Vojne vasi, je pri smučanju padel in se udaril v koleno.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Jožeta Stoparja, kmetovalca iz Crneče vasi, je nekdo zabodel z nožem v levo stran prsi. **Miha Kodrič,** sin kmetovalca iz Gradca, si je pri padcu s peči poškodoval nogo. **Franca Levaka,** delavca iz Glogovega Broda, je nekdo napadel ter mu prizadejal poškodbe po glavi. **Vida Nečemer,** trg. vajenka iz Grčeče vasi, si je pri padcu s kolesa poškodovala križ in glavo. **Franc Alegro,** kmetovalec iz Gunt, je pri delu v gozdu dobil poškodbe po glavi. — **Franc Konajzler,** delavec iz Impolja, si je na rezalnem stroju poškodoval palec na desni roki. **Terezijo Račič,** gospodinjo iz Vidma-Krškega, je nekdo pretepel ter ji pri tem zlomil nogo.

KRATKE ŠPORTNE VESTI

Na zadnji seji uprave TVD Partizan — Novo mesto so sklenili, da bo **letošnji občni zbor društva v sredo, 31. januarja, ob 18. uri zvečer v sejni dvorani Doma Partizana na Loki.** Prav tako so sklenili, da Partizan letos v Domu JLA ne bo priredil tradicionalno maškerado, priredil pa bo maškerado oziroma družabno prireditev za svoje članstvo v telovadnici osnovne šole.

Na VIII. odprtem pionirskem prvenstvu Zagreba v namiznem tenisu, ki je nekako neuradno pionirsko prvenstvo FLRJ, je nastopila tudi okrajna pionirska reprezentanca, ki so jo sestavljali: Somrak in Gunde iz Novega mesta in Colarič iz Krškega. Ekipa je imela precej slab žreb, saj se je morala že v četrtfinalu (po zmagi nad zagrebško Mladostjo s 5:1) pomeriti z ljubljanskim Odredom. — Zaradi poraza 2:5 (obe zmagi je zabeležil Somrak) so se uvrstili šele na peto mesto.

Novomeški dvigalci uteži se vneto pripravljajo na prijateljski dvoboj z mlado ekipo državnega prvaka ŽTAK Ljubljane, ki bo v začetku februarja v Novem mestu.

Po vsej verjetnosti bo 24. in 25. februarja v Novem mestu doslej največje in najkvalitetnejše tekmovanje v namiznem tenisu — **državno ekipno prvenstvo za kombinirane mladinske ekipe.**

Preteklo soboto je bil v telovadnici osnovne šole v Novem mestu **ustanovni občni zbor Šolskega športnega društva »Katja Rupena«.** — Občnemu zboru, ki je bil zelo dobro pripravljen, je prisostvovalo preko 700 (!) učencev osnovne šole, poleg njih pa tudi predstavniki učiteljskega zbora, občinskega ZTK, OZTK itd.

V okviru namiznoteniškega kluba ŠSD »Katja Rupena« na novomeški osnovni šoli je že pretekli ponedeljek pričela delovati **pionirska namiznoteniška šola, ki jo obiskuje preko 20 pionirjev in pionirk. Glavni del pouka za začetnike bo v zimskih počitnicah. Namiznoteniška šola deluje vsak dan od 16. ure dalje (razen nedelje).** Nove prijave pionirjev in pionirk, ki jih veseli namizni tenis, se sprejemajo v telovadnici pri vodji šole oziroma vaditeljih — vsak dan od 16. ure dalje.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis okrajnega sodišča v Črnomlju

Razpisna komisija pri okrajnem sodišču v Črnomlju razpisuje

1. mesto zemljiškoknjižnega uslužbenca,
2. mesto strojepiske.

Pogoji: pod 1. popolna srednja šola, pod 2. dovršena osemletka ter obvladanje strojepisja.

Kandidatinje, ki se bodo prijavile za mesto strojepiske, pa doslej nimajo strokovnega izpita, bodo morale opraviti za sprejem v službo preizkusni izpit. Plača po Zakonu o javnih uslužbencih.

Prošnje, kolkovane s 50 din, z življenjepisom, šolskimi spričevali in spričevali o strokovni izobrazbi, pošljite sodišču najkasneje do 10. febr. 1962.

Razpis prostih delovnih mest

Cestno podjetje v izgradnji v Novem mestu razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

2 inženirja za nizke gradnje,
4 gradbene tehnike s prakso v nizki gradnji,
1 strojnega tehnika
1 ekonomista s fakultetno izobrazbo,
1 pravnika,
1 geometra s fakultetno ali srednjo tehnično izobrazbo,
1 knjigovodje — analitika z ekonomsko srednjo šolo,
1 komercialista z višjo ali sred. strokovno izobrazbo,
1 kalkulanta s fakultetno ali srednjo tehnično izobrazbo.

Prošnje z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev je treba poslati upravi podjetja v roku 10 dni po objavi razpisa. Plača po dogovoru.

Vabilo društva ekonomistov

Vabimo vas na predavanje, ki bo v petek, 26. januarja, ob 17. uri v prostorih Zavoda za izobraževanje odraslih in produktivnost dela (vajeniška šola) v Novem mestu. Predaval bo tov. Drago Potočnik, znanstveni sodelavec na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, o temi:

EVROPSKA EKONOMSKA INTEGRACIJA IN JUGOSLAVIJA.

Vljudno vabljeni!

Društvo ekonomistov

Vpis v pripravljalni tečaj iz matematike

Razpisujemo vpis v pripravljalni tečaj iz matematike za sprejemni izpit na višje šole (ekonomsko-komercialna, višja pravna, višja tehniška šola in pod.). Rok za vložitev prijav je do 15. februarja 1962.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Novo mesto, Ulica talcev št. 3.-II, tel. 2-19.

Sumljiva smrt in požar v Dešeči vasi pri Žužemberku

Daleč naokrog je odjeknil dogodek, ki se je pripetil v ponedeljek zjutraj v Dešeči vasi št. 7 pri Žužemberku:

V gospodarskem poslopju Danice Lavrič je ob 6. uri izbruhnil požar. Ko se je poslopje zaradi ognja začelo rušiti ozir. razpadati, se je s kopice sena na podu prevalilo tudi že močno zoglenelo truplo Milana Lavriča, 23-letnega moža Danice Lavrič. Od pokojnika je ostal le prsni koš in del lobanje, vse drugo pa je zgorelo ozir. zoglenelo. Pod njegovim truplom so našli zoglenelo vrv, vrata na pod pa so bila znotraj zapahnjena.

Sumljiva smrt oziroma požar sta razburila domačine. Ugibanj okoli obojega je veliko. Mogoče je namreč, da je pokojnik izvršil samomor tako, da se je obesil, tik pred samomorom pa je zažgal poslopje. Morda pa je zadeva potekala tudi drugače: morda so pokojnika ubili drugi ljudje. Znano je namreč, da so se 21. januarja zvečer pri Lavričevih ozir. Rugljevih, kakor se je pokojnikova žena pisala pred poroko, prepirali oziroma tudi pretepali zavoljo dedščine in drugih stvari. V prepir sta posegla tudi ženina mati in oče, Marija in Anton Rugelj. Po končanem prepiru oz. pretepu se je Milan Lavrič preoblekel v sveže perilo in v boljšo obleko. Okoli 10. ure zvečer so ga še videli v gostilni v Šmihelu pri Žužemberku, kjer si je kupil cigarete in takoj odšel. Po 22. uri ni bilo o njem nobenega sledu več. Če so nad pokojnikom storili nasilje (sumljivi so krvni madeži na njegovem spodnjem perilu, na tastovem rokavu in na podu v njegovi spalnici!), so ga lahko prenesli tudi na pod in tam fingirali samomor, poslopje pa zažgali.

Preiskava je v teku in bomo o njej še poročali. Materialne škode je za približno 2 milijona, poslopje pa je bilo zavarovano za 300.000 din.

Več priznanja učiteljem telesne vzgoje na šolah!

Na pobudo okrajne zveze za telesno kulturo je bilo pred dnevi v Novem mestu posvetovanje okrajnega strokovnega aktiva profesorjev in učiteljev za telesno vzgojo. Udeležilo se ga je 40 rednih in honorarnih učiteljev in profesorjev. O perečem stanju telesne vzgoje na šolah je poročal predsednik aktiva Jože Glonar. Poudaril je, da je ta pouk skoraj povsod v okraju v dokaj nezavidljivem položaju. Ta je nastal predvsem zaradi pomanjkanja strokovnih moči in nerazumevanja šolskih vodstev, ki nekako mačehovsko gledajo na pouk telesne vzgoje. Šole so brez telovadnic, kar vprašanje telesne kulture še bolj bremeni. Morda bo bolje potem, ko bo začela delati v Novem mestu srednja šola za telesno kulturo, o kateri je na posvetovanju spregovoril predsednik aktiva. Potem so se udeleženci posveta seznanili še z namenom Jugoslovanskih pionirskih iger v tem letu, o programu iger pa je govoril Franc Segedin. Igor Penko je obrazložil pomen šolskih športnih društev, ki jih je treba ustanoviti, Franc Agrež pa je imel uspel referat o pouku telesne vzgoje na osnovnih šolah.

Na koncu posvetovanja so sprejeli več sklepov: med drugim bodo osnovali občinske aktive učiteljev in profesorjev za telesno vzgojo, organizirali seminarje za učitelje telesne vzgoje, skrbeli za izvajanje programa aktivov itd. Sklenili so, da bo letos okrajno prvenstvo osnovnih šol v Brežicah, za srednje šole pa v Črnomlju. Tekmovali bodo v atletiki, malem nogometu in rokometu. Splošna želja je bila, da bi bilo takih posvetovanj čimveč.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 26. JANUARJA: 8.05 Nekaj odlomkov iz oper Rimskega Korsakova. 8.55 Pionirski tednik. 11.35 Šopek hrvatskih samospevov. 12.05 Belokranjske pesmi in plesi. 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Jaka Ferjan: Nova usmeritev v prašičereji. 14.05 Za šolarje: Poti v domovino. 14.35 Radi bi vas zabavali. 15.45 Jezikovni pogovori. 17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe. 18.45 Iz naših kolektivov. 20.00 Zabavna glasba slovenskih avtorjev. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Zvočni magazin.

SOBOTA, 27. JANUARJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 8.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba. 11.15 Angleščina za mladino. 12.05 Srbska kola. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Jaka Ferjan: Proizvodnja pujskov in pitališča. 13.30 Slovenske narodne pesmi. 13.45 Dunajski valčki. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turiste. 17.05 Gremo v kino. 19.05 Sobotni domači živžav. 20.00 Vedro in priljubljeno. 20.50 Melodije za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. JANUARJA: 8.00 Mladinska radijska igra. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Anton Ivanetič: Od Zumberka do Like. 11.30 Boža Novak: Sto in sto novih smučin. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.00 Narodne v priredbi za solo, zbor in orkester. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Za nedeljsko popoldne melodije iz Prodane neveste. 16.00 Humoreska tega tedna. 16.20 40 minut ritmov in melodij. 17.15 Radijska igra »Viharna pota«. 18.15 Prijetne melodije. 18.30 Sportno popoldne. 19.05 Nedeljska panorama. 20.00 Izberite melodijo tedna! 23.05 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 29. JANUARJA: 8.05 Popevke in plesni ritmi. 8.55 Za mlade radovedneže. 11.15 Naš podlistek: Prišleki iz vesolja. 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Vilma Pirkovič: Kmetijske proizvajalke na Dolenjskem. 13.30 Zvočna mavrica. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Pojo zabavni zbori. 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe. 18.10 Od polke do calypsa. 18.45 Radijska univerza — Milan Borko: Kako se zadnji čas spreminja klima na zemlji. 20.00 Glasbeni avtomat. 22.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe in plesni orkester RTV Ljubljana. 23.05 Plesna glasba.

TOREK, 30. JANUARJA: 8.05 Poje kvintet »Kranjčani«. 9.25 Mozaik arij. 10.15 Izberite melodijo tedna!. 11.15 Utrjujte svojo angleščino. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Jože Sila: Rezultati poskusov s krmnimi poljščinami v preteklem letu. 13.30 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor. 15.20 Mandoline in godala. 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe. 19.05 Z velikimi zabavnimi orkestri. 20.00 Poje zbor RTV Beograd. 20.30 Radijska igra: Zabrisani sledovi. 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja. 23.05 Plesna glasba.

SREDA, 31. JANUARJA: 8.25 Popevke se vrstijo. 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb. 9.25 Zabavne melodije. 12.05 Logarski fantje. 12.15 Radijska kmečka univerza inž. France Adamič: Problemi in program raziskovalnega dela v sadjarstvu. 13.30 Okrogle in poskočne Boruta Lesjaka. 15.20 Obisk pri skladatelju Marijanu Kozini. 17.05 Soferjem na pot. 18.10 Ko na zemljo pada mrak. 18.45 Ljudski parlament. 22.15 Po svetu jazza. 23.05 Plesna glasba.

ČETRTEK, 1. FEBRUARJA: 8.55 Za šolarje Ju-ju. 11.15 Ruski tečaj za začetnike. 11.30 Jugoslovanski izvajalci zabavnih melodij 12.05 Nekaj zagorskih napevov. Ob 12.15 bodo Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Zaprte grede. 14.00 Igramo za vas. 14.35 Naši posušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Tega ne slišite vsak dan. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 22.15 Skupaj smo izbrali. 23.05 Dela jugoslovanskih avtorjev.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL in Okrajni odbor SZDL v Novem mestu — IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 dinarjev — Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev — Tekoči račun pri podr. Narodne banke v Novem mestu 606-11-3-24 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal: Novo mesto 33 — TELEFON štev. 127 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.